

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 Ζαγορίσιους στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 362

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

2008

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

Έφυγε ο Άγγελος Κίτσος. Το «λάλον ύδωρ» του Ζαγοριού εσίγησε!

Μπαίνοντας ο Αύγουστος, έφυγε ο Άγγελος στις 6 Αυγούστου, του Σωτήρος.

Ο Αύγουστος ήταν ο μήνας του ερχομού του, κάθε χρόνο. Ερχόταν φορτωμένος με τα «καζάντια» και τα «μπαχτσίσια» του, την ασίγαστη έγνοια του, την ανιδιοτελή αγάπη του και προσφορά του στο χωριό του, στο Ζαγόρι, στα Γιάννινα.

Παρ' ότι αναμενόταν το ταξίδι του το μεγάλο, το χωρίς γυρισμό, αφού πριν από ένα και πάνω χρόνο τον χτύπησε ο κεραυνός μιας μη αναστρέψιμης νόσου, η είδηση του θανάτου του πάγωσε το Ζαγόρι κι όχι μόνο.

Κι όσο κι αν λέμε εκείνο το... «ουδείς αναντικατάστατος», για το Ζαγόρι ο θάνατος του Άγγελου Κίτσου άνοιξε ένα κενό, βαθύ σαν το αγαπημένο του φαράγγι του Βίκου, που δύσκολα, πολύ δύσκολα θα μπορέσει να πληρωθεί.

Κι όσο θα περνάει ο καιρός, τόσο θα συνειδητοποιήσουμε οι Ζαγορίσιοι, αλλά και οι Γιαννιώτες, πόσο μεγάλη και δυσαναπλήρωτη υπήρξε η απώλεια. Τότε θα δούμε τι είχαμε και τι χάσαμε.

Η ΙΛΕΖ και «Το Ζαγόρι μας», την απώλεια και την απουσία του τη βιώσαμε με την ασθένειά του. «Το Ζαγό-

ρι μας» ήταν «Το Ζαγόρι του». Η επικοινωνία και η συνεργασία μας ήταν συνεχής, όπως συνεχής ήταν και η στήριξη του Περιοδικού από το Ριζάρειο Ίδρυμα, γιατί ήξερε τι σημαίνει η απρόσκοπτη έκδοσή του για το Ζαγόρι. Αυτή η στενή σχέση του Άγγελου με το Περιοδικό αποδεικνύεται και σήμερα, όταν και μη Ζαγορίσιοι φίλοι του (ίσως κατά προτροπήν της αγαπημένης συντρόφου του Χριστίνας) προσφέρουν στη μνήμη του ενισχύοντας «Το Ζαγόρι μας».

Φουσκωμένη κατεβασία και βουερός καταρράκτης, η πέρα απ' τα ανθρώπινα όρια δραστηριότητά του, αλλά και ζωοδόχο κελάρυσμα ρυακιού οι ιδέες του, τα σχέδιά του και το όραμά του για το Ζαγόρι. Μια δραστηριότητα που πολλές φορές μας φόβιζε και στις φιλικές μας συζητήσεις του λέγαμε: «Τα καθάραιμα άλογα των ιπποδρομιών συνήθως ξεψυχούν τρέχοντας», κι ο Άγγελος ήταν πράγματι ένα καθάραιμο άλογο σπάνιας ράτσας. Κι έτσι έφυγε.

Στις 6 του Αυγούστου του 2008, το «λάλον ύδωρ» του Ζαγοριού εσίγησε κι αυτή η σιγή θα μας κόβει την ανάσα απ' εδώ και πέρα.

Στις 6 του Αυγούστου ο Άγγελος του Ζαγοριού πέταξε για τη χώρα των Αγγέλων και το Ζαγόρι έχασε μια ακόμη από τις στυλοβάτριες κολώνες του κι ήταν η ώρα που τον είχε πολύ ανάγκη και μπορούσε ακόμη πολλά να του δώσει, γιατί ο Άγγελος έσπερνε και καλλιεργούσε πολιτισμό και έγραφε ιστορία. Ήταν δημιουργός ασίγαστος. Αλλά, (Άγγελε θα τόξερες κι εσύ...) «το πανηγύρι είναι πολύ κι ο τόπος είναι λίγος» (που λέει ο Καζαντζάκης) και πού να σε χωρέσει εσένα!

Αυτά τα λίγα σε τούτο το τεύχος. Το επόμενο του Σεπτεμβρίου, όπως λέμε και στο ψήφισμα που κάναμε στην κηδεία, θα είναι ολόκληρο αφιερωμένο στη ζωή και το έργο του Άγγελου, μικρή σπονδή στη μνήμη του που θα μείνει για μας και τους Ζαγορίσιους όλους ζωντανή για πάντα.

Σ' αυτό το τεύχος θα γράψουν, θα θυμηθούν, θα τον τιμήσουν, Άνθρωποι που τον γνώρισαν, τον αγάπησαν και δε θα τον ξεχάσουν ποτέ.

B.T.

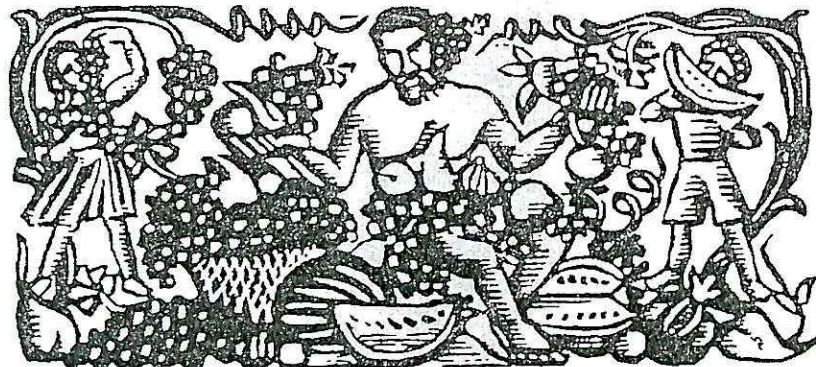
Χρονογράφημα

«**Αύγουστε, καλέ μου μήνα, να 'σουν δυο φορές το χρόνο»** (Παροιμία)

Σταύρου Συκιώτη

Αύγουστο. Κάτι παρόμοιο συνέβηκε και με τον μήνα Ιούλιο, που ονομάστηκε έτσι προς τιμήν του Αυτοκράτορα Ιουλίου Καίσαρα.

— Νομίζεις πως αυτές, μόνο, είναι οι μεγαλοπρέπειες του Αύγουστου; Όχι! Ο Αύγουστος

Ο καρποφόρος Αύγουστος (Χαρακτικό Σ. Βασιλείου)

είναι πολυσήμαντος και πολύπλευρος. Οι προσωινίες του, μόνο, μαρτυρούν τη σημασία και την προσφορά του στους ανθρώπους που λένε και ξαναλένε αυτό που το γράφουμε, ως επικεφαλίδα, στο κείμενό μας.

Το μήνα αυτό συμβαίνει να συγκομίζονται πάρα πολλά γεωργικά προϊόντα που χαρακτηρίζουν το μήνα, όπως: «**Πεντερφάς, πλουσιομήνας, σταφυλάς, συκολόγος κλπ**, κι ακόμα, να λέγεται πως είναι «**ο μήνας που τρέφει τους άλλους έντεκα**». Προκειμένου δε να χαρακτηριστεί ένας άνθρωπος πλούσιος κι αυτάρκης, λέγεται: «**Αυτός έχει πάντα Αύγουστο**».

Η Λαογραφία που αναφέρεται στον Αύγουστο είναι πλουσιωτάτη. Από την πρώτη του μέρα. Τότε αρχίζουν τα (η)μερομηνία, η λαϊκή πρακτική πρόβλεψη του καιρού (ΕΜΥ) για 12 μέρες που αντιστοιχούν στους 12 μήνες. Παλιότερα, που η κύρια απασχόληση των ανθρώπων της περιοχής μας ήταν η γεωργία και γι' αυτό φρίντιζαν να έχουν κάποια πρόβλεψη του καιρού. Κάποιοι, μάλιστα, ειδικεύονταν και γίνονταν μαντατοφόροι του καιρού. Ακόμα και σήμερα, στις αρχές κάθε καινούριου χρόνου, θα συναντήσουμε στον ημερήσιο Τύπο καιρικές προβλέψεις κάποιων που, από χόμπι, ονοματίζονται την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία. Παλιότερα, μέχρι τον τελευταίο πόλεμο, που ανθούσε η γεωργία κλπ οι παραγωγοί δεν περιορίζονταν, μόνο, στις καιρικές προβλέψεις. Ο Αύγουστος είχε μεγάλη παρουσία της Εκκλησίας. Είδη, από ποικίλα

προϊόντα, μεταφέρονταν στην εκκλησία για ευλογία και ιερείς, από την πρώτη μέρα, διέτρεχαν σπίτια, αμπέλια, χωράφια κλπ για να τα ραντίσουν με τον αγιασμό τους και να επικαλούνται την ευλογία του Θεού. Θυμάμαι, από παιδί,

να πηγαίνουν στη γιορτή του Σωτήρος ποσότητα σταφυλιών, που μόλις άρχιζε η ωρίμασή τους, για να ευλογηθούν.

Στον θρησκευτικό αυτό προσανατολισμό, συνέτειναν και οι γιορτές του Αυγούστου, με κύρια γιορτή της Παναγίας που συγκινεί ιδιαίτερα τους χριστιανούς, η νηστεία

«Μη ξεχνάς τον Άγγελο»

Η παραπάνω «κουβέντα» είχε καταντήσει να έχει τη σημασία του καθημερινού χαιρετισμού: «Καλημέρα».

Η πολύχρονη γνωριμία μου με τον Άγγελο Κίτσιο, από την παιδική του ηλικία, που έγινε αμοιβαία σχέση στους χώρους της Ριζαρείου Σχολής στην Αθήνα, όπου, πολλές φορές βρισκόμουν, σε περιόδους που διέμενα στην Αθήνα. Το γεγονός αυτό, μου δικαιολογούσε τη συμβουλευτική μου αυτή παραίνεση, σε στιγμές προσωπικές, **θλέποντας τον διαρκή ορμητικό κυματισμό της ψυχής του, του Είναι του, από την ανεξάντλητη παρορμητική και θασανιστική διάθεση της «Προσφοράς».**

Κάποια φορά, σε μια στιγμή που βρεθήκαμε στα σκαλιά της εισόδου της Εκκλησίας, της παλιάς Σχολής, του Αι-Γιώργη, τον εξόρκισα, κάπως έντονα, με τα ίδια λόγια: **Άγγελε, καλά και άγια όσα κάνεις και προσφέρεις. Μα, μη «Ξεχνάς τον Άγγελο».**

Θωρούμε προνομιούχους, από τη φύση τους, κάποιους ανθρώπους που γεννήθηκαν με κάποια ιδιαίτερα χαρίσματα, όπως το **στοιχείο της «Προσφοράς»**, αυτής της εσωτερικής, ψυχικής ανάγκης προσφοράς στον περίγυρό σου, στο περιβάλλον σου, στην Κοινωνία σου, στην Ιδέα του **«Μεγάλου, του Ωραίου και τ' Αληθινού»**. Ωστόσο, όποιο χάρισμα, πολλές φορές, εκμηδενίζεται από την αδυσώπητη μοίρα που αντιμάχεται τα ψυχο-πνευματικά οράματα ενός ανθρώπου. Ίδια, σαν το μικροσκοπικό σαράκι, που κατατρώει επίμονα και προσδευτικά ένα γερό μαδέρι, καίριο στήριγμα μιας κατασκευής. **Σαράκι και άγχος, δυο φθοροποιά στοιχεία στο χώρο της ζωής μας.**

Άγγελε, το μέγεθος της προσφοράς Σου, το πληθωρικό Σου έργο και η ανεξάντλητη «Πνοή της Ψυχής Σου, αναγνωρισμένα αδιαμφισβήτητα, δεν χωράνε σε τούτη τη γωνιά της «δεύτερης σελίδας». Μου απομένει, μονάχα, η γνωστή μας «Καλημέρα», προσαρμοσμένη, που απευθύνεται στον ίδιο μου τον εαυτό: **«Μη ξεχνάς τη μνήμη του Άγγελου...»**. Σίγουρα, απί επιγίους Άγγελος, συγκαταλέγεσαι, επάξια, στους Αγγέλους τ' ουρανού.

ΣΤ. ΣΥΚΙΩΤΗΣ

«Μια φωτογραφία μια ιστορία» «Εύ-ανθα χαμόγελα»

τους ζωής: Να δημιουργούν οικογένεια, κάποιες να ξενιτεύονται άλλες να μένουν μόνες αλλά όχι δυστυχισμένες στη ζωή. Άλλες να αποκτούν πλούτη, άλλες λιγότερα, άλλες θα χάσουν νωρίς το σύντροφό τους, θα βιώσουν την απώλεια του σπλάχνου τους.

Μιας ζωής εύκολης, ανέμελης, πλούσιας, ανεμπόδιστης, ευτυχισμένης. Όπως κάθε άνθρωπος την ονειρεύεται στα πρώτα χρόνια της

Αστράκας, η Ελένη Οικονομίδου η αρχόντισσα, η Άρτεμις του γιατρού του Ζηκόπουλου σύζυγος και της Αφροδίτης των παιδικών μου χρόνων μητέρα, η Φερενίκη και η αδερφή της η Δωροθέα η δασκάλα, ξαδέρφες του πατέρα μου απ' το Καπέσοβο, η Ναυσικά, η δική μου

νιότης του όπως τη φαντάστηκαν και οι γυναίκες της φωτογραφίας στα είκοσι, είκοσι πέντε το πολύ χρόνια τους που «αιχμαλώτισε» ο φωτογραφικός φακός μια ηλιόλουστη μέρα Ιουνίου του '46 στις «παλιόπορτες» στο Μεγάλο Πάπιγγο.

Ο κόσμος μόλις είχε βγει απ' την οδυνηρή περιπέτεια του μεγάλου πολέμου κι αγωνίζονταν για το καλύτερο μέλλον του, το ίδιο κι ο μικρός όμορφος τόπος των γυναικών αυτών.

Ποιος να το φανταζόταν όμως ότι η ημερομηνία που τραβήχτηκε η φωτογραφία ήταν η αρχή ενός άλλου πολέμου, σκληρού κι αδελφοκτόνου; Για να λάβει τέλος τέσσερα χρόνια αργότερα τότε που οι γυναίκες της φωτογραφίας άρχισαν να πορεύονται το δικό τους δρόμο η καθεμιά, το δικό τους όμορφο αγώνα της προσωπικής

Όλες, μα όλες θα ζήσουν και θα ζουν προάγοντας ήθος και αξιοπρέπεια, μεταλαμπαδεύοντας στα παιδιά και στα εγγόνια τους πανάρχαιες αξίες ζωής, κανόνες ηθικής και ανθρωπιάς, ευγένειας και μεγαλοψυχίας. Παρά τις όποιες μικροσυγκρούσεις και αντιπαράθεσεις της καθημερινότητας (αλατοπίπερο της ζωής) η καλосύνη και η αγάπη ήταν πάνω απ' όλα. Για τη νοικοκυροσύνη τους δεν επαίρονται είναι αυτονοήτη, δεδομένο στοιχείο της ζωής.

Να τη γνωρίσουμε μέσα από το ελπιδοφόρο χαμόγελό τους: Η Κούλα του Τζιμη και της Γλυκής συζυγος του Μήτσου του Γκέκη, η Μαριάνθη του Παγουρτζή που ακολούθησε το δρόμο της ξενιτιάς, η Ελισσάβετ από το μικρό μαχαλά με τα πολλά αδέρφια και τις πολλές αδερφές, η Αντιγόνη βράχος ακόμα στέκει σαν της

Ναυσικά η μάννα μου. Η Κατίνα κορίτσάκι με το καρρό φόρεμα που έφυγε νωρίς και τέλος η Ευανθία.

Η Ευανθία με το χαμογελαστό αθώο πρόσωπο, η Ευανθία της καλосύνης και της ευγένειας.

Την «είδα» ξανά το τελευταίο Πάσχα.

Στο σπίτι της την «είδα» εκεί στη Μπούναρη στο Μεγάλο Πάπιγγο. Είχα χρόνια να το επισκεφτώ, πριν εκείνη φύγει για πάντα. Με καλοδέχτηκε η κόρη της: όπως το άφησε πέντε δέκα χρόνια τώρα. Με τα στρωσίδια στα μπάσια τα κεντήματα στα τραπέζια, τα χειροποίητα κουρτινάκια, τη φωτογραφία της στον τοίχο της κρεβάτας. Η παρουσία όπως και στη ζωή. Χαμογελαστή, αντιμετώπιζε με στωικότητα και ψυχραιμία τα δύσκολα της ζωής. Τό βλέμμα το ύφος αλλά και ο λόγος της εξέπεμπαν σοφία και σωστή κρίση.

Στη 'Βανθία προσέτρεχαν όλοι από το μεγάλο σόι του άντρα της, το δικό της οι φίλοι των παιδιών της. Κι αυτή ακούραστη πάντα άνοιγε πρόθυμα το σπιτικό της και προσέφερε απλόχερα τη φιλοξενία της, τη χαρά της. Τις συμβουλές της όλοι τις αναζητούσαν καθώς και την ωριμότητα της σκέψης της και τη δίκαιη κρίση της.

Πάντα κομψή και περιποιημένη, με άψογα χτενισμένα τα σγουρά της μαλλιά ήταν αυτή που θα άνοιγε το χορό στα πανηγύρια μας με το «Πάπιγγο», την «Αλεξάνδρα»,

το «ζαγορίσιο».

Της Ευανθίας της χρώσταγα τη μνήμη που μου τη θύμιζε αυτή την Πασχαλιά ένα λουλούδι στην αυλή του σπιτιού της. Ένα μυγκέ, λουλούδι ξενόφερτο από τα χώματα της Γαλλίας.

Είναι το λουλούδι της μαμάς μου είπε η Αγγέλα, η κόρη της. Όσο ζούσε το αγαπούσε και το φρόντιζε κι αυτό από τότε που η μαμά «έφυγε» δεν σταμάτησε να ανθίζει χειμώνα-καλοκαίρι.

Στη γυναίκα με το εύ-ανθο όνομα και τη γεμάτη καλосύνη ψυχή ένα άνθος στέλνει το υπέροχο άρωμά του από την πέτρινη αυλή της, στου Παπίγκου τα μέρη λίγο πιο κάτω από το σημείο όπου ο φωτογραφικός φακός απαθανάτισε τα ωραία χαμόγελα των γυναικών τον Ιούνιο του 1946. Και της Ευανθίας μαζί.

Ελένη Σκούρτη

ΤΑ ΕΙΚΟΝΙΣΜΑΤΑ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Η θρησκευτικότητα και προσήλωση στις παραδόσεις είναι χαρακτηριστικό γνώρισμα των κατοίκων της περιοχής μας από τα παλιά χρόνια και τρανή απόδειξη είναι η ύπαρξη πλήθους θρησκευτικών μνημείων κατασπαρμένα σ' ολόκληρο το Ζαγόρι. Περικαλείς ιεροί ναοί και γραφικά εξωκλήσια δίνουν το στίγμα ενός ξεχωριστού πολιτισμού. Εξίσου σημαντική είναι και η παρουσία πολλών εικονισμάτων, δείγματα επίσης του ανεπτυγμένου θρησκευτικού συναισθήματος των Ζαγορισίων.

Τα **εικονίσματα** —αντί εικονοστάσια— όπως είναι η επικρατούσα ονομασία τους στον τόπο μας, είναι πέτρινα συνήθως κτίσματα, που τα

συναντάμε σε πολλά ασημεία στην ύπαιθρο, στην είσοδο των οικισμών, σε σταυροδρόμια και κοντά σε ιερούς ναούς.

Είναι συνήθως αφιερωμένα σε κάποιον άγιο, προστάτη από διάφορα καιρικά φαινόμενα, χαλαζόπτωση (άγιος Χαράλαμπος), πλημμύρες, λοιμώδη ασθένεια, προστάτης οδοιπόρων (Άγιος Χριστόφορος) κλπ. Επίσης κτίζονται και σαν ανταπόδοση ευγνωμοσύνης προς τον άγιο, που βοήθησε για τη διάσωση κάποιου από δυστύχημα. Στις μέρες μας πολλά εικονίσματα συναντούμε στους αμαξιτούς δρόμους από περιπτώσεις αυτοκινητιστικών δυστυχημάτων. Σ' αυτήν την περίπτωση το εικονίσμα τοποθετεί-

ται από τους διασωθέντες ή από τους οικείους εκείνων, που είχαν την κακή μοίρα να χάσουν τη ζωή τους. Ακόμη εικονίσματα τοποθετούνται σε ανάμνηση κάποιου συμβάντος θετικού ή αρνητικού και από ομάδα ατόμων ή και ολόκληρο χωριό. Επίσης εικονίσματα συναντούμε πλάι στο δρόμο σηματοδοτώντας την ύπαρξη εκεί κοντά στην περιοχή κάποιου ναού ή μοναστηριού.

Η συνήθεια αυτή για την κατασκευή εικονισμάτων είναι η εκδήλωση της ευλάβειας των θρησκευομένων χριστιανών σε απόδοση τιμής και ευγνωμοσύνης προς τους αγίους εξαιρετικά δείγματα της θρησκευτικής μας κληρονομιάς.

Μερικά από αυτά ανάλογα με την οικονομική επιφάνεια του προσώπου, που αποφασίζει να κατασκευάσει ένα εικονίσμα και την εμπειρία του τεχνίτη είναι αληθινά έργα τέχνης και για τα οποία δαπανήθηκαν μεγάλα χρηματικά ποσά. Τέτοια εικονίσματα βρίσκουμε συνήθως κοντά σε ναούς και μοναστήρια.

Τα μεγέθη των εικονισμάτων ποικίλουν ανάλογα από ένα μικρό

κτίσμα μέχρι μία μικρογραφία ενός ναύσκου. Ο συνθέςτερος τύπος εικονίσματος που συναντάμε, σε διασταυρώσεις δρόμων και στις εισόδους των οικισμών είναι μια απλή κατασκευή σε σχήμα ορθογώνιου παραλληλεπίπεδου, συνήθως πέτρινο, που έχει ύψος περίπου 1,60 ως 1,70 μ. με διαστάσεις της κάθε πλευράς από 0,40 ως 0,50 μ.

Στο επάνω μέρος υπάρχει μια κοιλότητα σε σχήμα επίσης ορθογώνιου παραλληλεπίπεδου για να τοποθετείται εκεί μέσα η εικόνα του τιμωμένου αγίου και το καντηλάκι.

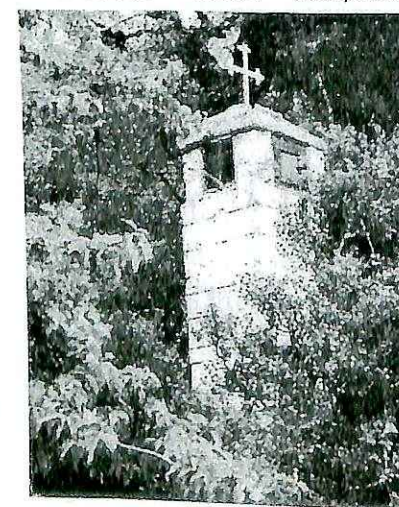
Το μπροστινό μέρος κλείνεται μ' ένα πορτάκι τζαμένιο, προσαυτικό από τις βροχές και τους ανέμους, το οποίο ανοικτοκλείνει με σύρτη, ώστε να είναι εύκολο στον κάθε περαστικό το άναμμα του

καντηλιού. Σε πολλά εικονίσματα κάτω από την υπερκατασκευή αυτή υπάρχει μια συρταρωτή μεταλλική θήκη (κουτί) με μια εγκάρσια εγκοπή για να ρίχνουν εκεί όσοι επιθυμούν από τους περαστικούς οβολό τους.

Επιπλέον στα κτιστά εικονίσματα, χαμηλά στη βάση τους, υπάρχει και άλλη κοιλότητα που το εσωτερικό της χρησιμεύει σαν αποθηκευτικός χώρος για τα διάφορα υλικά, όπως το λάδι, το φυτίλι, τα σπέρτα κ.α., απαραίτητα για το άναμμα του καντηλιού. Να σημειώσουμε δε, πως το άνοιγμα στο επάνω μέρος του εικονίσματος για την τοποθέτηση της εικόνας του τιμωμένου αγίου, πρέπει να είναι στραμμένο προς το σημείο του ορίζοντα, την ανατολή.

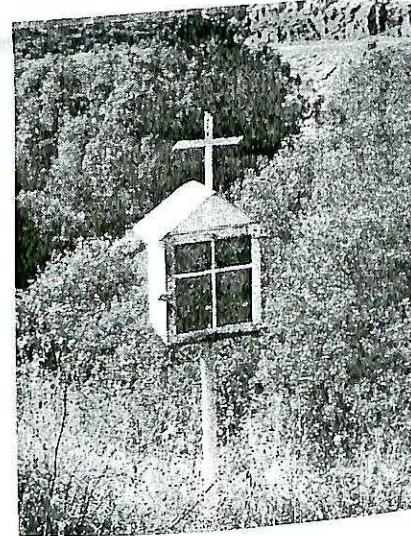
Επικρατούσα συνήθεια στην εκκλησιαστική μας παράδοση, που ισχύει και για τους ιερούς ναούς, ότι επιβάλλεται το Άγιο Βήμα να βλέπει πάντα προς την Ανατολή, το σημείο που ανέτειλε το άστρο της Βηθλεέμ κατά τη γέννηση του Χριστού. Σε πολλές περιπτώσεις το επάνω μέρος των εικονισμάτων μαζί με τη βάση αποτελούν ενιαίο σύνολο και τη χαρακτηριστική τους δριυχη στέγη στην κορυφή, που τους προσδίδει μια ξεχωριστή χάρη. Ενίοτε το κτίσιμό τους αποτελεί σε μικρογραφία απομίμηση καμπαναριού. Το πλέον χαρακτηριστικό πάντως σε όλα τα εικονίσματα, είναι ο σταυρός, που τοποθετείται στην κορυφή των κατασκευών αυτών διακριτικό

σημάδι για τους περαστικούς, που όταν τα συναντούν στο διάβα τους σταυροκοπούνται με ευλάβεια. Όσα είναι σε μακρινές αποστάσεις από κατοικημένα μέρη οι διαβάτες περνώντας ανάβουν το καντηλάκι και ρίχνουν τον οβολό τους στο δεύτερο κούφωμα απ' όπου κατά καιρούς ο παπάς ή ο επίτροπος της πλησιέστερης ενορίας πηγαίνει και συγκεντρώνει τα χρήματα. Στα εικονίσματα, που βρίσκονται κοντά στους οικισμούς την παραμονή μεγάλων εορτών και τα Σάββατα το απόγευμα γυναίκες πηγαίνουν και ανάβουν το καντηλί. «... Συθάματα με λαχτάρα πήγαιναν τον όρθρο και το βράδυ, για να θυμιάσουν τα εικονίσματα και να βάλουν στο καντηλί λάδι».

Για τις παλιότερες εποχές θα λέγαμε, πως τα Εικονίσματα ήταν οι φάροι για τους ανθρώπους της υπαίθρου, που ήταν υποχρεωμένοι να διανύουν πεζοπορώντας μεγάλες αποστάσεις μέσα από δύσβατες περιοχές για να φτάσουν στον προορισμό τους. Πολλές περιπτώσεις διηγούνται οι γεροντότεροι, πως αγωγιάτες στα παλιά χρόνια σώθηκαν μέσα στη βαρυχειμωνιά με χιονοθύελλα από την ύπαρξη κάποιου εικονίσματος, που τους έδειχνε τη σωστή κατεύθυνση, που έπρεπε να ακολουθήσουν.

«Μ' έσωσε το 'κόνισμα τ' Αϊλιά», όταν έχασα τον προσανατολισμό

μου από το «ανεμοσούρι» μας λέει και σταυροκοπιέται ένας υπερήλικας ξωμάχος.

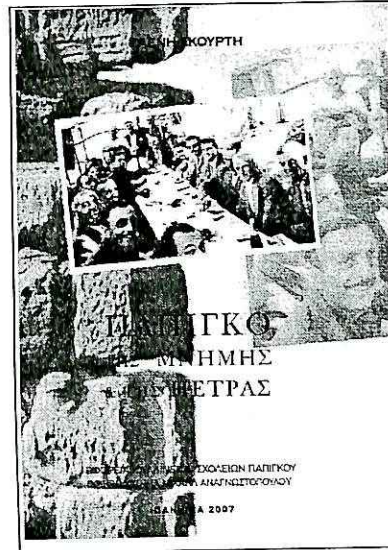
Στις μέρες μας πολλά εικονίσματα συναντούμε στις άκρες των αμαξιτών δρόμων —συνήθως πάνω σε στρόφες— τραγικά ορόσημα της ξέφρενης ανάπτυξης των πάσης φύσεως τροχοφόρων και της αλαζονικής συμπεριφοράς των εμποχούμενων. Αυτά είναι μεταλλικές κατασκευές, ως επί το πλείστον, στήριγμένα σ' ένα τρίποδο ή σε μια κολώνα σιδερένια. Δεν έχουν βέβαια τη χάρη και καλαισθησία, που διακρίνει τα πέτρινα εικονίσματα, όμως και αυτά σαν τα άλλα είναι δείγματα της πίστης και ευλάβειας προς τους αγίους της Εκκλησίας μας όλων ημών των χριστιανών.

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Γράμματα και τέχνες

Ελένης Σκούρτη

Πάπιγκο της μνήμης και της πέτρας

Εφορεία Καλλίνειων Σχολείων Παπίγκου
- Κληροδότρια Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου - Ιωάννινα 2007

κοινοτικό πνεύμα που αντιπροσώπευε ο δημοκράτης δάσκαλος του χωριού, ο Βάσος, αλλά και η έπαρση του σύγχρονου ατομισμού που υψώνει εμπόδια για να κόβουν όχι μόνο την θέα αλλά και τα χρόνια απ' τη ζωή μας.

Τούτο τον τόπο τον όρισε η σκληράδα της πέτρας αλλά και του πολέμου, έτσι όπως μας την έμαθαν οι γιαγιάδες μας, με τις ίδιες ιστορίες για τους αντάρτες ή για κάποια κεφάλια κρεμασμένα στον πλάτανο. Και μετά, μετά έβγαζαν απ' την τσέπη εκείνα τα «μπάμπιτ'κα ζαχαρ'κά», τις άσπρες ζαχαρονίες καραμέλες με τη ροζ γραμμή και γλύκαιναν τη φρίκη. Σ' ευχαριστούμε, Ελένη, γι' αυτή την ανεπανάληπτη γεύση που κάνει τις αισθήσεις μας να διαπλέκονται με γεγονότα και μνήμες. Κοντά στα συμβάντα, στα πρόσωπα και τα πράγματα υπάρχουν γεύσεις και μυρωδιές που ζουν μέσα μας και τις αφυπνίζουν οι λέξεις. Μόνο οι λέξεις, γιατί ίσως πέρασε η εποχή που είχε το δικό της άρωμα, γεύση, χρώματα, ήχους.

Ήχους από τον «κώδωνα» του Καλλίνειου Δημοτικού Σχολείου, την τρομπέτα του ταχυδρόμου, το τραγούδι του μάστορα, την ντουμπουλίτσα, την τσάπα, το τσεκούρι, το κλαρίνο χωρίς μεγάφωνο. Ήχους από το σμάρι των μελισσών, από τα νερά της Αιτσαίμας, από τη φλογέρα του βλάχου και από τη σιωπή των ανθρώπων που ζωντανεύει η μνήμη.

Μυρωδιές νόστιμες που βρήκαν θέση χρόνια τώρα στα στεγανά του μυαλού μας και έγιναν λέξεις στο βιβλίο της Ελένης, όπως η κρεασόπιτα, οι λαλαγγίτες, τα γιαπράκια τα κόθρα, η αραδοπίτα. Λέξεις δαυνατές που σου μιλάνε και σε ταξιδεύουν στο τόπο της παιδικής ζωής. Λέξεις που σε παραπέμπουν

νοστ-αλγικά στο χθες αλλά και σε μια πικρή σύγκριση με το σήμερα είναι και οι Οβίρες, το Ρογκοβό, ο Ευραγώνιος, οι βρύσες που τις λέγαμε πηγάδια, η Δρακόλιμνη. Είναι τα νερά που δροσίζουν τη

ΜΑΡΙΑΣ ΤΣΟΥΠΗ

μνήμη της Ελένης, που της τραγούδησαν τα πρώτα χρόνια, που της καθάρισαν το νου, όπως λέει με το δικό της χαρακτηριστικό λόγο που πάντα μπορεί να συν-κινεί σκέψη και συναίσθημα.

Λέξεις αλλά και γράμματα-μαρτυρίες σαν αυτό από τη Βοστώνη στα 1911 που η συγγραφέας καταθέτει ως απτή μαρτυρία μιας άλλης αλλά πονεμένης πλευράς του Παπίγκου, αλλά και όλου του Ζαγοριού. Τότε που «όπως και άλλες πατρίδες αιμορραγούσε κι έστελνε τα παιδιά της στα πέρατα της οικουμένης για μια καλύτερη ζωή».

Όμως σε τούτο τον τόπο το μαράζι του ξενιτεμού βρήκε αντίβαρο στην ευεργεσία και την εκπαίδευση. Κι αυτό το ξέρει η συγγραφέας γι' αυτό στην ενότητα με «τα φαντάσματα των ανθρώπων» αναδεικνύει πιο πολύ αυτούς που επιβεβαιώνουν τούτη την αλήθεια. Τον πολυμήχανο και δάσκαλο Βάσο Σιόδα, τον αρχαιολάτρη ευεργέτη Μιχαήλ Αναγνωστόπουλο (Ανάγνο) με την δια κληροδοτημάτων απόδειξη της έγνοιας του για την πνευματική προκοπή της πατρίδας του. Ακόμα τους καλούς δασκάλους της, τη Θάλεια και τον Αντρέα, και στο τέλος τον πατέρα της με το μακροπρόθεσμο λόγο της καθαρεύουσας.

Η αναφορά στον παππού της, γιατρό που ειδικεύτηκε στο Παρίσι και έζησε στη Σμύρνη, αλλά και στη θεία της Καλλίνη, που βίωσε κι αυτή την αρχοντιά της Ανατολής, φέρνει στην επιφάνεια αυτή την άλλη σημαντική πτυχή της ζαγοριότητας: όχι μόνο-κοινωνίας «το λαμπρό παρελθόν με το παρακμασμένο παρόν», όπως η ίδια γράφει.

Η συγγραφέας αφιερώνει το βιβλίο, πρωτίστως, στους απλούς ανθρώπους του χωριού της και προπαντός σε κείνες τις άσπρες σημαντικές γυναίκες παρουσίες σαν τη μοναχική Πελαγία, σαν τη Μούσιω που έφτιαχνε «σταλαχτή» όπως λέει η δική μου μάνα —πίτα. Σαν τη φιλόξενη Βασιλική τ'ς Ζουίτσας αλλά και τη Λότη που έφυγε και είναι σα να χάθηκε ένα λαογραφικό αρχείο.

Είναι γεγονός πως όταν η Ελένη αναφέρεται στη γυναίκα ο λόγος της αποκτά μια ποιοτικά

αισθησιακή προσέγγιση των γεγονότων. Το πέρασμα των χρόνων δεν μείωσε τη φρεσκάδα της θύμησης και ξέρει, ως γυναίκα κι αυτή, να ανασύρει από την αφάνεια δευτερεύοντα πρόσωπα που η απουσία του άντρα έδωσε σ' αυτά ένα πρωταγωνιστικό ρόλο. Γιατί η ζαγοριότητα γυναίκα είναι αυτή που με τους πολλαπλούς ρόλους της σκιαγράφει τη φυσιογνωμία της τοπικής κοινωνίας.

Η Ελένη με αδιάφευστους μαρτυρες παλιές φωτογραφίες μίλησε με το δικό της συναισθηματικό λόγο για τις χαρές των πανηγυριών και τα ζιαφέτια. Στην περιγραφή της χαράδρας του Βίκου ο τόνος γίνεται ρεαλιστικός όσο ξανοίγεται στην ανθρωπογεωγραφική θεώρησή της. Αποκτά όμως μια υπερβατική διάσταση όσο προσεγγίζει τον «αχό του αίματος» όλων των χαμένων εδώ που δημιουργεί μια αδιόρατη αλυσίδα ενώνοντας τη ζωή με το θάνατο. Την ίδια πνοή εκπνέει και το κείμενό της για τον Τούρκο που τον σκότωσε το βόλι όχι του εχθρού αλλά της μοναξιάς του, εκεί σ' αμπέλια, πέρα απ' το Ρογκοβό.

Είναι αλήθεια πως οι μύθοι και οι παραδόσεις κρύβουν μια πραγματικότητα ή μια αντίληψη των ανθρώπων που έμμεσα υποδηλώνεται μέσα απ' αυτές. Στις ιστορίες για τα στοιχεία της Δρακόλιμνης η συγγραφέας προσθέτει τη δική της ενδιαφέρουσα ιστορία περιβάλλοντας μ' ένα ακόμα πέπλο μυστηρίου τη λίμνη-κόρη του Βουνού. Γιατί οι άνθρωποι τότε ήξεραν να σέβονται τα στοιχεία της φύσης, και πάνω απ' όλα το αγαθό του νερού, έστω κι αν αυτό το πετύχαιναν με το μεταφυσικό δέος μιας παράδοσης ή ενός μύθου.

Στα τελευταία κείμενα του βιβλίου μια εσωτερική κατάδυση στον εαυτό και μια βιωμένη καταγραφή γεγονότων γεμάτη γεύσεις, χρώματα και ήχους καλοκαιρινούς ή χειμερινούς. Ανάμεσα σ' άλλα και ένα βιολί που σίγησε μέσα στα χέρια του Μακεδόνα αντάρτη και που όμως δεν τ' άντεξε η συνειδησή του.

Στον επίλογο αποκαλύπτεται μια φιλόλογος δεμένη με τα σημάδια του τόπου και της εκεί ζωής της. Γιατί το κάθε γράμμα του αλαβάρτου είναι γι' αυτήν μια μνήμη, ένα κομμάτι από τη γενέθλια γη. Ένα μέρος από τη φύση, τους ανθρώπους, τα ζώα που «βάδιζαν παράλληλα», που έφτιαχναν την αρμονία της αληθινής ζωής, όπως οι συνδυασμοί των γραμμάτων φτιάχνουν την αρμονία του λόγου μας. Σαν αυτόν που η Ελένη Σκούρτη μάς προσφέρει διαποτισμένο με ένα ποιητικό ρεύμα που βαθιάίνει όχι μόνο η χρονική απόσταση από το χθες, αλλά και ο χωρικός αποχωρισμός από τον τόπο καταγωγής της.

Ιστορικά στοιχεία για το Ζαγόρι, όπως καταγράφηκαν στην εφημερίδα «Η Φωνή της Ηπείρου» κατά το έτος 1894.

Κεφάλαιο Α΄ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

– Υποστάς τας εν τη Ιατρική Σχολή εξετάσεις αυτού ανηγορεύθη διδάκτωρ με τον βαθμόν λίαν καλώς ο εξ Άνω Ραβενίων του Ζαγορίου φιλόπονος νέος κ. **Φ. Φωτιάδης**.

– Ο εκ Δοβρινόβου του Ζαγ. κ. **Νικ. Πάτσικας** υποστάς τας διδακτορικάς αυτού εξετάσεις ενώπιον των καθηγητών της Ιατρικής Σχολής, ηξιώθη του βαθμού λίαν καλώς μετά θερμών επαίνων.

– Στις 29-4-1894 έδωκε τον νενομισμένον όρκον και ανηγορεύθη διδάκτωρ του δικαίου ο προ των εορτών του Πάσχα λίαν ευδοκίμως και επιτυχώς υποστάς τας εξετάσεις αυτού κ. **Ιωάννης Πέτσας** εξ Αρτσιότης.

– Υποστάς τας εν τη Θεολογική Σχολή εξετάσεις αυτού ο εκ Μονοδενδρίου του Ζαγ. κ. **Αλέξ. Βορνάκης** ηρίστευσεν αποσπάσας τα συγχαρητήρια των Καθηγητών.

– Ο κ. **Παν. Πλούμης** εκ Βίτσης υποστάς τας εν τω διδασκαλίω Αθηνών απολυτηρίου αυτού εξετάσεις έτυχε διπλώματος μεταξύ των πρώτων και αρίστων μαθητών **Αριστείδης Σπαθάκης** ιατρός εκ Λιασκοβετσίου.

– Ο εκ Ζαγορίου διδάκτωρ της Θεολογίας κ. **Σιούτης** διωρίσθη Σχολάρχης εν Αγά της Σπερχιάδος διαδεχθείς τον **Πασχάλην** επίσης Ηπειρώτην, όστις διωρίσθη Δ/ντής των εκπαιδευτηρίων εν Τεργέστη Ελλ. Κοινότητος.

– Ευχαρίστως αγγέλλομεν, ότι μετά τας επιτυχεστάτας εξετάσεις ενώπιον των καθηγητών της Ιατρικής Σχολής εγένετο διδάκτωρ μετά του επιζήλιου βαθμού λίαν καλώς ο εξ Αρτσιότης κ. **Μιχ. Παπακώστας**.

– Ο κ. **Σωκράτης Παπαγιαννόπουλος** εκ Ζαγορίου υποστάς τας εν τη Φιλοσοφική Σχολή εξετάσεις αυτού ηξιώθη διπλώματος.

– Στην ίδια περίοδο αναφέρονταν και άλλα ονόματα Ζαγορίσιων επιστημόνων όπως:

– Ο εκ Βραδέτου ιατρός **Φίλιππος Α. Σακελλαρίου** υιός του επιφανούς διδασκάλου της Ηπείρου Αναστ. Σακελλαρίου απεβίωσεν εν Τεκονοσίω της Μολδαβίας.

– **Γεώργιος Τσατσόπουλος** εκ Κ. Σουδενών διδάκτωρ μαθηματικών.

– Ιατρός εκ Τσερβαρίου **Αλεξιάδης** ως επίσης και έτερος ιατρός εκ του αυτού χωρίου **Σακελλάριος**. Εκ Νεγάδων ιατρός Αλκ. Βόλγας φοιτητά ιατρικής **Παν. Βλεσιόδης** εκ Κάτω Ραβενίων και **Κ. Κυρατσιόδης** εξ Αρτσιότης.

Κεφάλαιο Β΄ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΣΜΟΣ

– Ο εν **Καλάμεις** εμπορευόμε-

Αναδιφώντας τα παλιά

νος κ. Γεώργ. Παπαθανασίου ανεχώρησεν διά Φλαμπουράριον του Ζαγ.

– Εκ Γρεβενιτίου οι αδελφοί κ. κ. **Στέργιος και Ιωάννης Γ. Τόδουλος** μετέβησαν εις Βουκουρέστιον.

– Αφίκετο εκ **Ρουμανίας** ο εκ Βίτσης κ. Κωνστ. Στεφανίδης.

– Εξ Άνω Σουδενών ανεχώρησεν εις **Βελιγράδι** ο κ. Πιλτ. Ρίζος.

– Αφίκοντο εκ **Σμύρνης** οι εκ Γρεβενιτίου Χρ. Δουλόπουλος και Χρ. Αθανασίου.

– Αφίκοντο εκ **Ρουμανίας** εις Ζαγόριον ο κ. Πριμικήρης.

– **Εκ Καΐρου** εις Σοποσιέλιον κ. Ν. Μπενόπουλος.

– **Εκ Καΐρου** εις Βίτσαν ο κ. Χρ. Ζωίδης.

– Ανεχώρησεν εις **Ναζλή της Σμύρνης** ο εκ Σοποσελίω αξιόλογος νέος κ. Α. Παλαιόπουλος, όστις από ετών διαμένει αυτόθι.

– Ανεχώρησεν διά **Ναζλή Σμύρνης** ο κ. Στέφανος Τσάντης εκ Μονοδενδρίου.

– Αφίκετο εξ **Αϊδινίου** ο κ. Θωμάς Πύσιος και ανεχώρισεν εις Ζαγόριον.

– Αφίκετο εκ **Κων/λεως** και ανεχώρησεν εις Δοβράν ο κ. Απ. Κώστογλον.

– Αφίκετο εκ **Λιεόσκοκοβίτσας της Σερβίας** και ανεχώρησεν εις Μεσοβούνιον Ζαγ. ο κ. Αν. Χαρ. Πέτσιος.

– Αφίκετο εκ Μπάγιας ο κ. Γ. Δ. Οικονομέας Σχολάρχης μεταβαίνων εις την **εν Κωνσταντινουπόλει** θέσιν του. Εξ Αρτσιότης ο Ν. Πράσιος καθηγητής ανεχώρησεν εις **Σμύρνην**.

– Αφίκετο εκ **Κισνοβίω Ρωσ.** και ανεχώρησεν διά Ζαγόριον ο Λεωνίδας Γεωργίτης.

– Εξ Άνω Σουδενών ανεχώρησεν εις **Κάιρον** ο κ. Αθανάσιος Ξάνθος.

– Ανεχώρησεν διά Λεσινίτσαν ο από 14ετίας αποδημών **εν Βουκουρεστίω** Χρ. Ι. Μπιζιακίδης.

– Αφίκοντο εξ **Ανατολής** μεταβ. εις Μπάγιαν οι κ. Θ. Τζημόπουλος και Γ. Ζαμπακόπουλος.

Αφίκετο εκ **Ρουμανίας** και ανεχ. εις Δόλιανην ο κ. Ι. Παπαγιαννόπουλος.

Ο εκ Πατίγκου κ. Βασ. Μασιάλας ανεχ. εις **Ρουμανίαν**.

Κεφάλαιο Γ΄ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

– **Γάμοι:** Ετελέσθησαν οι γάμοι του εκ Μπάγιας κ. Φιλίππου Ανθοπούλου μετά της εκ Κουκουλίου δεσπ. Κλεονίκης Γ. Τσάνιου.

– Εν τω χωρίω Ζωνδήλη ετελέσθησαν οι γάμοι του κ. Λαζ. Α. Κράνη μετά της κόρης Ιωάννου Κέσκου, τα στέφανα αντήλλαξεν ο χαριτωμένος υιός του εν Ρουμανία εμπορευόμενου κ. Ιωαν. Μ. Δημη-

τριάδου, Αριστοτέλης.

– Ευοίωνοι ετελέσθησαν εν Ζωνδήλη οι γάμοι του Καλλίστου νέου κ. Λαζάρου Φ. Σακελλαρίδη μετά της δεσπ. Ευφροσύνης Χ. Σιώμου.

– Ετελέσθησαν εν Γκολεστίω Ρουμανίας οι γάμοι του εκ Φλαμπουραρίου κ. Γ. Β. Τσιροπούλου μετά της δ. Μαρίας Πανά.

– Εν Τσεπελόβω του Ζαγ. ετελ. οι γάμοι του κ. Λεωνίδα Λάμπρου Ζίνη μετά της Αριστέας Σ. Σαχίνη εκ Νεγάδων. Τα στέφανα αντήλλαξεν η κ. Πηνελόπη Σίμππολα.

– **Αρραβώνες** Εις Άνω Σουδενά ετελέσθησαν οι αρραβώνες του κ. Λεων. Σ. Φωτιάδη μετά της Όλγας Φιλίππου Σιάμου θυγατρός του εν Αιγύπτω εμπορευόμενου κ. Σιόμου.

– Εν Ιωαννίνοις ευοίωνοι ετελέσθησαν οι αρραβώνες του αυτόθι εμπορευόμενου καλλίστου νέου κ. Μιχ. Χρ. Θεοπίστου μετά της πολυφέρνου και διά πολλών προτερημάτων κεκοσμημένης Ευανθίας Ιω. Βάρδα εκ Σοποσελίου Ζαγορίου.

– **Θάνατοι.** Ιανουάριος 1894. Τη 18 λήξαντος απεβίωσεν εν Κονίτση ο **Δημ. Γενεράλης** εν τη ακμή της δράσεως αυτού άγων μόλις το 35 έτος της ηλικίας του. Ηλκε το γένος εξ Αρτσιότης του Ζαγορίου εξ επιφανούς οικογενείας. Προ δύο ετών προσεβλήθη υπό ανιάτου νόσου κατά της οποίας μάταια απέβησαν ηδωσιλής ιατρική συνδρομή και αι περιβάλλψεις της ατυχούς συζύγου, ήτις επεδείξατο σπανίαν συζυγικήν αφοσίωσιν.

– Μετά λύτης αγγέλλομεν τον θάνατον του σεβαστού γέροντος **Χριστούδουλου Βόλγα**, συμβάντα εις Σεβερίνον, εν ηλικία 80 ετών. Ο αοιδίμος εγεννήθη εν Ζαγορίω της Ηπείρου, όθεν μετέβη εις Ρουμανίαν μετά της οικογενείας του και έζησεν έτη πολλά εις το κτήμα του κ. Μπούτα.

– Την 28ην Ιανουαρ. 1894 απεβίωσεν εν Τσερβαρίω ο εν ιερεύσιν αιδεσιμότατος και λόγιος **Απόστολος Οικονόμος** εν ηλικία προβεβηκυία. Αφοίτοιος της Ζωσιμαίας Σχολής μετήλθεν επί πολλά έτη του διδ/λου είτα διεδέχθη εις το της ιερικοντης υψηλόν μυστήριον του μακαριότου πατρός που τότε υπηρέτει συγχρόνως και την εκκλησίαν προς τοις άλλοις εδίδαξεν επί πολλά έτη εις την εν τη νήσω των Ιωαννίνων Αβακοήμειον ιερατικήν Σχολήν και δεξιότατα διευθύνων αυτών επί δεκαετίαν όλων γενόμενος εν αυτή ο πρώτος διδάσκαλος και ο πρώτος Διευθυντής.

– Αποσυμβείεις είτα εις την γενέτειραν κώμην αυτούτο Τσερβαρίον εξετέλη τα υψηλά της ιερωσύνης καθήκοντα, τα του πνευματικού, διδασκάλου και ήτο ο κοινός αυτής πατήρ, εφ' ω και υπό πάντων ετοι-

μάτο και εσέβετο.

– Ετελεύτησε εν Σκαμνελίω εις βαθύτατον γήρας φθάσασα η σεβαστή και πολυφίλτατος τοις πάσι δέσποινα **Μαγδαληνή Παπάζογλου**, ήτις καθ' όλον τον βίον αυτής διεκρίθη επί αρετή και χριστιανική φιλανθρωπία.

– Απεβίωσεν προχθές (25-2-1894) ο εκ Σκαμνελίου **Χριστόδουλος Καραδήμας** αφήσας λύπην απαρηγόρητον εις τε τους υιούς αυτού και λοιπούς συγγενείς.

Κεφάλαιο Δ΄ ΔΙΑΦΟΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

– «Εκ Λεσνίτσης του Ζαγορίου μας γράφουν ότι η επάρατος **ινφλουέντα** εντός επτά ημερών δεκαέξ θύματα έπεμψεν εις τα βασίλεια του Πλούτωνος εν εις και τον ατυχή νέον **Γεωργ. Περιστέρην**. Ο θάνατος αυτού ελύπησεν εις άφατον λύπην πάντας τους κατοίκους και δη την τεθλιμμένην αυτού μητέρα, την νεαρών σύζυγον και δύο αδελφάς της μητρός χήρας, ων ο μόνο προστάτης.

– Ο εκ Στολόβου αποβίωσας **Γεωργ. Κακλαμόνης** κατέλιπε διά διαθήκης 1000 λίρας τη ιδιαιτέρα αυτού πατρίδι ίνα εκ των τόκων αυτών πληρώνονται οι κυβερνητικοί φόροι των απόρων οικογενειών και οι διδάσκαλοι της κοινότητος. Επίσης ανάλογα ποσό δόθηκε διά την εν τη νήσω Ιωαννίνων ιερατικήν σχολήν, την εκκλησίαν Στολόβου και δι' άλλα κοινότητας του Ζαγορίου.

– Ο εν Τσεπελόβω του Ζαγορίου εμπορευόμενος Δαυιδ Αβραάμ Γκανής εκ της συνοικίας Βακουφίων των Ιωαννίνων, ενώ μετέβαινε τη 1η τρέχοντος Ιανουαρίου μετά της οικογενείας αυτού εις Τσεπέλοβον απεβίωσεν απέναντι του χωρίου Δοβρά **παγώσας εκ του υπερβολικού ψυχους και των χιόνων**.

– **25/2/1894** Λαμπρά καθ' όλα η έκτακτος διασκέδασις έλαβε χώραν την παρελθούσαν Κυριακίν των απόκρεω εν τω οίκω του κ. Αθανασίου Λιούμα, δικηγόρου, εν ω συγκεντρώθησαν πολλοί Ηπειρώται, οίτινες καταγοητευθέντες εκ της λαμπράς υποδοχής του οικοδεσπότης ήρξαντο της διασκεδάσεως κατά τα Ηπειρωτικά έθιμα. Μετά τα μεσάνυχτα απεχώρησαν άπαντες ευχαριστημένοι και ευχαριστούντες τον οικοδεσπότην διά την φιλόφρονα αυτού υποδοχήν.

– **1/4/1894** Ο κ. Δημ. Χασιώτης καθηγητής του Πανεπιστημίου έπαθεν εκ πτωμαίνης κατά την δεξινά χείρα εν ω εξετέλη εγχείρισιν. Ευτυχώς προσελήφθη η πρόδοος αυτής υπό των σπευσάντων συναδέλφων του. Πάντες δε εύχονται υπέρ της ταχείας αναρρώσεως ομοτίμου καθηγητού.

Επιμέλεια **Σάββα Θεοδώρου**

Δια χειρός... Δρ Νίκου Γιαννή*

Η παράδοση της εθνικής ευεργεσίας Παρελθόν, παρόν και μέλλον για το Ζαγόρι

Το νήμα που κυρίως συνδέει τους εθνικούς ευεργέτες και τα αμέτρητα κληροδοτήματα που εκείνοι όπως και πολλοί άλλοι ευεργέτες άφησαν, με τη σύγχρονη κοινωνία πολιτών, αλλά και τους σημερινούς ανιδιοτελείς χορηγούς μη κερδοσκοπικών δραστηριοτήτων, είναι από τη μια μεριά η δυσπιστία προς την ικανότητα της «επίσημης πολιτικής», να διαχειρισθεί και να προωθήσει στον μέγιστο βαθμό κοινωνικές σκοπούς και από την άλλη μεριά η φυσιογνωμία του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας, ως προς την εκπλήρωση προτεραιοτήτων που αφορούν οικουμενικές αξίες, κοινωνικές ανάγκες, συλλογικούς και εθνικούς στόχους.

Η Ήπειρος ανέδειξε και συνεχίζει να αναδεικνύει μια παράδοση ευεργεσίας, ανιδιοτελούς συμμετοχής στα κοινά, που σήμερα μπορεί να συναρμόσει αυτήν ακριβώς την παράδοση με τις νέες ανάγκες και τις νέες μορφές ανιδιοτελούς προσφοράς, όπως αυτές εκφράζονται στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτών, κατά κύριο λόγο αλλά όχι μόνο από τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, οι οποίες για πρώτη φορά στην ιστορία γνωρίζουν σήμερα μια τεράστια άνθηση σε ολόκληρο τον κόσμο.

Τους εθνικούς ευεργέτες δεν μπορούμε να τους δούμε αποσυνδεδεμένα από τη δημιουργία του νέου ελληνικού κράτους, αλλά και από την ισχυρότατη επιρροή των ιδεών του ευρωπαϊκού διαφωτισμού και των δεδομένων της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της εποχής, αν και ορισμένοι υπήρξαν και πριν τη δημιουργία ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Όμως το φαινόμενο των εθνικών ευεργετών γιγαντώνεται στην περίοδο που το τελείως αδύναμο νέο ελληνικό κράτος αδυνατεί να ικανοποιήσει ακόμη και τις πιο στοιχειώδεις ανάγκες των κατοίκων του. Συνεχίστηκε δε, τηρουμένων των αναλογιών μέχρι πρόσφατα, συμβάλλοντας στη δημιουργία υποδομών και έργων που δεν θα είχαν γίνει με άλλο τρόπο. Τα μεγαλόπρεπη δημόσια κτίρια της Αθήνας είναι άψευστος μάρτυς περί τούτου.

Σήμερα που τα προβλήματα και οι ανάγκες της ανθρωπότητας, της Ευρώπης όπου βρισκόμαστε και της ίδιας της Ελλάδας έχουν αλλάξει αρκετά, χρειαζόμαστε αντίστοιχα να αλλάξουμε και να προσαρμόσουμε τη συνέχεια της ελληνικής φιλογένειας και ευποιίας στις νέες συνθήκες.

Η παγκόσμια κοινωνία πολιτών που σήμερα αναδύεται, μας προσφέρει ένα έναυσμα για προβληματισμό περί της συνέχειας μιας παράδοσης που τιμά όχι μόνο τους ίδιους ευεργέτες αλλά και όλους εμάς τους Έλληνες, μιας συνέχειας με νέες προτεραιότητες, όπως η προστασία του φυσικού και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, η ανάπτυξη πολιτισμού και των διαφορετικών ταυτοτήτων, η διεξίτη πολιτισμού και των διαφορετικών ταυτοτήτων, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων του πολίτη.

Ειδικότερα το Ζαγόρι θα μπορούσε να εξελιχθεί σε έναν χώρο φιλοξενίας μη κυβερνητικών φορέων προαγωγής αυτών των ιδανικών, «μικρής» επιχειρηματικότητας, καθώς διαθέτει τρία σημαντικά στοιχεία, που αποτελούν καθώς διαθέτει τρία σημαντικά στοιχεία, που αποτελούν βάση για περαιτέρω ανάπτυξη: ένα μοναδικό φυσικό περιβάλλον με τεράστια βιοποικιλότητα, μια σπάνια και πολύπλευρη πολιτιστική και αρχιτεκτονική παράδοση, αλλά και μια ιστορία υπηρέτησης υψηλών και ευγενικών στόχων από μια κοινωνία σε βιώσιμα, ιδέες, γνώσεις και ανοχή, γι' αυτό και φορέας ενός από τα πιο γλυκά συναισθήματα, του νόστου. Ίδου η συνέχεια και ο εμπλουτισμός του πνεύματος των εθνικών ευεργετών που χαρακτηρίζει και τιμά τους Ηπειρώτες. Η ευγνωμοσύνη που οφείλουμε, στο χέρι μας είναι να γίνει γόνιμη πράξη.

* Καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής, εγγονός του Νικολάου Γιαννή από τη Βίτσα, Ζαγορίου, ευεργέτη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Τα παιδιά που δεν βλέπουν πια караγκιόζη...

Σύντομη ιστορική αναδρομή και κάποιες σκέψεις

Τα παιδιά που δεν βλέπουν πια Καραγκιόζη... Που τους μιλάς για φτώχεια και πόλεμο και δε συγκινούνται. Που οι γιορτές των Εθνικών Επετείων τους αφήνουν τραγικά αδιάφορους. Δεν περιμένω φυσικά να καταλάβουν, είναι άλλη γενιά. Θεωρώ όμως πως θα έπρεπε τουλάχιστον να σεβαστούν την έννοια πατρίδα, τον χωροχρόνο, τους συμμαχητές, τους καθηγητές τους. Που μισοδιαβάζουν αγγαρεία τα σχολικά βιβλία και δε διαβάζουν καθόλου εξωσχολικά και παραμύθια... Έτσι όμως δε μαθαίνουν να σκέφτονται, να κρίνουν, να αμφισβητούν. Δεν αναπτύσσουν τη φαντασία τους και αντίθετα γίνονται πεζά, «ρηχά» και χωρίς ευαισθησίες... Που βλέπουν ταινίες βίας και τα κυριότερα παιχνίδια τους είναι πολεμικά παιχνίδια στο play-station και στο κινητό τους. Παιχνίδια καθόλου ειρηνικά και δημιουργικά. Που το μόνο που τους «αγγίζει» τελικά είναι τα υλικά αγαθά και αναπόφευκτα θα συμπληρώσουν την προσωπική τους εξίσωση της ευτυχίας με το χρήμα. Έτσι όμως δε μεγαλώνουν και το κυριότερο δε σκέφτονται σαν παιδιά, αλλά σαν μικρομέγαλα, δε βιώνουν όπως θα έπρεπε την παιδική και εφηβική τους ηλικία, που κανονικά θα έπρεπε να είναι γι' αυτά ηλικία αθωότητας, ξενοιασίας, παιχνιδιού... Θεωρώ όμως ότι οι άνθρωποι που στερούνται αυτήν την ηλικία μεγαλώνοντας θα γίνουν σκληροί και απάνθρωποι. Φταίνε όμως τα παιδιά που μεγαλώνουν έτσι; Μήπως φταίμε εμείς που τα μεγαλώνουμε έτσι; Μήπως και εμείς έχουμε ξεχάσει τον Καραγκιόζη; Και αναφέρω τον Καραγκιόζη, γιατί είναι ένα από τα πιο αυθεντικά είδη, που μας διασκεδάει και μας κάνει να γελάμε. Καραγκιόζης στα τουρκικά σημαίνει μαυρομάτης. Είναι καμπούρης και περιστοιχίζεται από την οικογένειά του, το φίλου Χατζηαβάτη, το θείο του Μπάρομπα-Γιώργο και άλλους χαρακτήρες. Ζει σε παράγκα, είναι ξυπόλητος και μένει απέναντι από το σαράι του Βεζύρη.

Η γέννηση δεν είναι απόλυτα εξακριβωμένη και έχουν διατυπωθεί πολλές απόψεις πάνω στο θέμα αυτό. Η ιστορία της δημιουργίας του βασίζεται σε προφορικές παραδόσεις από τις οποίες η πιο διαδεδομένη αναφέρεται στο γνωστό θρύλο του Καραγκιόζη και του Χατζηαβάτη που ζούσαν στην Προύσα. Ο Χατζηαβάτης ήταν εργολάβος οικοδομών και είχε αναλάβει να χτίσει το σαράι του πασά της Προύσας με αρχιμάστορα τον Καραγκιόζη. Ο Καραγκιόζης όμως έλεγε αστεία στους μαστόρους και γελούσαν, με συνέπεια το σαράι να αρνεί να τελειώσει. Έτσι ο πασάς τον θανάτωσε. Όλοι αγανάκτησαν με τον άδικο σκοτωμό του Καραγκιόζη κι ο πασάς για να ημερέψει τον λαό έχτισε ένα ωραίο μνημείο στην Προύσα κι τον έθαψε εκεί με μεγάλες τιμές. Η αδικία όμως αυτή κόστισε πολύ στον πασά κι αρρώστησε βαριά. Οι άλλοι αγάδες για να διασκεδάσουν τον πασά έφεραν τον Χατζηαβάτη στο σαράι να του λεί τα χωρατά του Καραγκιόζη, τέντωσε ένα πανί που το φώτισε κι έδωσε παράσταση Καραγκιόζη. Ο πασάς ευχαριστηθηκε τόσο που του έδωσε άδεια να παίζει παραστάσεις όπου θέλει.

Υπάρχει όμως και ακόμη ένας θρύλος που αναφέρεται στην ιστορία ενός Έλληνα από την Ύδρα, του Γ. Μαυρομάτη και τοποθετείται χρονολογικά περίπου τον 18^ο αιώνα. Ο Μαυρομάτης λέγεται ότι ήρθε στην Τουρκία από την Κίνα με το θέατρο στα ήθη των Τούρκων και ονόμασε τον πρωταγωνιστή του Καραγκιόζη. Είχε βοηθή του τον Γ. Μπράχαλη, που έφερε τον Καραγκιόζη στην Ελλάδα. Οι πρώτες βεβαιωμένες ιστορικές πληροφορίες για τον Καραγκιόζη εντοπίζονται στα μέσα του 17ου αιώνα. Μάλιστα λέγεται ότι, τον καιρό της Επανάστασης του 1821, το θέατρο χρησίμευε σαν τόπος συνάντησης των αρχηγών της που κατέστρωναν εκεί τα σχέδιά τους χωρίς να τους υποψιαστούν οι Τούρκοι. Μετά την Απελευθέρωση ο Καραγκιόζης εγκαθίσταται μόνιμα στην Ελλάδα. Ο εξελληνισμός του ξεκίνησε από την Ήπειρο και από τις αρχές του 1900 μιλάμε για καθαρά ελληνικό Καραγκιόζη. Το 1924 ιδρύεται στην Ελλάδα το Σωματείο Ελλήνων Καραγκιοζοπαιχτών που αποτελούνταν από 120 μέλη. Με την εισβολή του έγχρωμου κινηματογράφου η τέχνη του Καραγκιόζη έτεινε να εκλείψει, ωστόσο η προσπάθεια του Ε. Σπαθάρη τον ξαναζωντάνεψε. Πρόκειται όμως για μια κληρονομιά πολύτιμη που δεν πρέπει να χαθεί, γιατί ο Καραγκιόζης είναι ο καθρέπτης της γνήσιας ελληνικής ψυχής. Ευτυχώς φέτος μας τον «θύμισε» με μεγάλη επιτυχία μια παράσταση του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Βορείου Αιγαίου με τίτλο:

«Ο Μέγας Αλέξανδρος και ο καταραμένος δράκος» σε σκηνοθεσία του Δήμου Αβδελιώδη. Ο Δήμος Αβδελιώδης είναι ένας πολύ αξιόλογος σκηνοθέτης από τη Χίο, φοβερά ευαίσθητος και σκεπτικόμενος (δείτε επίσης τις ταινίες του «Το δέντρο που πληγώναμε» και η «Εαρινή Σύναξη των Αγροφυλάκων»). Μια παράσταση με ηθοποιούς και φιγούρες, με φοβερά κουστούμια, πολύ πετυχημένους φωτισμούς και άψογα συνδυασμένη μουσική υπόκρουση. Φέτος παρουσιάστηκε στην Πάτρα, τη Χίο και για μερικές παραστάσεις στην Αθήνα. Ελπίζουμε του χρόνου να «φιλοξενηθεί» στην Αθήνα για περισσότερες παραστάσεις, γιατί αξίζει να τη δουν μικροί και μεγάλοι. Άλλωστε ο Καραγκιόζης δεν έχει ηλικία, γιατί και το γέλιο δεν έχει ηλικία. Και στη ζωή η φαντασία και το γέλιο είναι απαραίτητα...

Χαρά Τζαμπούρα

«Σαν τα μάρμαρα της Πόλης
που'ναι στην Αγιά Σοφία
.....»

τραγουδούσε ο Ζιούλης, για να
συμπληρώσει η Δόμνα Σαμιού:

«Στο Γαλατά θα πιω κρασί,
στο Πέρα θα μεθύσω
και μεσ' απ' το Γεντί Κουλέ
κοπέλα θ' αγαπήσω»

Με πόσα και πόσα τραγούδια
έχει χλιοτραγουδιστεί αυτή η
πανέμορφη Πόλη !! Μόνο αν την
επισκεφτείς θα μπορέσεις να τα
νώσεις.

Ήταν πόθος μου να ταξιδέψω
κάποια φορά στην Κων/πολη. Να
την γνωρίσω, να την περπατήσω,
να την γευτώ, να τη χωροθετήσω
στο μυαλό μου, να νιώσω την αύρα
της με όλες μου τις αισθήσεις, με
όλο μου το είναι.

Η ευκαιρία μου δόθηκε πρόσφα-
τα, όταν ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος
Ζαγορισίων (το χορευτικό τμήμα)
αποφάσισε να ταξιδέψει στην
Κων/πολη. Η επιθυμία μου να γίνω
συνταξιδιώτης και συνθεατής του
πολιτικού κάλλους έτυχε της θετι-
κής ανταπόκρισης του προέδρου κ.
Π. Καρρά και των υπευθύνων του
Χορευτικού κ.κ. Κ. Καραϊσκού και
Ε. Καρβούνη, τους οποίους και
ευχαριστώ ιδιαίτερα.

Το Πολιτικό ονειρικό ταξίδι ξεκί-
νησε στις 9/7/08, τα μεσάνυχτα.
Μεσημέρι της επόμενης ημέρας
περάσαμε τα Ελληνοτουρκικά
σύνορα στους Κήπους του Έβρου
και μαζί περάσαμε σε μια άλλη
εποχή, σε άλλο πολιτισμό, διήλθα-
με στην ιστορία μας. Διασχίσαμε
την Ανατολική Θράκη και τα χωριά
της στα οποία ζούσαν Έλληνες που
μετοίκησαν μετά την ανταλλαγή
των πληθυσμών το '22. Ένα αίσθη-
μα πίκρας, ένα τοίμημα θλίψης
διαχύθηκε για λίγο για το άδικο
εξριζώμα, για τον ελληνισμό που
άφησε πίσω του περιουσίες, μνη-
μεία και πολιτισμό τριών χιλιάδων
χρόνων περίπου.

Τόποι ιστορικοί, πολιτισμικά
πλούσιοι, μέρη πανέμορφα, παρα-
θαλάσσια, παραγωγικά.....ήμερος
τόπος... γαληνεύει η ψυχή σου...

Ο φαρδύς δρόμος για την Πόλη
έμοιαζε ατελείωτος (εσκεμμένα
ίσως για να χωρέσει τους πολιτι-
σμούς που οδηγούν σ' αυτή). Δυό-
μισι ώρες αργότερα και τα προά-
στια της Κων/πολης ήταν μπροστά
μας. Διαβαίνοντας τους κεντρικούς
δρόμους της φτάσαμε κάποια στι-
γμή στο Ξενοδοχείο μας, το
GRAND MEDYA HOTEL, χτισμένο
σε κεντρικό σημείο της παλιάς
πόλης.

Ξεκουραστήκαμε για λίγο στα
δωμάτια μας κι απ' την ίδια κιάλας
μέρα αρχίσαμε να εξερευνούμε τα
κοντινότερα μέρη. Επίσημα η ξενά-
γησή μας ξεκίνησε την επόμενη
μέρα μ'έναν πολύ καλό ξεναγό,τον
Μασούτ από την Ξάνθη.

Στην Πόλη

Πρώτη στάση ο Ιππόδρομος.
Τίποτα δεν θυμίζει τον Ιππόδρομο
του Βυζαντίου, έτσι όπως τον ξέρα-
με απ' τα σχολικά βιβλία. Πάνω του
τώρα βρίσκονται λάφουρα φερμένα
απ' όλα τα μέρη της πάλαι ποτέ
μεγάλης Οθωμανικής Αυτοκρατο-
ρίας. Στο νου μου ήρθαν οι καθαφι-
κοί στίχοι για την παρακμασμένη
βυζαντινή αυτοκρατορία, για τους
βαρβάρους που ήσαν μια κάποια
λύση...

Στην άκρη του ιπποδρόμου το
Μπλέ Τζαμί. Ένα καταπληκτικό κτή-
ριο, προσπάθεια των Τούρκων να
αντιγράψουν το οικοδόμημα του
Ιουστινιανού, την Αγιά Σοφία.
Πανέμορφο τζαμί, τεράστιο, έργο
τέχνης. Έξι πανύψηλοι μιναρέδες
το περιστοιχίζουν και του χαρίζουν
τη μοναδικότητα σε σχέση με τα
υπόλοιπα τζαμιά.

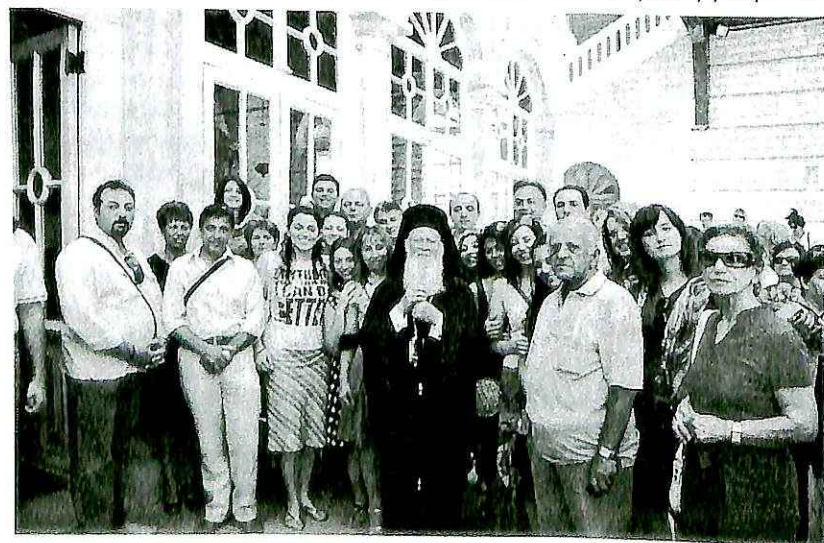
Στο κέντρο η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ. Στέ-
κει εκεί επιβλητική, αγέρωχη,
δεσποτική, με τον τεράστιο κεντρι-
κό της τρούλο να επιβάλλεται
όλων των άλλων κτηρίων γύρω της
αλλά και των τεσσάρων μιναρέδων
που της φύτεψαν στα τέσσερα
αγκωνάρια της, μετατρέποντάς την
μέχρι το 1932 σε τζαμί. Στέκει ατε-
νίζοντας, στ' αριστερά της, τον
Κεράτιο Κόλπο και τις συνοικίες
του Φαναρίου, του Γαλατά και του
Πέρα, ενώ θεάται το Βόσπορο και

δεξιά της τα Πριγκιπονήσια και τη
θάλασσα του Μαρμαρά.

Συγκίνηση και δέος είναι τα
κυρίαρχα συναισθήματα καθώς δια-
βαίνουμε την μεγάλη Αυτοκρατορι-

Κείμενο - φωτογραφίες
Κώστας Γρ. Καρβούνης
Ασπράγγελοι

κή πόρτα και εισερχόμαστε στον
κυρίως ναό. Παρ' όλες τις λεηλα-
σίες, που δέχτηκε από τους Σταυ-
ροφόρους αρχικά και τους αλλό-
θρησκους Τούρκους στη συνέχεια,
η μεγαλοπρέπεια της μ' άφησε
άφωνο. Για μερικά λεπτά της ώρας
είχα μείνει σχεδόν ακίνητος στην
προσπάθειά μου να εσωτερικεύσω
και να αφομοιώσω με όλες μου τις
αισθήσεις την απείρου κάλλους
ωραιότητα που με περιστοιχίζει.
Δεν ήταν όμως μόνο η ομορφιά...
Ήταν και ο αφουγκρασμός του
ελληνικού μεγαλείου, της ελληνι-
κής μεγαλοσύνης μέσα στα πέρατα
του χρόνου και του χώρου... και
συγχρόνως τα ίδια, οικεία πλέον,
ψήγματα θλίψης για χαμένα μεγα-
λεία, χαμένες πατρίδες... Όταν
συνήλθα, «πήρε φωτιά» η φωτο-
γραφική μηχανή. Προσπαθούσα να
αποθηκεύσω στην ηλεκτρονική της
μνήμη τα πάντα σχεδόν, ορατά και
μη ορατά, όσα ο φακός μπορούσε

να συλλάβει και όσα μόνο το
ανθρώπινο θυμικό αποθανατίζει.
Ακατόρθωτο; Κι όμως είχα την επι-
θυμία να κρατήσω τα πάντα για
πάντα, ακόμη και τα συναισθήμα-
τα...Πίσω από τις εικόνες, τις
μυρουδιές και τους ήχους ... η
φωνή του Μασούτ ο οποίος εξη-
γούσε με κάθε λεπτομέρεια την
ιστορία του μεγάλου ναού. Σχεδόν
εφτά στρέμματα οικοδόμημα, που
για να περπατήσουμε την κάθε
γωνία της, το ισόγειο και τον τερά-
στιο Γυναικωνίτη της, χρειάστηκαν
περίπου δυο ώρες.

Τι να περιγράψω; Τι να πω; Για
ποιό πράγμα να μιλήσω; Για τον
μεγαλοφυή τρόπο κατασκευής της;
Για το πλήθος των υλικών που χρη-
σιμοποιήθηκαν; Για το ανθρώπινο
χέρι με τις απεριόριστες δυνατότη-
τες που 'δωσε στ' άψυχα υλικά, μά-
ρμαρο και ξύλο, μορφές και σχή-
ματα ανεπανάληπτα; Για τα ψηφι-
δωτά της; Έστω κι αυτά τα λίγα που
γλίτωσαν... Να σταθώ στις τερά-
στιες κολώνες που συγκρατούν το
μεγαλοπρεπές κτήριο; Η στα εκ-
πληκτικά πολύχρωμα μάρμαρα, που
ακόμα και σήμερα στολίζουν τους
εσωτερικούς τοίχους και κρατούν,
με ό,τι έχει απομείνει, ζωντανή την
εικόνα που αντίκρισε ο Ιουστινια-
νός όταν είπε τη γνωστή φράση
«Νενίκηκα σε Σολωμών»?

Η Αγιά Σοφία ήταν και θα είναι
ένα επίτευγμα της αρχιτεκτονικής.
Μνημείο θαυμαστό του πολιτισμού
και της χριστιανισσύνης.

Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε το
Τοπ Καπί. Ένα τεράστιο παλάτι στο
οποίο ζούσε ο σουλτάνος με την
οικογένειά, το χαρέμι, αξιωματού-
χοι, η φρουρά και πλήθος υπηρετών.
Κάτι σαν την Απαγορευμένη Πόλη
του Πεκίνου... Η συνολική του έκτα-
ση (κτήρια και υπαίθριοι χώροι,
κήποι και υποστατικά) περίπου 650
στρέμματα.

Οι εσωτερικοί χώροι έχουν μεί-
νει ανέπαφοι κι έτσι μπορεί κανείς
να καταλάβει πως ζούσε αυτή η
κλειστή κοινωνία. Ο πλούτος που
υπάρχει εκεί μέσα δεν περιγράφε-
ται. Θησαυροί ανυπολόγιστης αξίας
κοσμούν τους χώρους. Αντιπροσω-
πευτικό δείγμα ανατολίτικης τέ-
χνης και χλιδής.

Η επόμενη επίσκεψη ήταν στην
κλειστή Δεξαμενή της Πόλης-
Λόγω της λειψυδρίας, που πάντα
προβλημάτιζε την πόλη, οι Βυζαντι-
νοί αυτοκράτορες κατασκεύασαν
μια τεράστια σκεπαστή δεξαμενή
απ' όπου υδρεύονταν τα ανάκτορα
και μ' ένα δίκτυο αγωγών έστελναν
νερό στις βρύσες που υπήρχαν στις
γειτονιές. Περίπου 380 κολώνες
στηρίζουν την οροφή της τερά-
στιας δεξαμενής. Κολώνες αρπαγ-
μένες από δεκάδες αρχαιοελληνι-
κούς ναούς που λεηλατήθηκαν και
καταστράφηκαν. Επίσης ένα μονα-
δικό κι εντυπωσιακό έργο.

Στην Πόλη

Το πρόγραμμα της επόμενης
μέρας περιλάμβανε επίσκεψη στα
Πριγκιποννήσια και τη Μονή της
Χάλκης. Μια ευχάριστη «κρουαζιέ-
ρα» στη θάλασσα του Μαρμαρά, με
τα νησιά Πρώτη, Αντιγόνη, Χάλκη
και Πρίγκιπο. Νησιά καταπράσινα,
καθαρά και περιποιημένα, σπαρμέ-
να με σειρά στην καταγάλανη
θάλασσα. Στη Χάλκη και πάνω στο
λόφο, με φανταστική θέα, δεσπόζει
η Μονή της Αγία Τριάδας με τη
Θεολογική Σχολή. Χωρίς φοιτητές,
παρά μόνο έναν γέροντα παπά και
δυο - τρία άτομα που φροντίζουν
το χώρο. Η ίδια, οικεία θλίψη για τα
περασμένα μεγαλεία... Ξεναγηθή-
καμε στους χώρους της σχολής κι
ανάψαμε ένα κερί στη μικρή εκκλη-
σία κάνοντας το σταυρό μας και
την ευχή συνάμα σύντομα να ανοί-
ξει την πόρτα της και να ξαναλει-
τουργήσει.

Κατηφορίζοντας από το λόφο
σταματήσαμε στον Άγιο Νικόλαο
και στο Αγίασμα της Αγίας Παρα-
σκευής. Οι εκκλησίες, η αρχιτεκτο-
νική των σπιτιών και γενικότερα το
περιβάλλον μας έδιναν την αίσθη-
ση ότι βρισκόμασταν στον τόπο
μας. Η ενότητα του Ελληνισμού, η
ενότητα του πολιτισμού μας, της
γλώσσας και της θρησκείας μας,
παντού τα ίδια... Η επιστροφή αργά
το απόγευμα είχε κάτι το μαγευτι-
κό. Η εικόνα της Πόλης από τη
θάλασσα ήταν πράγματι σαγηνευτι-
κή.

Η μέρα μας έκλεισε με ανατολί-
τικους χορούς και τραγούδια σε
κάποιο κέντρο διασκέδασης της
πόλης.

Ξημέρωσε Κυριακή και η ξενά-
γησή μας άρχισε από την εκκλησία
της Παναγίας των Βλαχερνών. Η
ιστορία μας λέει ότι στην εκκλησία
αυτή ψάλλθηκε για τελευταία φορά
ο Ακάθιστος Ύμνος, λίγο πριν την
Άλωση. Ανάψαμε κερί στη Χάρη
της, πήραμε αγίασμα κι όλοι μαζί
συγκινημένοι ψάλαμε για μια φορά
ακόμη τον Ακάθιστο Ύμνο.

Η θεία λειτουργία στο Πατριαρ-
χείο είχε ξεκινήσει όταν φτάσαμε.
Ο Παναγιώτατος Πατριάρχης από
τον θρόνο του συλλειτουργούσε
και το εκκλησίασμα παρακολουθού-
σε με ευλάβεια και κατάνυξη. Τα
συναισθήματα διαδέχονταν το ένα
το άλλο. Χαρά και ικανοποίηση που
μας δόθηκε η ευκαιρία να παρακο-
λουθήσουμε τη θεία λειτουργία
παρόντος του Οικουμενικού Πα-
τριάρχη και μάλιστα στην εκκλησία

του Αγίου Ανδρέα στο Πατριαρ-
χείο. Δέος γιατί βρισκόμασταν σ'
ένα χώρο τόσο ιστορικό. Αγαλλία-
ση από τις ψαλμωδίες των καλλι-
φωνων ψαλτών και μια κρυφή ικα-
νοποίηση ότι η Ελλάδα είναι ακόμη
ζωντανή μέσα σε ένα περιβάλλον
μη ελληνικό. Τελείωσε η λειτουργία

και δεχόμενοι αντίδωρο από το
χέρι του πατριάρχη βγήκαμε στον
αύλιο χώρο όπου συνομιλήσαμε
μαζί του για λίγο και βγάλαμε ανα-
μνηστικές φωτογραφίες. Η χαρά
μας ήταν πολύ μεγάλη.

Η ξενάγηση συνεχίστηκε
στο Ντολμά Μπαξέ. Ένα τεράστιο
παλάτι δίπλα στο Βόσπορο με θέα
το λόφο που είναι χτισμένη η Αγιά
Σοφία.. Χτισμένο τον19ο αιώνα με
Ευρωπαϊκά αρχιτεκτονικά στοιχεία
μοναδικού πλούτου και διακόσμη-
σης. Μείναμε έκπληκτοι με τους
χώρους και την όλη κατασκευή.
Ένα μουσείο που αξίζει να το επι-
σκευθεί κάποιος όταν βρεθεί στην
Πόλη.

Την τελευταία μέρα συνε-
χίσαμε την περιήγησή μας στις
εκκλησίες, τη Μονή της Χώρας και
τη Ζωοδόχο Πηγή. Η Μονή της
Χώρας, χτισμένη εκτός των τειχών,
ήταν πάντα εύλαυτη και κατ' επα-
νάληψη λεηλατήθηκε από τους
σταυροφόρους, τους Αβάρους και
τελικά από τους Τούρκους. Μεγά-
λος ναός, με πλήθος ψηφιδωτών
ανεκτίμητης αξίας που κοσμούν
τοίχους και τρούλους, καμάρες και
κολώνες. Τελευταία γίνεται μεγά-
λη προσπάθεια συντήρησης μιας
και έπαψε να είναι τζαμί.

Η Μονή της Ζωοδόχου με τους
τάφους όλων των πατριαρχών (από
τον 19 ο αιώνα μέχρι σήμερα)και
κάποιων μεγάλων ευεργετών
ήταν η τελευταία μας ξενάγηση. Ο
πάτερ Βασίλειος μας υποδέχτηκε
και πρόθυμα τέλεσε τρισάγιο για τα
προσφιλή μας πρόσωπα και μας
μίλησε για τις δυσκολίες που αντι-
μετωπίζει η ορθοδοξία εκεί.

Με χρώματα, μυρωδιές, γεύ-
σεις κι αρώματα στο παζάρι του
Καπαλί Τσαρσί έκλεισε η τελευταία
μας μέρα. Μια τεράστια σκεπαστή
αγορά με 4500 μικρά και μεγάλα
μαγαζιά. Ένα πολύβουο ανατολίτι-
κο παζάρι με λογής - λογής προιά-
γτες, από μπαχάρια, χαλιά χειροποί-
ητα, αναμνηστικά είδη, ρούχα,
παραδοσιακά γλυκίσματα και τρό-
φιμα, μέχρι κοσμήματα ανατολίτι-
κης τέχνης, παραδοσιακές φορε-
σιές κι ότι άλλο μπορεί να φαντα-
στεί ο επισκέπτης, που τον κρατά
με τις ώρες περιφερόμενο από
στοά σε στοά.

Κάναμε τις αγορές μας, δοκι-
μάσαμε πολιτικές νοστιμιές και
σιροπιαστά γλυκά, κάποιος φουμά-
ραμε και ναργιλέ με μυρωδάτο του-
μπεκι κι έτσι ικανοποιήσαμε όλες
μας τις αισθήσεις.

Η μέρα της επιστροφής ξημέ-
ρωσε. Με ανάμεικτα συναισθήματα
επιβραστήκαμε στο λεωφορείο και
πήραμε το δρόμο της επιστροφής
υποσχόμενοι στον εαυτό μας μια
μελλοντική επίσκεψη στην Βασι-
λεύουσα.

Μνήμη Αγγελικής Παπάζογλου στον Άη Νικόλα Βίτσας

Όπως κάθε χρόνο βάρεσε και φέτος η καμπάνα τ' Άη Νικόλα στις 20
Μαΐου. Σε μια πανέμορφη τοποθεσία ριζωμένο το ξωκκλήσι, τριγυρισμέ-
νο από αιωνόβια βαθίσια δέντρα καρτερεί μια φορά το χρόνο να χτυπή-
σει η μικρή καμπάνα του κρεμασμένη στο κλωνάρι του γιγάντιου δέντρου,
να ζωντανέψει ο τόπος, να σμίξουν χωριανοί και κοντοχωριανοί.

Αυτή τη μέρα το «Κληροδότημα Αγγελικής Παπάζογλου» τελεί ευλα-
βικό μνημόσυνο στη μνήμη της μεγάλης ευεργέτιδος της Βίτσας. Πάρα
πολλοί και φέτος οι πιστοί στο καθιερωμένο αντάμωμα.

Ο Κ. Δ. Γιαννής υπεύθυνος και σύμβουλος του συμβουλίου Αθηνών
στην ομιλία του αναφέρθηκε στην Ιστορία και την μέχρι σήμερα πορεία
του κληροδοτήματος.

«Ιατρική τεχνέω πασέων εστίν επιφανέστατη»

Η Ιατρική απ' όλες τις επιστήμες είναι πιο διαλεχτή
Ιπποκράτης

Αληθινός γιατρός είναι ο άρχων των σωμάτων
και Όχι ο εκμεταλλευτής των

Μέσα στις λίγες αυτές γραμμές τονίζεται από παλαιωτάτων χρόνων
η αξία και η σημαντικότητα της Ιατρικής Επιστήμης.

Επειδή έχει το μεγάλο πλεονέκτημα ν' ασχολείται με το πολυτιμότε-
ρο αγαθό του ανθρώπου και να το διασφαλίζει στο βαθμό που μπορεί γι'
αυτό και περικλείει την πιο ουσιαστική έκφραση της αγάπης και επιτελεί
πολύπλευρο ανθρωπιστικό έργο. Στο σημείο αυτό κρίνω σκόπιμο και
αναγκαίο να αναφερθώ σ' ένα γιατρό τον διευθυντή Ω.Π.Λ. του Νοσο-
κομείο Χατζηκώστα ονομαζόμενο Κωνσταντίνο Καρέτζο καταγόμενο
από την εύανδρο Ηπειρο και συγκεκριμένα από το Πλωγώνι Ιωαννίνων.

Στη σημερινή τεχνοκρατούμενη και τεχνοκίνητη καταναλωτική κοι-
νωνία μόνο τέτοιοι άνθρωποι και επιστήμονες θα μπορούσαν να αποτε-
λέσουν κοινωνικό πρότυπο. Μόνο έτσι φθάνουμε στη νίκη, στην ηθική,
στην πρόοδο, στο πολιτισμό και βελτιώνεται η ποιότητα ζωής του
ανθρώπου. Θέλω να ευχαριστήσω από τα βάθη της ψυχής μου για την
επιτυχία της επέμβασης.

Ο Παντοδύναμος Θεός να χαρίζει υγεία σ' αυτόν και την οικογένειά
του.

Κωνσταντίνος Βλαχιώτης
Ιερέας
Μακρίνο Ανατ. Ζαγορίου

Λυκείο Ελληνίδων Ιωαννίνων

Στις αρχαιρεσίες της 20ής Μαΐου Πρόεδρος του Λυκείου Ελληνίδων
Ιωαννίνων επανεξελέγη η Διλοφίτισσα κα Πιπίτσα Δούνια.

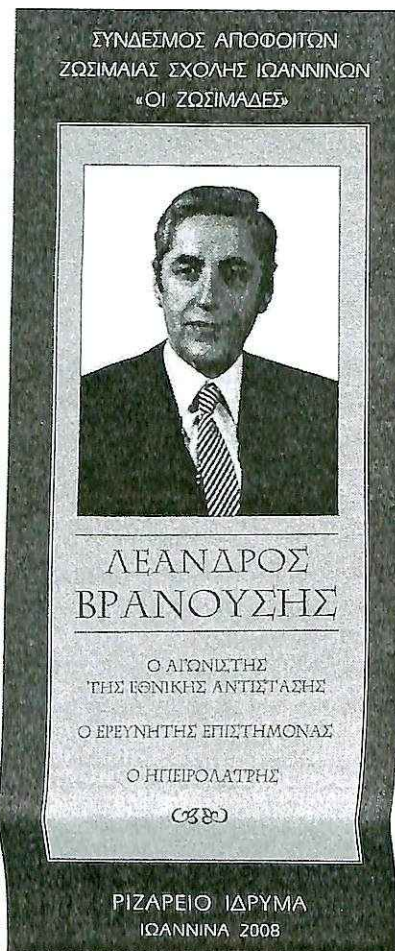
Θερμά συγχαρητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

Παρουσιάστηκε το βιβλίο των «Ζωσιμάδων»

Τιμήθηκε στο Γρεβενίτι ο επιστήμονας και ερευνητής Λ. Βρανούσης

Πολλοί επίσημοι και πλήθος κόσμου στην εκδήλωση

Ο διακεκριμένος Γιαννιώτης επιστήμονας και ερευνητής, αϊμνηστος Λεάνδρος Βρανούσης, ήταν το κεντρικό πρόσωπο εκδήλωσης που οργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής «Οι Ζωσιμάδες» στο Γρεβενίτι.

Ο Σπύρος Εργολάβος παρουσιάζει τον θαυμαστό τόμο.

Δεκαπέντε χρόνια μετά τον θάνατό του, παρουσιάστηκε το αναμνηστικό βιβλίο, με υλικό για τη ζωή και το έργο του, προς τιμήν του.

Το βιβλίο «Λεάνδρος Βρανούσης, ο αγωνιστής της Εθνικής Αντί-

Σε αναμνηστική φωτογραφία (από αριστερά προς δεξιά) οι: Κ. Καραγιαννίδης, Ελ. Ζώλας, Σπ. Εργολάβος, Μαρούλα Τσάγκα, Μαρία Παπαβρανούση και Νίκος Τέντας.

Η Μαρία Παπαβρανούση, αδελφή του Λεάνδρου Βρανούση, μιλάει με συγκίνηση και καμάρι για τον αδελφό της.

στασης, ο ερευνητής επιστήμονας, ο Ηπειρολάτρης», τον παρουσιάζει ως αναντικατάστατη προσωπικότητα, ακάματο ερευνητή, κορυφαίο στην φιλολογική-ιστορική επιστήμη και θερμό Ηπειρολάτρη. Μάλιστα ένα κομμάτι του επιστημονικού του έργου σχετίζεται με την Ήπειρο. Και πράγματι, ο Λεάνδρος Βρανούσης διέθετε όλα αυτά τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα.

Ενα ακόμη προτέρημα του βιβλίου είναι ότι καταγράφονται σ' αυτό οι γραπτές μαρτυρίες των ατόμων με τα οποία συνδέθηκε και συνεργάστηκε. Τα πρόσωπα αυτά μιλούν με θαυμασμό για τον Άνθρωπο και Επιστήμονα Λεάνδρο Βρανούση.

Κατά την παρουσίαση του τόμου ο κ. Σπύρος Εργολάβος, ο

μεγάλη προθυμία παραχώρησαν το προσωπικό του αρχείου, αλλά και αποκαλυπτικές πληροφορίες για την συνολική δράση του.

Ο Λεάνδρος βρανούσης άφησε πίσω του ακτινοβολία κι ένα σπάνιο έργο, που αναμφισβήτητα κατέχει σπουδαία θέση στα σύγχρονα γράμματα. Η παρουσία του στον πνευματικό χώρο, σε μια περίοδο έντονης κυοφορίας, αποτέλεσε μια δύναμη, που έδωσε την δική της βαρύτητα στην έκφραση των ανθρώπινων προβληματισμών.

Την εκδήλωση χαιρέτισαν ο δήμαρχος Ανατολικού Ζαγορίου κ. Βασίλειος Σπύρου, ο πρόεδρος του

Η Μαρούλα Τσάγκα - Παπαευσταθίου στο βήμα.

οποίος ήταν και ο βασικός ομιλητής, τόνισε ότι «είχαμε τον φόβο μήπως δεν καταφέρουμε να παρουσιάσουμε το τεράστιο επιστημονικό και κοινωνικό έργο του». Το τελικό αποτέλεσμα τους δικαιώσε.

Συγκινητική ήταν η παρέμβαση της αδελφής του Λεάνδρου Βρανούση, της κας **Μαρίας Παπαβρανούση**.

Στον Λεάνδρο Βρανούση αναφέρθηκε και η φιλόλογος **Μαρούλα Παπαευσταθίου Τσάγκα** τονίζοντας μεταξύ άλλων ότι το βιβλίο γι' αυτόν είναι ζωντανό σημάδι της εκτεταμένης επιστημονικής και κοινωνικής του συνεισφοράς.

Αξίζει να σημειωθεί ότι καθοριστική υπήρξε η συμβολή στην ετοιμασία αυτού του τόμου της συζύγου του Λεάνδρου Βρανούση, καθώς και της αδελφής του κ. **Μαρίας Παπαβρανούση** που με

Συνδέσμου Ζωσιμαίας Σχολής κ. **Φρίξος Πούρλης** και η πρόεδρος του Μορφωτικού-Αναπτυξιακού Συλλόγου Γρεβενιτίου κ. **Αθηνά Πέτσου**.

Την παρουσίαση του βιβλίου παρακολούθησαν ο υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. **Σταύρος Καλογιάννης**, ο βουλευτής Ιωαννίνων του ΠΑΣΟΚ κ. **Μιχάλης Παντούλας** κ.ά.

Όλοι συμφώνησαν ότι η προσφορά του Λεάνδρου Βρανούση υπήρξε ανυπολόγιστη.

Μια ακόμη αναμνηστική φωτογραφία με τον δήμαρχο Ανατολικού Ζαγορίου Βασίλειο Σπύρου και την Μαρία Παπαβρανούση.

Ο ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΤΙΜΗ ΣΕ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΠΟΙΗΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΟΥΣ

Ρεπορτάζ από το Νησί των Ιωαννίνων:
Άννα Δερέκα

Κυριακή βράδυ στο Νησί. Κόσμος πολύς στην ετήσια συνάντηση των ποιητών της Ηπείρου, που προκαλεί η Εταιρία Λογοτεχνών, για τρίτη συνεχή χρονιά. Στο πάνελ ο πρόεδρος της Εταιρίας Λογοτεχνών **Νίκος Τέντας**, ο αντιπρόεδρος, φιλόλογος, συγγραφέας **Σπύρος Εργολάβος**, η έφορος επικοινωνίας, δημοσιογράφος, ποιήτρια **Άννα Δερέκα**, και η έφορος εκδόσεων, εκπαιδευτικός, ποιήτρια **Γιώτα Παρθενίου**. Η κ. Παρθενίου παρουσίασε την ποιητική βραδιά και η κ. Άννα Δερέκα συντόνιζε. Ο κ. Τέντας έκανε την εισήγηση για τους τιμώμενους, που μέρος της δημοσιεύουμε σήμερα:

«Η Εταιρία Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου με τον κορυφαίο της θεσμό «**Λυρική Παμνώτιδα**» δεν αναδεικνύει μονάχα τη διαχρονικότητα της ποίησης αλλά και όλους τους εν ζωή λογίους που στοίχειωσαν με το αίμα τους την πνευματικότητά του Ηπειρωτισμού. Ο Ιρλανδός ποιητής **Michael Longley** (Μάικλ Λόνγκλεϊ) προσδιορίζει με σαφήνεια τη συμβολή του δημιουργού στο διηνεκές γίνεσθαι:

«Όταν έχεις καλλιεργήσει γερές ρίζες, μπορείς να κατακτήσεις τους ορίζοντες». Ανοιχτούς κράτησαν τους πνευματικούς ορίζοντες της Ηπείρου οι τιμώμενοι σήμερα ποιητές **Παύλος Βρέλλης** και **Φρίξος Τζιόβας** και τους ωραίαν με ανθρό λόγο για να πάρει η επικαιρότητα την ακριβόλογη δημοσιογραφική αίγλη και τις λεπτές αποχρώσεις της αλήθειας, στην καθημερινή πολιτική ανάλυση από λόγιο εφημεριδογράφο, όπως ο διδάχος Γιάννης Ζώης.

Ο **Παύλος Βρέλλης** είναι μια πολυσύνθετη προσωπικότητα. Η Ζωσιμαία Σχολή του απεκάλυψε τη σαγήνη των πραγμάτων με μια δημιουργική αισθητική αφύπνιση. Πρωταθλητής στο επί κοντώ αγώνισμα (Ακτία 1950 - Δωδωναία 1960), είναι πρώτος Ηπειρώτης φοιτητής στο Τμήμα Γλυπτικής του Μετσόβειου Πολυτεχνείου - Σχολή Καλών Τεχνών, όπου διακρίνεται και πλαστούργει. Καλλιτέχνης παγκόσμιος ακτινοβολίας οργανώνει το Τμήμα αναπαραγωγής αντιγράφων στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κέρνιν Ομοιομάτων, το οποίο καλύπτει ιστορία 24 αιώνων μέσα σε όγκο 2.500 κυβικών μέτρων! Και μέσα σε πέντε ποιητικές συλλογές, με τη μαγεία των

λέξεων, ο λόγος οικειοποιείται τις πιο λεπτές αποχρώσεις του θαύματος:

ΟΡΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ
Γαλάζια πέταλα
σ' ωχρούς κάμπους
δένονται με το άπειρο
στην ώρα της γέννησης
που πλάθω
με γκριζό θράχο
με πράσινο φως
και μπλε γαλήνη.
Κι όλα είναι /
στη συμφωνία τους
καθώς ο χρόνος
μας φέρνει ψηλά
και θλέπω το χάος
που αρχίζει
τριγύρω μου.

Σήμερα τιμάται ο ποιητής **Παύλος Βρέλλης**. Τριγύρω μας το χάδι της ζωής του: τα παιδιά του: Κωνσταντίνος και Άννα. Αυτοί θα μεταφέρουν την αγάπη στον καλό φίλο και τον απεριόριστο σεβασμό όλων μας για το διαχρονικής αξίας έργο του. Ευχόμαστε δύναμη στην πίστη του σύντροφο **Μαρία**, για να προσπεράσει ο Παύλος, με χαμόγελο το χάος.

Οι Ασπράγγελοι χάρισαν στον μουσολήπτο **Φρίξο Τζιόβα** το νεοραϊδολάλημα μαγεμένης χώρας. Είναι Δωδωναίος οίστρος, γαλουχημένος από αίμα και φως, του επιτρέπεται να εκφράσει το άρρητο και την ομορφιά με την αύρα του δημοτικού μας τραγουδιού, απλωμένη στους σύγχρονους αναστατώσεις του λόγου. Το έγκυρο περιοδικό: «**Επιθεώρηση της Τέχνης**» είναι ακριβοδικαίο σε σχετική κριτική: «Πρόκειται για μια σωστή εκμετάλλευση των λαϊκών μοτίβων και

να δέσει στη λαβωματιά μαντήλι θρησσανιώτικο.

Ράγισ' η πέτρα τ' ουρανού και
ροβολάει καθάλα
Στα ξάγναντα ο Αϊ-Γιώργης μιας
χωρίς σκουφι και ράσο.
Είναι ντυμένος ξαστερί κ' είναι
πιωμένος όνειρα.
Έδωσε μια στον πέτινο τρουδά
του
και χύθηκαν τρελά πουλιά να
μπουν σε παρεκκλήσια
ν' ανάψουν πολυέλεαιους μ' ένα
κλωνάρι από φως,
να κελαϊδούν «ω γλυκύ μου έαρ».

Της μαργαρίτας σήκωσε την
άσπρη φούστα ο άνεμος
Και φεγγ' η νύχτα ως το βαθύ σαν
ασμένια στάλα.

Ο σεβαστός μου δάσκαλος Φρίξος Τζιόβας διδάξε, στη γενιά μου, την αγάπη για το θέατρο και την ποίηση. Κυρίως μια παραδειγματική σεμνότητα. Ποιητής και διηγηματογράφος αλλά και συλλογάτης των ηπειρωτικών περιοδικών εκδόσεων «**Ηπειρωτικές Σελίδες**» και «**Ενδοχώρα**» έμεινα πιστός στην πρώτη του εμφάνιση στο περιοδικό: **ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ**: μια ηπειρωτική φωνή που, κατά τον Πέτρο Χάρη, «... ακούγεται.. από μακριά το δημοτικό τραγούδι, με είναι αισθητός και ο προσωπικός τόνος».

Ο Δήμαρχος Γαβριήλ Παπαναστασίου και ο ανιψιός του ποιητή κ. Βασίλης Τζιόβας παραδέχονταν το γέρας στον Ηπειρώτη λυρικό, που πολύ θα ήθελε να χαρεί την αγάπη μας, την κερδισμένη με τη δική του αγάπη για το Λόγο και τον Τόπο.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Ενόψει της επικείμενης διοικητικής μεταρρύθμισης και έχοντας υπόψη τη μελέτη του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΙΤΑ), που ήρθε στο φως της δημοσιότητας, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

Η ένταξη του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου στην ευρύτερη ενότητα των Ζαγοροχωρίων και όχι σε άλλη όμορη γεωγραφική περιοχή, αποτελεί θετική εξέλιξη, λόγω της **κοινής πολιτιστικής παράδοσης και ιστορίας** του τόπου.

Ο προτεινόμενος, όμως, Δήμος Ζαγορίου θα είναι ο μεγαλύτερος σε έκταση Δήμος στην Ήπειρο, με επιφάνεια 1.000.000 στρέμματα περίπου. Το γεωγραφικό ανάγλυφο και το συγκοινωνιακό δίκτυο της περιοχής δεν επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση και επικοινωνία στο εσωτερικό του νέου Δήμου, ιδίως τους χειμερινούς μήνες, στους οποίους επικρατούν δυσμενείς καιρικές συνθήκες και στην πρώτη χιονόπτωση διακόπτεται η πρόσβαση. Δεν συμβάλλει, επομένως, στην καλύτερη διοικητική εξυπηρέτηση των πολιτών και ιδίως των μόνιμων κατοίκων.

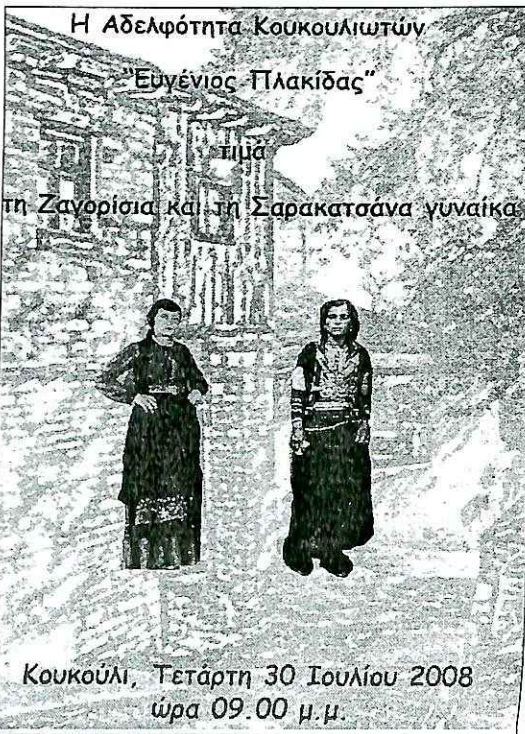
Για όλα τα παραπάνω **εμμένουμε** στην αριθ. 63/2008 **ομόφωνη** απόφαση του Δημοτικού μας Συμβουλίου, με βάση το οποίο στην περιοχή του Ζαγορίου, πρέπει να δημιουργηθούν δύο (2) Δήμοι, όπως τα **Συμβούλια Περιοχής**, που λειτουργήσαν με το Ν. 2218/94 στην περιοχή: **1) Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου**, με τη συνένωση του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου και της Κοινότητας Βοβούσας και **2) Δήμος Δυτικού Ζαγορίου**, με τη συνένωση των Δήμων Κεντρικού Ζαγορίου, Τύμφης και της Κοινότητας Παπίγκου.

ΖΑΓΟΡΙ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2008

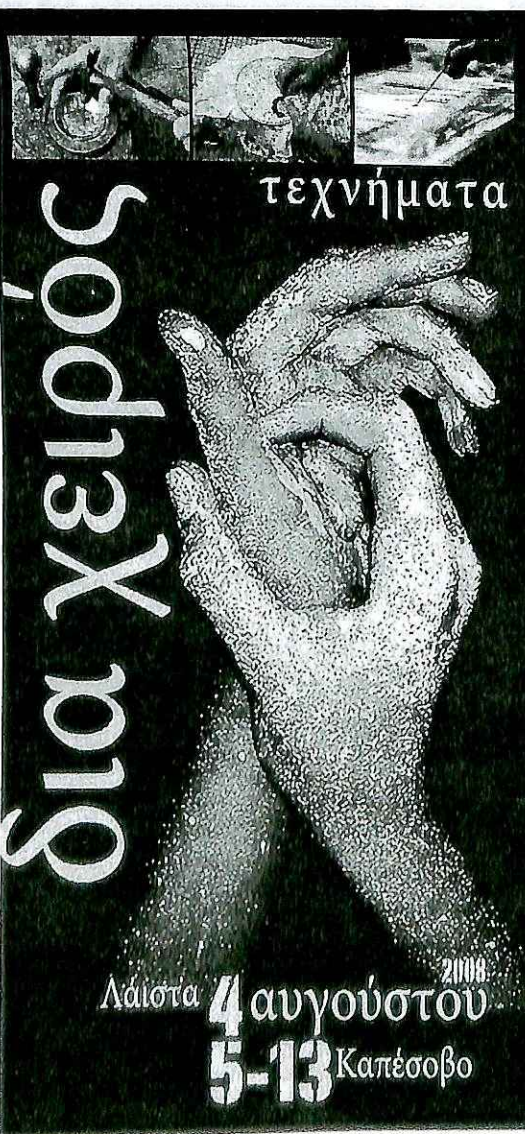
Πλούσιο και φέτος (ποσοτικά τουλάχιστον) σε πολιτιστικά δρώμενα και πανηγύρια το καλοκαίρι στο Ζαγόρι.

Δεν υπήρξε χωριό του Ζαγορίου από τα πιο ζωντανά ή τα... μισοζώντανα που να μην έκανε το πανηγύρι του ή κάποια πολιτιστική εκδήλωση.

Η έναρξη των Πολιτιστικών του καλοκαιριού ξεκίνησε από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Άνω Πεδινών με την εκδήλωση μνήμης στον Ιωάννη Λαμπρίδη στις 22 Ιουνίου 2008 (σχετικό ρεπορτάζ δημοσιεύτηκε στο τεύχος Ιουνίου-Ιουλίου).

Κουκούλι, Τετάρτη 30 Ιουλίου 2008
ώρα 09.00 μ.μ.

Λάιστα 4 Αυγούστου
5-13 Καπέσοβο

Σε επόμενο τεύχος θα δημοσιευθεί και μια από τις 4 ομιλίες εκείνη της κ. Ελένης Δούβλη, γιατί είναι αδύνατο να δημοσιευθούν όλες σε ένα περιοδικό των 20 σελίδων.

Στις 6 Ιουλίου έγινε η καθιερωμένη ημέρα μνήμης για το ολοκαύτωμα του Ανατολικού Ζαγορίου στο Γρεβενίτι.

Ακολούθησε στις 30 Ιουλίου η εκδήλωση της Αδελφότητας Κουκουλιωτών «Ευγένιος Πλακίδας» που τίμησε σε μια όμορφη και με μεγάλη συμμετοχή βραδιά τη Ζαγορίσια και Σαρακατσάνα γυναίκα. Ομιλητές για τη Ζαγορίσια γυναίκα η κ. Ελένη Δούβλη. Για τη Σαρακατσάνα γυναίκα ο καθηγητής κ. Γ. Καψάλης.

Ο Πολιτιστικός Αύγουστος ξεκίνησε την Κυριακή στις 3 του μηνός ακόμη μι αφορά στα Πάνω Σουδενά με την αναπάντεχα επιτυχημένη από πλευράς συμμετοχής (πάνω από χίλια άτομα) και με καλεσμένους το γνωστό Κρητικό Ψαραντώνη με το συγκρότημά του με τίτλο της εκδήλωσης «Μαντινάδες και ζαβιάδα».

Στις 9 Αυγούστου έγιναν στο Μονοδένδρι τα εγκαίνια της φωτογραφικής έκθεσης και η παρουσίαση του σχετικού λευκάματος που αναφέρονται στους διωγμούς

των Ελλήνων από τη Φώκαια της Μ. Ασίας το 1914. Η έκθεση αυτή τελευταία προσφορά του Αγγελου Κίτσου, όπως ήταν φυσικό έγινε σε κλίμα βαρύ από τον προηγηθέντα θάνατο του Αγγελου. Τα εγκαίνια ακολούθησε μουσική εκδήλωση του Πολιτιστικού Συλλόγου Ζαγορισίων με τίτλο «Μουσική 2 Πολιτισμών», «Απέδω κι ως το Βόσπορο».

Στις 10 Αυγούστου η Ένωση Ζαγορισίων Αθηνών έκανε και φέτος τον καθιερωμένο τουριστικό περίπατο στο Ζαγόρι, αυτή τη χρονιά με αντάμωμα στη στάνη των Σαρακατσαναίων στο Γυφτόκαμπο.

Την ίδια μέρα στο Γρεβενίτι ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ζαγορισίων επανέλαβε την εκδήλωση που είχε γίνει την προηγούμενη χρονιά στα Γιάννινα «Μέσα απ' το μπερντέ».

Στις 4 Αυγούστου στη Λάιστα ο ΕΟΣ Λάιστας και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καπεσόβου «Αλέξης Νούτσος» έκανε την έναρξη της εκδήλωσης – έκθεσης «Διά χειρός» η οποία και λειτουργήσε στο Καπέσοβο στην «Πασχάλειο Σχολή» από τις 13 Αυγούστου με αρκετούς επισκέπτες όπως μας είπαν οι υπεύθυνοι.

Στα Κάτω Σουδενά από 9-12 Αυγούστου για 10η χρονιά φέτος έγινε το καθιερωμένο πλέον 4ήμερο «θερινού σινεμά» με μεγαλύτερη από κάθε άλλη χρονιά συμμετοχή (βλέπετε σχετικό ρεπορτάζ του τοπικού τύπου).

Στις 13 Αυγούστου Τετάρτη μας ξάφνιασε θετικά μια πολύ ωραία πρωτοβουλία του Πολιτιστικού Συλλόγου Ασπραγγέλων (οι νέοι των Ασπραγγέλων) που με μια άρτια οργανωμένη εκδήλωση τίμησαν ένα ταξι δεμένο συγχωριανό τους που το νόστο της ξενιτιάς (Αίγυπτο) τον μετουσίωσε σε ποίηση. Τίτλος «μνήμη Κώστα Σίμου» (σε άλλο τεύχος θα αναφερθούμε πιο λεπτομερειακά στην ωραία εκδήλωση).

Επίσης στις 13 Αυγούστου στο Μεσοβούνι έγινε φωτογραφική έκθεση από το ολοκαύτωμα των Γερμανών και στη συνέχεια μουσική βραδιά και την επομένη 14 Αυγούστου έγινε ημερίδα με αναφορά στο ολοκαύτωμα.

Στις 17 Αυγούστου στο Γρεβενίτι έγινε η παρουσίαση του βιβλίου για το Λεάνδρο Βρανούση από το Σπύρο Εργολάβο, το Σύνδεσμο Αποφοίτων και διδασκόντων στη Ζωσιμαία Σχολή.

Η παρουσίαση του βιβλίου θα γίνει προσεχώς και στα Γιάννινα. Στις 30 Αυγούστου στην Αρίστη έγινε για τρίτη χρονιά η μουσική εκδήλωση με τίτλο «Κυκλάμινα» από το Ίδρυμα Γιάννη Σαραλή και σε σκηνοθεσία του κ. Παπαδάκη όπως τις προηγούμενες χρονιές.

Τέλος την ίδια μέρα 30 Αυγούστου στη Λεπτοκαρυά ο Μορφωτικός και Πολιτιστικός Σύλλογος «Το Λιασκοβέτσι» οργάνωσε εκδήλωση μνήμης προς τιμήν του Λεπτοκαρυώτη πρώτου προέδρου του Αρείου Πάγου Χριστόδουλου Κλωνάρη.

Και μέσα σ' όλα αυτά και τα παραδοσιακά μας πανηγύρια που χρόνο με το χρόνο απομακρύνονται από την παράδοση, για να

ΖΑΓΟΡΙ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2008

γίνουν πανηγύρια – χαβαλέ ή κοινώς της π.... (δηλαδή της παγκοσμιοποίησης για να μην παρεξηγηθούμε).

Καθημερινά στο τοπικό κανάλι «ΗΠΕΙΡΟΣ TV1» απολαμβάνουμε μια σειρά εικόνων από τέτοια πανηγύρια. Τι να πεις χάρμα ειδέσθαι. Τώρα προστέθηκαν και καινά δαιμόνια σ' αυτά. Κάποιοι ζήλεψαν τη δόξα των «σκυλαδίκων» και βάλαν δίπλα στα «βιολιά» μια δυο όμορφες «γύφτισσες» με φούστες κλαρωτές και με πανέρια γεμάτα ροδοπέταλα, να περιμένουν το νεύμα του «χουβαρδά» να πνίξει μ' αυτά το «πρόσωπό». Σ' ένα χωριό είδα ακόμη να ραίνουν κατά παραγγελία και τον καημένο τον παπά του χωριού μετρατρέποντάς τον σε στολισμένο επιτάφιο την ώρα που χόρευε «μωρέ παπά, παπά ντελή παπά». Θεέ μου τι έχουν ακόμη να δουν τα μάτια μας. Ας ευχηθούμε αυτά να μη τα ιδούμε και στο Ζαγόρι.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ
σας προσκαλεί στην εκδήλωση

Απέδω κι ως το Βόσπορο

Μουσική 2 Πολιτισμών

Σάββατο 9 Αυγούστου 2008
Ώρα: 9 μ.μ.

ΜΟΥΣΙΚΟΙ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΡΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ	κλαρίνο, κλαρίνο, φλογέρα
ΣΠΥΡΟΣ ΣΠΗΛΙΟΥΔΗΣ	πολίτικη λύρα
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ	βιολί
ΚΩΣΤΑΣ ΜΕΡΕΤΑΚΗΣ	κρουστά
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΣ	κρουστά
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΟΣ	όργανο μπάσο
ΘΩΤΗΣ ΠΑΠΑΖΗΚΟΣ	αυτίο
ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΤΣΑΡΔΑΚΗΣ	κονονάκι

Υποβούτι: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ

Συνδιοργάνωση: ΡΙΖΑΡΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΤΕΤΡΑΗΜΕΡΟ ΘΕΡΙΝΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Στο «μεσοχώρι» ενός μικρού χωριού του Ζαγορίου, κάτω από τον έναστρο αυγουσιτικό ουρανό, μακριά από τους πολλών ειδών «θορύβους» των αστικών περιοχών, άνθρωποι με χαλαρά πρόσωπα και καλοκαιρινή διάθεση αφήνονται στην γοητεία του θερινού κινηματογράφου.

Στις 09, 10, 11 και 12 Αυγούστου 2008 σ' ένα πανέμορφο χωριό του Ζαγορίου, τα Κάτω Πεδινά, πραγματοποιήθηκε το 10^ο Τετράημερο Θερινού Κινηματογράφου.

Και οι τέσσερις ταινίες ήταν καταπληκτικές, με πρώτη το «Ένας Ελεύθερος κόσμος» του Κεν Λόουτς (2007). Η ταινία προβάλλει την ιστορία δύο νέων κοριτσιών που ανοίγουν ένα γραφείο ανεύρεσης εργασίας για μετανάστες εργάτες, το οποίο λειτουργεί σε μια διαφορετική πραγματικότητα με άλλους κανόνες. Χαρακτηριστική είναι η φράση του σεναριογράφου «*Η αόρατη εκμετάλλευση των εργατών βρίσκεται σε κάθε πτυχή της ζωής μας*». Παράλληλα προβλήθηκε η ταινία μικρού μήκους «*Το Πέρασμα*» του Γ. Κατσάμπουλα (2007).

Την επόμενη προβλήθηκε η ταινία «*Ταξίδι στην άγρια φύση*» του Σων Πεν (2007). Πρόκειται για μεταφορά στη μεγάλη οθόνη του ομότιτλου βιβλίου του Τζον Κρακάουερ, που κυκλοφόρησε το 1998, περιγράφοντας την πραγματική ιστορία του Κ. Μακάντλες. Ο Κ. Μακάντλες μετά την αποφοίτησή του από το πανεπιστήμιο, κι ενώ τον περιμένει μια πλουσιοπάροχη ζωή, αποφασίζει ξαφνικά να εγκαταλείψει τα πάντα για την άγρια φύση της Αλάσκας. Περιπλάνηση σε αφιλόξενες περιοχές και συναντήσεις με διάφορους ανθρώπους συνιστούν την παρακαταθήκη του Μακάντλες, που αφήνει την τελευταία του πνοή εκεί που επέλεξε... στη φύση.

Η τρίτη ταινία ήταν το «*Σινεμά, Ασπρίνες και Όρνεα*» του Μ. Γκομές (2005). Η ιστορία ενός Γερμανού που πήγε στη βορειο-ανατολική Βραζιλία το 1942, για να πουλήσει ασπρίνες. Μας «μίλησε» για το παράλογο του πολέμου και τη δραματική στιγμή του ανθρώπου να απαρνηθεί την ίδια του την πατρίδα. Παράλληλα προβλήθηκε η ταινία μικρού μήκους «*Υγραέριο*» του Μ. Αλιμάνη (2007).

Το Τετράημερο έκλεισε με την «*Επιστροφή*» του Βασίλη Δούβλη (2007). Μια ταινία για την ξενιτιά, τον έρωτα και τον θάνατο. Αφηγείται την ιστορία ενός ιδιότυπου ερωτικού τριγώνου, επιχειρώντας ταυτόχρονα να προσεγγίσει ένα από τα μεγαλύτερα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης Ελλάδας, τη μετανάστευση. Παράλληλα θίγει, με τρόπο λιτό και περιεκτικό, την ξενιτιά, το γάμο όχι από έρωτα, αλλά από συνοικέσιο, την ερήμωση των χωριών, το ρόλο που παίζουν οι τύψεις και η συνείδηση ενός ανθρώπου στην πορεία της ζωής του. Τα γυρίσματα έγιναν στο Ζαγόρι και στα Γιάννινα. Η ταινία ήταν μια από τις 10 ευρωπαϊκές ταινίες της τελευταίας χρονιάς που επέλεξαν οι κριτικοί του κορυφαίου κινηματογραφικού περιοδικού VARIETY για το Φεστιβάλ του Καρλοβι-Βάρι. Ο ίδιος ο σκηνοθέτης κ. Δούβλης Βασίλης τίμησε την προβολή της ταινίας με την παρουσία του. Του ευχόμαστε ολόψυχα συγχαρητήρια και καλή επιτυχία στις επόμενες ταινίες του!

Όλοι μας, μ' αυτές τις εκπληκτικές ταινίες, ζήσαμε τη μαγεία της 7ης Τέχνης σε ένα μοναδικό σκηνικό σμιλεμένο από τη λαϊκή τέχνη της πέτρας.

Και ας μη ξεχνάμε ότι μια ταινία ή ένα θεατρικό έργο θα πρέπει, εκτός από το να μας διασκεδάζει και να μας ευχαριστεί, να μας προβληματίζει και να μας θέτει σε μια διαδικασία σκέψης, με απώτερο σκοπό να μας αλλάξει και να μας κάνει καλύτερους ανθρώπους.

Συγχαρητήρια αξίζουν στο Σύλλογο Κάτω Πεδινών και στον κ. Κώστα Τζιόβα για τα 10 χρόνια Τετράημερου Θερινού Κινηματογράφου.

Ελπίζουμε ότι και του χρόνου θα ζήσουμε αυτήν τη στιγμή πολιτισμού, όπου η λαϊκή παράδοση «φιλοξενεί» και «προβάλλει» τη σύγχρονη τέχνη.

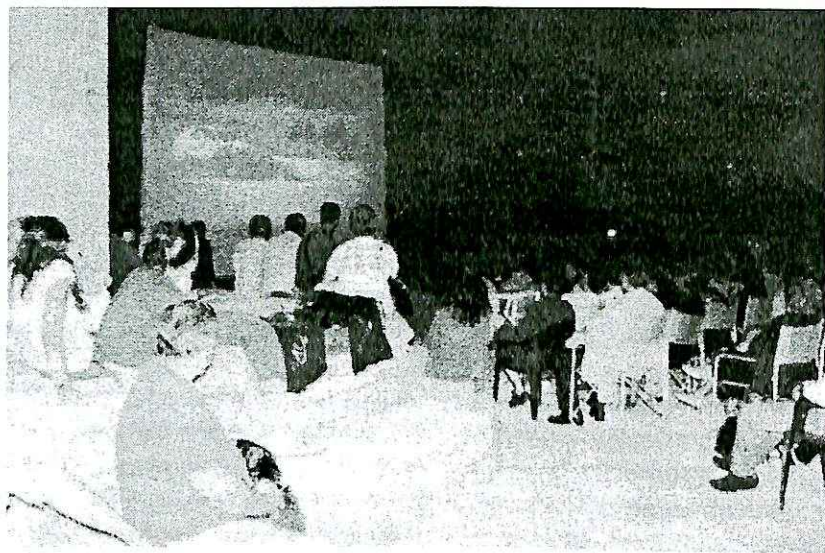
ΤΖΑΜΠΟΥΡΑ ΧΑΡΑ

1.000 ΘΕΑΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΝ ΤΙΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΑΝ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΤΕΙ ΤΟ «ΣΑΝ ΠΑΛΙΟ ΣΙΝΕΜΑ»

Γενέθλια 10 ετών με ρεκόρ συμμετοχής

Ικανοποιημένη η διοίκηση του συλλόγου Κάτω Πεδινών, η οποία ευχαριστεί τον κόσμο και δηλώνει ότι η συμμετοχή του ήταν η καλύτερη επιδοκιμασία

Ρεπορτάζ:
ΣΩΤΗΡΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ

Θεατές στα Κάτω Πεδινά, την τελευταία μέρα των εκδηλώσεων, παρακολουθούν την «Επιστροφή» του Βασίλη Δούβλη

Το τετραήμερο του θερινού σινεμά στα Κάτω Πεδινά είχε φέτος την τιμητική του: διήρκεσε τέσσερις μέρες, προβλήθηκε ταινία Ζαγορίσιου σκηνοθέτη και τις προβολές παρακολούθησαν περισσότεροι από 1.000 άνθρωποι, σημειώνοντας ρεκόρ συμμετοχής.

Στο γνωστό (και μοναδικό) σκηνικό της πλατείας των Κάτω Πεδινών (Σουδενών), στην κεντρική πλατεία, στήθηκε και φέτος ο θερινός κινηματογράφος. Το «σαν παλιό σινεμά» αύξησε την απήχρησή του τόσο στην περιοχή του Ζαγορίου όσο και στα Γιάννενα και αυτό ήταν ίσως το σημαντικότερο στοιχείο της φετινής διοργάνωσης. Σε ό,τι αφορά την τετραήμερη διάρκεια της διοργάνωσης, ο κόσμος την υιοθέτησε με τη συμμετοχή του, στέλνοντας το δικό του μήνυμα «να συνεχιστεί η πρωτοβουλία», ενώ, ως γνωστό, χορηγός της διοργάνωσης ήταν και φέτος ο «Ηπειρωτικός Αγώνας».

«Η συμμετοχή του κόσμου και τα τέσσερα βράδια ήταν για μας η καλύτερη επιδοκιμασία και μας δίνει δύναμη να συνεχίσουμε»,

δήλωσε στον «Η.Α.» ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Κάτω Πεδινών, **Κώστας Τζιόβας**. Η δουλειά στο χωριό, όμως, ήταν συλλογική και δεκάδες ήταν αυτοί που συνέβαλαν στην οργάνωση. Η διοίκηση του συλλόγου δεν κρύβει την ικανοποίησή της για την προσέλευση του κόσμου. «Το θέμα, ωστόσο, είναι ότι το δικό μας «σινεμαδάκι» που ξεκίνησε πριν ακριβώς δέκα χρόνια καθιερώνεται και γίνεται θεσμός», επισημαίνει ο Κ. Τζιόβας,

ευχαριστώντας όσους παρακολούθησαν όσους παρακολούθησαν τις προβολές του τετραημέρου (9-12 Αυγούστου).

Κοσμοσυρροή

Στις δύο από τις τέσσερις προβολές η πλατεία των Κάτω Πεδινών «έπηξε». Το βράδυ της Κυριακής οι διοργανωτές έτριβαν τα μάτια τους, καθώς τα καθίσματα δεν ήταν αρκετά για όλους τους επισκέπτες. Ετσι, «επιτάχθηκαν» οι καρέκλες

από τον εσωτερικό χώρο του καφενείου, ενώ αρκετοί ήταν αυτοί που παρακολούθησαν την προβολή (Ταξίδι στην άγρια φύση) καθισμένοι στα πέτρινα πεζούλια που βρίσκονται περιμετρικά της πλατείας. «Δεν μπορούσαμε να το φανταστούμε», ήταν το λακωνικό σχόλιο μέλους του συλλόγου στην «Η.Α.». Το βράδυ της Κυριακής σημειώθηκε ρεκόρ εισιτηρίων, καθώς κόπηκαν 292 εισιτήρια, ενώ στην πλατεία βρισκόταν 400 περίπου άνθρωποι.

Το ίδιο συνέβη και στην τελευταία προβολή της ταινίας «Επιστροφή» του Βασίλη Δούβλη, την τελευταία μέρα (Τρίτη βράδυ) του «σαν παλιό σινεμά». Η πλατεία ήταν γεμάτη και πάλι όχι τόσο γιατί η είσοδος ήταν ελεύθερη, αλλά κυρίως γιατί η συγκεκριμένη ταινία είχε γυριστεί στο Ζαγόρι. Και φυσικά προσμέτρησε και το γεγονός ότι ο σκηνοθέτης της «Επιστροφής» κατάγεται από τα Άνω Πεδινά και παραβρέθηκε, μαζί με τους συντοπίτες του, στην πλατεία του γειτονικού χωριού.

Συγκινητική βραδιά

«ΗΤΑΝ μια συγκινητική βραδιά και μια εντελώς ιδιαίτερη προβολή», ήταν το πρώτο σχόλιο του **Βασίλη Δούβλη** στον «Η.Α.». Ο σκηνοθέτης της «Επιστροφής» δεν κρύβει τη χαρά του για το γεγονός ότι «η ταινία επέστρεψε στον τόπο του «γεννήθηκε» και στην περιοχή που έγιναν τα γυρίσματα». Ακόμη, εκφράζει την ικανοποίησή του γιατί από τις αντιδράσεις του κόσμου, όπως ρεζιμπιστώσε, «η ταινία άρεσε». Σε ό,τι αφορά τον ίδιο για τη διοργάνωση του «σαν παλιό σινεμά», ο Βασίλης Δούβλης δηλώνει ότι «μου θύμισε τα παιδικά μου χρόνια, τότε δηλαδή που οι προβολές γίνονταν στην πλατεία του χωριού».

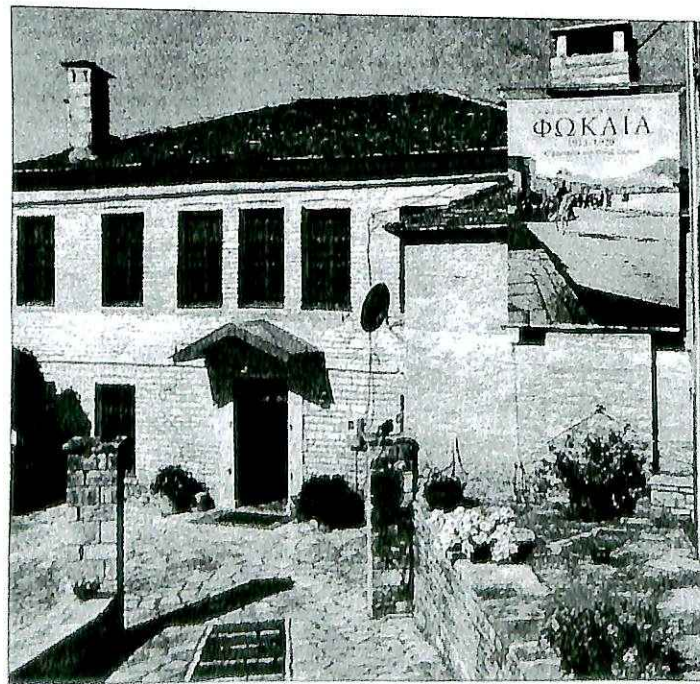
Τα γενέθλια των 10 ετών δεν περνούν απαρατήρητα για τον σκηνοθέτη: «Είναι μια πραγματικά αξιοθαύμαστη πρωτοβουλία και θεωρώ σημαντικό ότι καλύπτει ένα πολιτιστικό κενό για όλη την περιοχή». Παράλληλα, σημειώνει πως τόσο οι προηγούμενες ταινίες όσο και η δική του «προβλήθηκαν στις πλέον ιδανικές συνθήκες», αφήνοντας να εννοηθεί πως καλύτερο.. σκηνικό από αυτό της πλατείας του χωριού και των λιθοκτιστων σπιτιών δεν μπορούσε να υπάρξει για το «σαν παλιό σινεμά» στα Κάτω Πεδινά.

N.B.

Φωτογραφικές μνήμες από τη Φώκαια στο Μονοδένδρι της Ηπείρου

Αν σας φέρει ο δρόμος σας στην Ηπειρο στα Ζαγόρια, αναζητήστε το πανέμορφο Μονοδένδρι. Εκεί, υπάρχει το θαυμάσιο από κάθε άποψη εκθεσιακό

κέντρο της Ριζαρείου, όπου τα τελευταία χρόνια έχουν παρουσιαστεί πολύ σημαντικές φωτογραφικές εκθέσεις. Για το Μονοδένδρι μιλούσε με πάθος και αγάπη, ο επί σειρά ετών πρόεδρος του Ριζαρείου Ιδρύματος, Άγγελος Κίτσος, που πρόσφατα έφυγε από τη ζωή αφήνοντας σημαντική παρακαταθήκη το έργο του. Αλλά η Ριζαρείος συνεχίζει το έργο της προσφοράς της και μέσα στο καλοκαίρι περιμένει τους φίλους της ιστορίας και της φύσης στο πετρόχτιστο ηπειρώτικο αρχοντικό. Εκεί, παρουσιάζεται μια εξαιρετική έκθεση φωτογραφίας που πολλούς θα συγκινήσει. Είναι οι φωτογραφίες του Γάλλου αρχαιολόγου Φελίξ Σαρτιώ που ήταν αυτόπτης μάρτυς των διωγμών των Ελλήνων από τη μικρασιατική Φώκαια, αρχικά το 1914. Αυτή τη σπάνια συλλογή εντόπισε στο Παρίσι, ο ιστορικός της φωτογραφίας, ερευνητής και συγγραφέας Χάρης Γιακουμής, ο οποίος μελέτησε το θέμα και οργάνωσε σε συνεργασία με τη Ριζαρείο την ωραία αυτή έκθεση. Και το σημαντικό είναι ότι εκδόθηκε και ένα πολύ ωραίο λεύκωμα που περικλείει τις συνταρακτικές αυτές φωτογραφίες με περιεκτικά και αναλυτικά κείμενα. Το βιβλίο κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Kallimages που διευθύνει στο Παρίσι ο Χάρης Γιακουμής. Την έκδοση υποστήριξε η Ριζαρείος.

Σε αυτό το όμορφο ηπειρώτικο σκηνικό (το εκθεσιακό κέντρο της Ριζαρείου στα Ζαγόρια), η Ηπειρος συναντά από το καλοκαίρι τη Μικρά Ασία. Στο εκθεσιακό αυτό κέντρο παρουσιάζονται οι φωτογραφίες του Φελίξ Σαρτιώ από τη Φώκαια του 1914.

Πέτρου Φραγκούλη

«Εξόδου το ανάγνωσμα»

Γράφει η
ΕΛΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ

Βιβλιοπαρουσίαση

Αφιερωμένο «σ' αυτούς που έφυγαν από τον τόπο τους και τη ζωή» είναι το δεύτερο λογοτεχνικό διβλίο του γνωστού Ζαγορισιολάτρη φυσικού Πέτρου Φραγκούλη. Ο συγγραφέας είναι ιδιαίτερα γνωστός για την έκθεση φωτογραφίας του με θέμα το Ζαγόρι, το πάθος του.

Μετά το «Ζαγόρι χαλασιά μου» καταπιάται με μια δύσκολη περίοδο 1947-49 «τα πέτρινα χρόνια» κυρίως στο χωριό του το Σκαμένι.

Από εκεί το υλικό του, γνήσιο και βιωματικό.

«Τότε που τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα εγκλώβισαν αγνούς αγωνιστές που πάλευαν για ένα καλύτερο αύριο αλλά βρέθηκαν αντιμετώπι μ' έναν αδελφοκτόνο πόλεμο, πιστεύοντας με φανατισμό στη δική του αλήθεια ο καθένας» όπως γράφει κι ο ίδιος.

Στην αρχή του βιβλίου του σαν είδος προλόγου ξεχύνεται ποτάμι η αγάπη του για τον τόπο του το Ζαγόρι δεμένη με τον πόνο και την ανησυχία του για το σήμερα και το αύριο σ' ένα λυρικό παραλήρημα, αληθινό λογοτέχνημα, απίσταγμα ψυχής, που σε συνεπαίρνει και σε παρασύρει κι έτσι χωρίς να το καταλάβεις, αφού η ψυχή σου έχει φουσκώσει κι έχει ξεχειλίσει από συναισθήματα ανάμικτα σ' οδήγει στην Πόρτα της Κυρά Ζωής...

«Φάσκωσε τα μαραγκιασμένα χέρια, ζωντάνεψαν τα χωνεμένα μάτια... βιβλίο που δεν γράφτηκε το θυμικό της.

Τι θέλεις γιε μ' να σ' πω; Ιστορίες γιαγιά από τα χρόνια με τους αντάρτες» αποκρίθηκα.

Χρόνια δύσκολα, αγώνας για ψωμί, αγώνας για ζωή.

Νυχτώνουμε μ' αποσπάσματα ημερώνουμε μ' αντάρτες.

Και τα' αγγαρέματα των γυναικών θα θυμηθείς και τα παιδιά που λίκαιαν να κρυφτούν και το κοπέλι την Λοκρητία την αμέρωτη, τον τσάπο, και τη Δράκαινα τη σκληρή γυναίκα που φυγάδευσε τις κοπέλες του χωριού τα μεσάνυχτα.

Και για το Ζεράβο και την παρέα του εξιστορεί και το λεβεντονιό π' απόμεινε άλαλος κι αμοιρολόγητος στα Ζαγορίσια βουνά, και το φτεροπόδορο παιδί με τον κόκορα τον πολύπαθο δεν ξεχνά. Οι μάνα μου.

Στη συνέχεια ο συγγραφέας κουβεντιάζει με την γειτονιά του στη Σαλονίκη. Την Ευτυχία την αντάρτισσα φευγάτη μια ζωή στην Τασκένδη που η οικογένειά της σκόρπισε στα 4 σημεία του ορίζοντα.

Ο επίλογός του είναι η τραγική ιστορία μας γυναικάς απ' τη Βούρμπιανη που συμπυκνώνει όλο τον πόνο και τον παραλογισμό αυτού του πολέμου, «ανάθεμα την ώρα, κατάρα τ' αδελφία οχτροί να πολεμάνε».

Είκοσι έξι σπάνιες ασπρόμαυρες φωτογραφίες κλείνουν με τον καλύτερο τρόπο το βιβλίο του Πέτρου Φραγκούλη, ένα βιβλίο που πρέπει να διαβαστεί κι ως βγάλει ο καθένας τα δικά του συμπεράσματα όπως λέει κι ο συγγραφέας.

ΖΑΓΟΡΙ: Παράδοση και Πανηγύρια

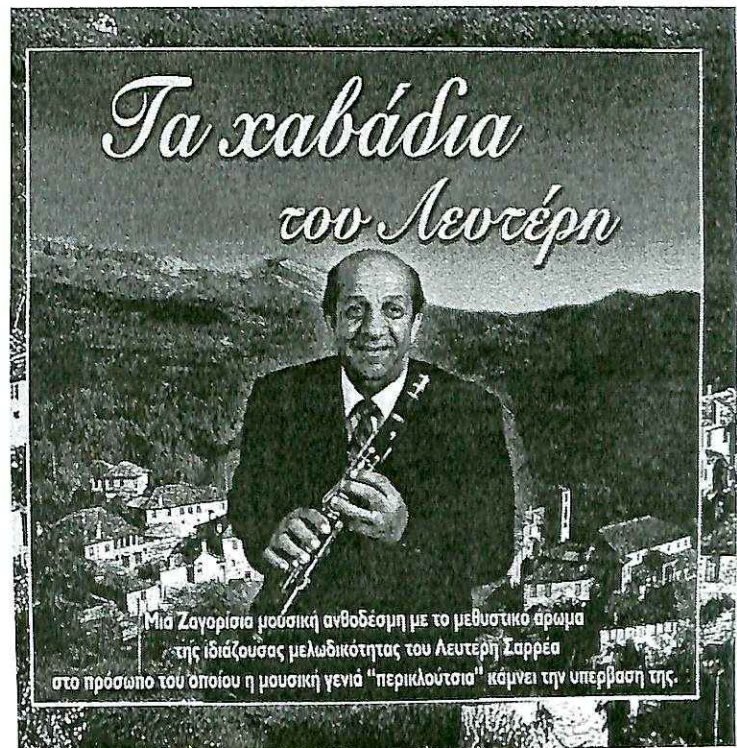
Το πανηγύρι του Ανθρακίτη (Καμινιά)

Γράφει ο δάσκαλος Δημ. Θάνος

Το πανηγύρι στο Ζαγόρι είναι το Κατατεθέν σήμα για τον τόπο, στον οποίο φυσικά ζούμε κι εμείς. Είναι φυσικό η πορεία του χρόνου και η εξέλιξη των εποχών να διαφοροποιεί και να αλλοιώνει τρόπους ζωής, καταστάσεις και πράγματα. Αυτό δεν σημαίνει πως είναι και θετικό. Απόδειξη τούτου είναι η εμμονή των ανθρώπων στην παράδοση και τα έθιμα των προγενεστέρων, διότι είναι βέβαιο ότι ο καθημερινός βίος της πορείας προς το παρελθόν ήταν πιο όμορφος, είχε ουσία και ήταν μια συνεχής δημιουργία πολιτισμού. Αντίθετα η πορεία της ζωής προς τα μπρος ξεφτίζει σε κάθε πτυχή και ο άνθρωπος βαδίζει ασταμάτητα εκτροχιαστικά.

Τέτοιες όμορφες πανηγυρίες Ζαγορίσιες στιγμές, ακατάλυτες ακόμα απ' το χρόνο, ζει κανείς σε λίγα Ζαγοροχώρια. Ένα απ' αυτά είναι και η Καμινιά, ο Ανθρακίτης. Ένα χωριό θαμμένο στην αγκαλιά της φύσης, με ωραιότατη πλατεία και σπάνιο πλάτανο. Γιρτάζει την Αγία Παρασκευή. Το φεινικό πανηγύρι, πάντα ίδιο με τα προηγούμενα ήταν φανταστικό. Ορχήστρα ο μοναδικός Λευτέρης Σαρρέας. Στο σημείο αυτό θάθελα να παρακαλέσω το Λευτέρη να φροντίσει να πλαισιωθεί με ένα τραγουδιστή ειδικά για τα πανηγύρια μας. Δεν θέλω προς Θεού να μειώσω κανέναν απ' τους συνεργάτες του, όλοι τους είναι καλοί. Όμως τι να κάνουμε, ο τόπος μας έχει ιδιαιτερότητα. Βεβαίως αναγνωρίζω ότι αυτό δεν είναι εύκολο.

Το πανηγύρι της Καμινιάς το παίρνει πάντα ο ήλιος της άλλης μέρας: αυτό τα λέει όλα. Θεωρώ πως κάθε χρόνο το πανηγύρι τρανέυει. Πάρε μέτρα Βασίλη Μάντζιο. Να είναι καλά

Η ψησταριά του Βασίλη Μάντζιου τέλεια. Δύσκολα να βρεις τόσο καλούς μεζέδες σε άλλα πανηγύρια. Εξυπηρέτηση, φιλοξενία και γραφικότητα. Όμως την ποιότητα του πανηγυριού την κάνουν οι ίδιοι οι Καμινιώτες, γιατί είναι άνθρωποι γλεντζέδες και της καλής παρέας.

Εύχομαι σ' όλους τους Καμινιώτες και τους φίλους τους χρόνια πολλά. Και του χρόνου.

ο Λευτέρης Σαρρέας που ξέρει να γλεντάει τον κόσμο ευχάριστα και θεαματικά.

Πέρσι για πρώτη φορά παρευρέθηκαν φίλοι μου από μακριά. Ήταν φυσικά και φέτος, γιατί δήλωσαν πως αυτό το πανηγύρι δεν θα το χάνουμε ποτέ. Έχουν κανονίσει και κάθε καλοκαιρινή Ζαγορίσια επίσκεψη να συμπίπτει με την Αγία Παρασκευή.

Εύχομαι σ' όλους τους Καμινιώτες και τους φίλους τους χρόνια πολλά. Και του χρόνου.

ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΥ ΚΑΙ ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΣΑΡΕΑΣ

Στις 15 Αυγούστου 2008 το Τσεπέλοβο του Δήμου Τύμφης, πραγματοποίησε το ετήσιο πανηγύρι του.

Η επιτυχία ήταν ολοφάνερη. Οι άνθρωποι γλέντησαν όμορφα, ήσυχα χωρίς αλαζονεία και έπαρση.

Όμως κάτι ήταν διαφορετικό.

Ο άνθρωπος που έπαιζε κλαρίνο, ο **Λευτέρης Σαρρέας** ανταποκρίθηκε στο έπακρο. Γλέντησε μικρούς και μεγάλους το ίδιο. Το κλαρίνο του όμως, όπως και το τραγούδι του έβγαζαν πόνο, θλίψη, κλάμα.

Για εκείνον ήταν θρήνος. Για εμάς το γλέντι.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ σ' αυτόν τον άνθρωπο που έχασε το παιδί του και όμως η συνέπεια και η υπευθυνότητά του ήταν ολοφάνερη. Μέσα από τη δική του τραγωδία οι Τσεπελοβίτες γλέντησαν και αντιλήφθηκαν το μεγαλείο της ανθρώπινης ψυχής, γιατί τελικά ο θάνατος δεν κάνει διακρίσεις, δεν ξεχωρίζει.

Εκ μέρους του Τ.Σ. Τσεπελόβου
Νικόλαος Αθανασούλας
Μέλος Τοπικού Συμβουλίου Τσεπελόβου Δήμου Τύμφης

**ΠΙΖΑΠΕΙΟ
ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ**

παραδοσιακά υφαντά
και κεντήματα
Μονοδένδρι Ζαγορίου
Τηλ. 26530 71382, 71119
Fax: 26530 71382

ΑΞΙΟΙ ΕΠΑΙΝΟΥ

Στο Πάπιγκο υπάρχει μια μικρή ομάδα νέων ανθρώπων που διακρίνεται για τις προσφορές της στο τομέα της προστασίας της φύσης. Είναι μέλη του Ορειβατικού Συλλόγου Παπίγκου και μόνιμοι κάτοικοι Παπίγκου. Λίγα λόγια χαρακτηριστικής προσφοράς: Το περασμένο καλοκαίρι όταν εκδηλώθηκε πυρκαγιά στην περιοχή εγγύς του Ορειβατικού Καταφυγίου Παπίγκου, μέσα σε χρόνο ρεκόρ βρέθηκαν ορισμένοι από αυτούς στο χώρο της πυρκαϊάς και συνετέλεσαν τα μέγιστα στην ταχεία κατάσβεση της πυρκαϊάς με την βοήθεια πυροσβεστικού ελικοπτήρου.

Επίσης στην μεγάλη πυρκαγιά του Δικόρφου πέτυχε δύο από αυτούς με δικά τους έξοδα αγόρασαν τον απαραίτητο εξοπλισμό (πλαστικό μεγάλο βυτίο, αντλίες, τσεκούρια) και βρέθηκαν στη διάθεση των πυροσβεστικών δυνάμεων που δρούσαν στην περιοχή. Η προσφορά ήταν σημαντικότερη.

Τώρα προστέθηκε και η κατασκευή της βρύσης επί του μονοπατιού Παναγιά Βίκου- Μονοδένδρι. Λεπτομέρειες για το έργο στα παρακάτω γραφόμενα από τον πρόεδρο του Ορειβατικού Συλλόγου Παπίγκου Δημήτριο (Κούλη) Χριστοδούλου. Θα προσθέσω όμως τα παρακάτω: Στο Πάπιγκο υπάρχουν και άλλοι, πολλοί νέοι μόνιμοι κάτοικοι. Θα είναι τιμή τους εάν συνδράμουν και αυτοί το έργο της αναφερόμενης ομάδας. Προτείνω η Κοινότητα ή ο Εξωραϊστικός Σύλλογος ή ο Ορειβατικός Σύλλογος να απονεμίει ΕΠΑΙΝΟ στους ευέλπιδες αυτούς νέους.

Δ.Α.Γ.

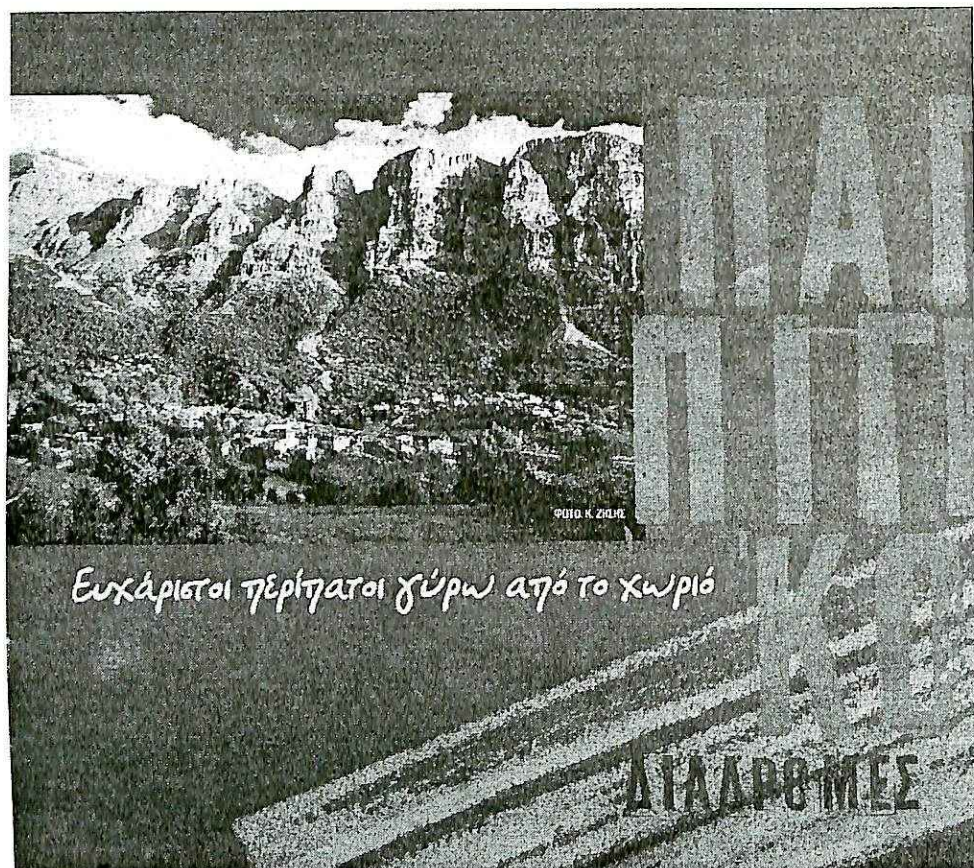

Ευχάριστα νέα από το φαράγγι του Βίκου: από 28 Μαΐου στα μισά της διαδρομής Πάπιγκο-Μονοδένδρι υπάρχει καινούργια βρύση με τρεχούμενο γάργαρο νερό που πηγάζει από τα κατάβαθα της Αστράκας για το μεγάλο αυτό έργο που αρχικά το 1996 ο Ανδρέας και ο Κούλης έφεραν το νερό ως την απέναντι όχθη του φαραγγιού, εφέτος για τέσσερις ημέρες εργασίας οι Βαγγέλης και Γιάννης Χριστοδούλου, ο Δημήτριος Μπίτος και ο Κώστας Ζησιδής κατάφεραν και έφεραν το παγωμένο αυτό νερό στην πλευρά της σηματοδοτημένης διαδρομής. Τα βαρεία υλικά όπως τα τσιμέντα - σωλήνες - συρματόσχοινα σίδερα κλπ. και τα προσέφεραν τα τέσσερα αυτά μέλη του Συλλόγου μας, αλλά και τα μετέφεραν στα σακκιδία τους κάνοντας πολλές διαδρομές.

Πολλά τα ευχαριστώ του Συλλόγου Παπίγκου αλλά και όλων των διερχομένων επισκεπτών του αξιόλογου αυτού φαραγγιού.

Δ. Χ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ

Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Παπίγκου κυκλοφόρησε πρόσφατα καλαίσθητο έγχρωμο φυλλάδιο για τις πολλές μικρές και μεγάλες διαδρομές (περιπάτους) γύρω από το χωριό.

Παρέχονται αρκετές και χρήσιμες πληροφορίες και η έκδοσή του αποσκοπεί στην ενημέρωση των επισκεπτών του Παπίγκου (αλλοδαπούς και ημιδαπούς).

Το φυλλάδιο δεν πρέπει να διανέμεται κατ' άτομο αλλά από τους επιχειρηματίες πρέπει να τοποθετηθεί σε κάθε δωμάτιο από ένα αντίτυπο ώστε να μπορούν οι τουρίστες να ενημερώνονται επί των θεμάτων που περιέχει το φυλλάδιο.

Συγχαρητήρια στον Εξωραϊστικό Σύλλογο για τη σημαντική αυτή προσφορά.

Δ.Α.Γ.

ΑΓΙΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΜΙΚΡΟΥ ΠΑΠΙΓΚΟΥ

Ό,τι καλό γίνεται στο χωριό μας πρέπει να φαίνεται και ιδιαίτερα να τονίζεται για να μας πιάνει η απαισιοδοξία και η απογοήτευση για τα τυχόν κακώς κείμενα.

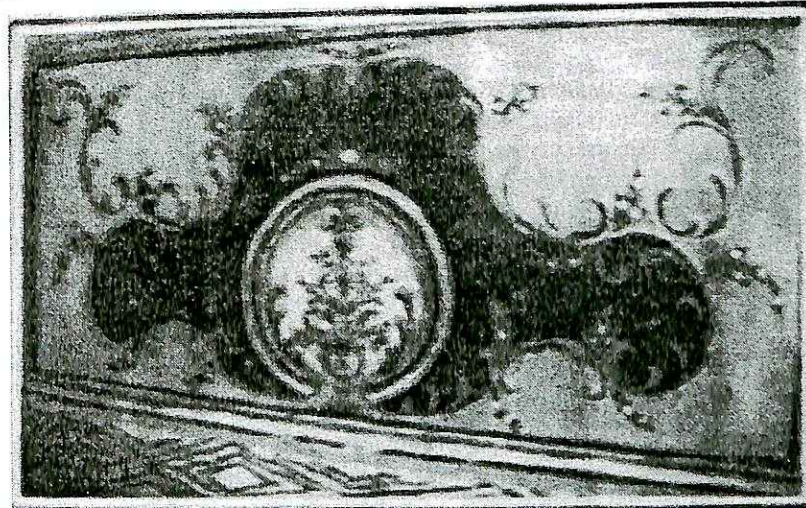
Όπως, π.χ. η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Αγίου Βλασίου Παπίγκου, η οποία, εκτός όλων των άλλων έργων της (επισκευή και συντήρηση όλων των εξωκκλησιών, των εκκλησιών και των δύο συνοικιών του χωριού μας και όχι μόνο), εδώ και λίγα χρόνια άρχισε να αγιογραφεί την εκκλησία των Ταξιάρχων Μικρού Παπίγκου, συνδρομή και δαπάνη μόνο των ενοριτών που έχουν την καλλιτεχνική θρησκευτική ευαισθησία. Κάλεσε τον εκλεκτό, συνετό και συγκεντρωμένο στην εργασία του, καλλιτέχνη αγιογράφο, αυστηρό υποστηρικτή της Βυζαντινής τέχνης Γεώργιο Νικολακόπουλο. Συνεπής στην προφορική συμφωνία του κάθε χρόνι και επί ένα μήνα ο Γ.Ν. έρχεται και άοκνα και με πολύ μεράκι ζωγραφίζει τον Αι-Ταξιάρχη. Στο πλευρό του στέκονται ο Πρόεδρος Ιερέας Παπαβαγγέλης Παπαδημητρίου και όλα τα μέλη της Εκκλ. Επιτροπής, ιδιαίτερα δε ο Θωμάς Μπαλτάς που λόγω των ειδικών γνώσεων και την ευαισθησία που τον διακρίνει στην καλλιτεχνική Βυζαντινή αγιογραφία, συμπαρίσταται με όλες τις δυνάμεις και το ταλέντο του και μετά ζήλου παρακολουθεί και επιβλέπει την εκτέλεση των εργασιών αυτού, από την αρχή, στήνοντας μόνο του τις σκαλωσιές και ως το τέλος, συμπαραστέμενος και βοηθών θετικά τον διακεκριμένο λεπτολόγο καλλιτέχνη αγιογράφο Γ.Ν.

Εύγε, λοιπόν στους συγχωριανούς και φίλους των λατρευτικών μνημείων της Ορθόδοξου Πίστεώς μας, οι οποίοι πρόθυμα και «άνευ κρότου και πατάγου» διαθέτουν τον οβολόν που κάθε φορά απαιτείται για το έργο αυτό. Τον Πρόεδρο Ιερέα Παπαβαγγέλη Παπαδημητρίου και τα μέλη της Εκκλ. Επιτροπής και ιδιαίτερα τον Θωμά Μπαλτά, ευχόμενος ο Θεός, τας πρεσβείας των Παμμεγίστων Ταξιάρχων, να τους χαρίζει –σε ανταμοιβή των όσων προσφέρουν– υγεία, μακροζωία και ευτυχία.

Πάπιγκο, 9-6-08

ΙΤ.Π.

Νενικήκαμεν

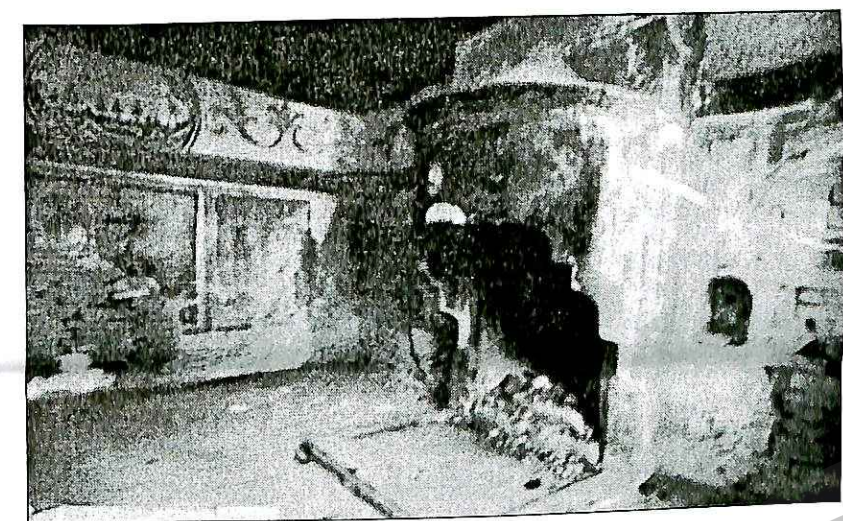

Αυτές τις μέρες, το χωριό μας, το Κουκούλι, αλλά και το Ζαγόρι γενικά, νίκησε.

Νίκησε ο πολιτισμός μας, η ιστορία μας, οι παραδόσεις μας, ο ανθρωπισμός. Ένα μεγάλο αρχοντικό το αρχοντικό της οικογένειας Πλακίδα, της μεγάλης οικογένειας των Ευεργετών του χωριού μας, των Γιαννίνων, ακόμη και των Αθηνών, (επισκεύσε την εκκλησία του χωριού μας, δώρισε τρεις μοναδικούς επιτάφius, δυο στην Αθήνα και έναν στο χωριό της, έδωσε χρήματα για την κατασκευή της Μητρόπολης των Αθηνών και για την επισκευή του Αρχιμαντρείου Ιωαννίνων και για τόσα άλλα κοινωφελή

νια, με τη δέσμευση να το χρησιμοποιεί ως Πολιτιστικό Κέντρο.

Το αρχοντικό όμως, χτίσμα

ιδρύματα –αλήθεια ποιος δεν περπάτησε στο τρίτοξο γεφύρι του Πλακίδα;)

Αυτό το αρχοντικό που κάποτε ήταν παλάτι στο χωριό μας, με τις πάμπалλες πολυτελέστατες αίθουσες τις στολισμένες με καταπληκτικές τοιχογραφίες, τον θρόνο του άρχοντα στο υπέροχο Σανσίον, με καταπληκτική θέα προς το Βίκο, μοναδικό κτίσμα λαϊκής αρχιτεκτονικής, είναι πλέον δικό μας.

Μετά από δέκα και πλέον χρόνια δικαστικών αγώνων έχει η Αδελφότητα και το χωριό μας την κυριότητα του μοναδικού αυτού μνημείου και ο Δήμος τη χρήση του για εικοσιπέντε χρό-

των αρχών του 19ου αιώνα, λόγω της μακροχρόνιας εγκατάλειψης έπαθε τεράστιες ζημιές και θέλει άμεση επισκευή.

Για να γίνει αυτό πρέπει το συντομότερο δυνατόν να βρεθούν χρήματα, αφού χάσαμε την πρώτη πίστωση των 150 εκατομμυρίων δραχμών λόγω των δικαστηρίων, αλλά και της γραφειοκρατίας.

Καλούμε λοιπόν όλους, όσοι ευεργετήθηκαν από την οικογένεια Πλακίδα, όσους αγαπούν το Ζαγόρι και τον πολιτισμό του σε κινητοποίηση.

Καλούμε τον κ. Περιφερειάρχη Ηπείρου να μας εγκρίνει

το συντομότερο δυνατόν την νέα πίστωση.

Καλούμε τον κ. Νομάρχη να κινηθεί τάχιστα, γιατί ο χρόνος δεν περιμένει. Την 6η Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων και προσωπικά τον κ. Πανταζή να κάνουν ότι είναι δυνατόν για να σωθεί το μνημείο, που είναι χαρακτηρισμένο ως διατηρητέο από το 1972 ως μνημείο ανεπανάληπτης αξίας.

Καλούμε τα πολιτικά πρόσωπα που έχουν σχέση με τον τόπο μας, βουλευτές ανεξαρτήτου πολιτικής τοποθέτησης και τους αρμόδιους υπουργούς και πρώτα τον εκλεκτό συγχωριανό μας και γραμματέα της Νέας Δημοκρατίας κ. Ελευθέριο Ζαγορίτη, να κάνουν όσες μπορούν παρεμβάσεις ώστε να βγει η πίστωση.

Ζητούμε από τον Δήμαρχό μας τον κ. Σουκοβέλο να κρατήσει το λόγο που έδωσε, (ότι και τα μεσάνυχτα αν μάθετε ότι τελειώσε το δικαστήριο, και το αρχοντικό είναι δικό μας, να με ειδοποιήσετε να ζητήσουμε την ένταξη στο πιο σύντομο πρόγραμμα).

Τέλος καλούμε την Αδελφότητα, το συντομότερο δυνατόν, να φροντίσει να κινηθεί ο κρατικός μηχανισμός για να βγει η πίστωση και επισημαίνουμε σε όλους τους φορείς που αναφέραμε ότι αν ολιγωρήσουν και συμβεί στο μνημείο κάτι το απανώρθωτο θα είναι υπεύθυνοι για έγκλημα σε βάρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Δεν θα τους το συγχωρέσει κανένας και πρώτα ο μεγάλος μας ευεργέτης Ευγένιος Πλακίδας, που την χρονιά που μας έρχεται τιμούμε τα ενενήντα χρόνια από τον θάνατό του.

Γιάννης Βακάμης, Κουκούλι

Επίσκεψη Καλογιάννη στο Ανατολικό Ζαγόρι

Συζήτησε με το δήμαρχο και για ζητήματα της Εγνατίας

Διαμερίσματα του Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου επισκέφθηκε χθες ο Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ Σταύρος Καλογιάννης. Στο Γρεβενίτι παραβρέθηκε στην παρουσίαση του βιβλίου για τον Λεάνδρο Βρανούση που εξέδωσε ο Σύνδεσμος Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων. Σε δήλωσή του, μετά την εκδήλωση, ο Στ. Καλογιάννης ανέφερε: «Ηρθαμε σήμερα εδώ για να τιμήσουμε τη μνήμη του Λεάνδρου Βρανούση του σπουδαίου επιστήμονα που υπήρξε από τους σημαντικότερους ερευνητές της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού. Αξίζουν συγχαρητήρια στους συντελεστές αυτής της εκδήλωσης διότι συμβάλλουν στην ανάδειξη του έργου των πνευματικών ανθρώπων του τόπου μας».

Στο Γρεβενίτι επισκέφθηκε επίσης τη Δημοτική Βιβλιοθήκη όπου υπάρχουν σπάνιες παλαιές εκδόσεις. Ο Στ. Καλογιάννης συνεχάρη τα μέλη του Μορφωτικού Συλλόγου για το σημαντικό τους έργο και τόνισε ότι πρέπει να γίνει καταγραφή και αξιοποίηση του μεγάλου αυτού πλούτου από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Στους Μηλιωτάδες ο Στ. Καλογιάννης συναντήθηκε με το Δήμαρχο Βασίλη Σπύρου και δημοτικούς συμβούλους και συζήτησε μαζί τους για θέματα της περιοχής κυρίως δε για τις εργαλαβίες της Εγνατίας Οδού που βρίσκονται σε εξέλιξη στα όρια του Δήμου Αν. Ζαγορίου, όπως η γέφυρα Αράχθου και ο οδικός άξονας από κόμβο Αράχθου μέχρι τη θέση «Αρέντα». Ενημερώθηκε επίσης για τις απόψεις της δημοτικής αρχής για τις συνενώσεις Δήμων καθώς και για τα προβλήματα επαναοριοθέτησης του οικισμού «Ποταμιά», την επίλυση των οποίων δεσμεύτηκε να προωθηθούν από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Γάμοι

– Στο εκλεκτό και αγαπητό φιλικό ζευγάρι, **Αλεξάνδρα Βέργου** του Χρήστου και της Σπυριδούλας το γένος Μακρή από τα Άνω Ραβένια, και στον άνδρα της **Γιώργο Καρασταμάτη** από την Κόρινθο, που παντρεύτηκαν στον Ιερό Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, στην Νέα Κερασούντα Πρεβέζης το Σάββατο 5 Ιουλίου, ευχόμαστε να ζήσουν, κάθε όνειρό τους να εκπληρωθεί στην νέα τους κοινή ζωή.

Οι φίλοι τους
Ελπίδα, Τάσος, Μπέμπα

Θάνατοι

– Σάββατο 21 Ιουνίου ξεκουράστηκε για πάντα ο συμπαθέστατος πρσός καλονοικοκύρης **Κώστας Μασαλάς** του Αθανασίου και της Παρασκευής του Αθανασίου και της γαμπρός στο χωριό μας, που είχε γεννηθεί το 1936. Όσο γενναία και αν πάλεψε με την επάρατο δεν τα κατάφερε... Ανάλαφρο το χώμα των Άνω Ραβενίων που τον σκέπασε. Θερμά συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς...

Συλλυπητήρια

– Ο 82χρονος καλwsυνάτος οικογενειάρχης συνταξιούχος αρτοποιός **Χριστόδουλος Σπ. Δρούγκας** αναπαύτηκε στις 24-6-2008. Ανάλαφρο το χώμα των Ιωαννίνων που τον σκέπασε. Θερμά συλλυπητήρια στην πανωραβενιώτισσα σύζυγό του Αντιγόνη, στην κουινιάδα του Αθηνά, παιδιά, εγγόνια και όλους τους συγγενείς...
Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΑΡΙΣΤΗ

Βαπτίσεις

– Ο Ομηρικός Ιάσωνας απομυθοποιήθηκε κι εγκαταλείποντας την «Αργώ» του τερμάτισε στην Αρίστη. Συνοδοί του στην πορεία οι: **Ζαφειρία Παντελή** και **Χριστίνα Σπυροπούλου**, που έγιναν ανάδοχοι του δευτερότοκου γιου τους **Βαγγέλη Ι. Ζήση** και της **Κωνσταντίνας-Βανέσσας** της γυναίκας του, χαρίζοντάς του το όνομα του **Ιάσωνα**.

Έτσι, οι άνθρωποι της Αρίστης δεν χρειάζονται να ανατρέχουν στον Μυθολογικό Ιάσωνα, στην πορεία του για το

«**χρυσόμαλλο δέρας**» της ζωής του. Και του εύχονται λαμπρά και άξια τα κατορθώματά του στη ζωή. Στους γονείς, παππούδες και γιαγιάδες και νονές να τους ζήσει για να τον καμαρώνουν.

Η βάπτισή έγινε στις 26/7/08.

Σταύρος Συκιώτης

– Στις 16/8/08 στην κεντρική εκκλησία της Αρίστης, το απόγευμα και με την παρουσία πλήθους κόσμου, έγινε η βάπτισή του πρωτότοκου γιου του ζεύγους **Δημήτρη (Μίμη)** και **Ολυμπίας Κοντοκάλη**. Το μυστήριο ευλόγησε τριμελές ιερατείο (Αρχιμανδρίτης και δύο ιερείς).

Το όνομα του νεοφωτίστου **Βασίλειος**, που είναι και το όνομα του παππού Κοντοκάλη.

Ανάδοχοι, το ζεύγος **Λεωνίδα** και **Βασιλική (Βίκη) Κοσμά**, από τα Γιάννινα.

Μετά την τελετή επακολούθησε δεξίωση και γεύμα στο κέντρο Βοιδομάτης.

Ευχόμαστε στο νεοφωτίστο υγεία και προκοπή στη ζωή του. Στους παππούδες και τις γιαγιάδες να έχουν μακροήμερευση για να τον χαίρονται και να τον καμαρώνουν.

Στ. Συκ.

Γάμοι

– Το Σάββατο 28 Ιουνίου 2008 και ώρα 6 μ.μ. η κεντρική εκκλησία του χωριού μας υποδέχτηκε και ευλόγησε τα δεσμά του γάμου της **Γεωργίας**, κόρης των Αριστινών **Χρήστου** και **Βασιλικής Ευθυμίου**, μετά του εκλεκτού της **Ηλίας**, γιου του **Κων/νου** και **Γεωργίας Γείτονα**, από Αγ. Σπυριδώνα Άρτας.

Μετά το γάμο επακολούθησε πολυπληθές δείπνο και στη συνέχεια γλέντι μέχρι πρωίας.

Ευχές για μια ευτυχισμένη ζωή.

Σ. Συκιώτης

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Γεννήσεις

– Στις 17 Ιουλίου ο **Ανδρέας Καρθούνης** και η **Ελένη Καλογήρου** απέκτησαν το δεύτερο παιδί τους. Ένα χαριτωμένο αγοράκι.

Να τους ζήσει, να τους δώσει ευτυχία και χαρά μαζί με το αδελφάκι του Μανώλη.

M.K.

Αρραβώνες

– Ο **Κίμων Κ. Οικονόμου** αρραβωνιάστηκε με την εκλεκτή της καρδιάς του **Άννα Καρμαζή**. Του εύχομαι καλά στέφανα και κάθε ευτυχία.

M. K.

Συγχαρητήρια

– Στην ευγενική ανεψιά μας **Ευγενία Ν. Καραπιδάκη** που αρίστευσε με βαθμό 19,4 στις Πανελλήνιες Εξετάσεις και εισήχθη στην Σχολή Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, της ευχόμαστε κάθε διακρίση στην επιστήμη που ήταν διακαής πόθος της να σπουδάσει.

Αριστεά Χρόνη, Φρίξος Τζιόβας

Ευχαριστήρια

– Θέλω να ευχαριστήσω τον Δήμαρχο του Κεντρικού Ζαγορίου **Γαβριήλ Παπαναστασίου** και τον πρόεδρο των Ζαγορισίων **Πολύβιο Καρρά**, όπως επίσης και όλους τους χωριανούς μου που παραβρέθηκαν στην κηδεία του γιου μου.

Επίσης θέλω να ευχαριστήσω τον Δήμαρχο της Τύμφης **Γιώργο Σουκοδέλο** που παραβρέθηκε στην κηδεία του παιδιού μου.

Τέλος τους ευχαριστώ όλους με μεγάλη αγάπη.

Λευτέρης Σαρρέας

Θάνατοι

– Έφυγε από την ζωή στις 3 Αυγούστου 2008 και κηδεύτηκε την επομένη, στο νεκροταφείο Αγίου Νικολάου Κοπάνων, ο χωριανός μας **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΛΕΥΘ. ΣΑΡΡΕΑΣ**.

Σύσσωμοι οι Ζαγορίσιοι, Δοβριανίτες και φίλοι, σε ξεκίνησαν για το μεγάλο ταξίδι σου.

Ήσουν παιδί με πολλές αρετές, εύρωστος, ισχυρός γεμάτος δύναμη και θάρρος. Ο Θεός ζήτησε την λεβεντιά σου και σε πήρε γρήγορα κοντά του. Ήσουν το παιδί του χωριανού μας κλαρινίστα Λευτέρη μας, που είναι απαρηγόρητος.

Είθε η θεική παρηγοριά να μαλακώσει τον πόνο των γονέων σου και συγγενών σου.

Ας είναι ελαφρύ το Γιαννιώτικο χώμα που σε σκέπασε. Αιώνια η μνήμη σου.

M.K.

ΒΙΤΣΑ

Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στις 13 Αυγούστου 2008 ο **Ανδρέας Γ. Βαταβάλης**, ετών 78, καθηγητής Θεολογίας.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους του.

Συλλυπητήρια

– Ο 99χρονος **Γιάννης Ψήνας** αναπαύτηκε για πάντα στον Άγιο Δημήτριο Πολυλόφου Γραμμενοχωριών την **1η Ιουλίου 2008**. Οι απόγονοί του νάχουν την ευχή του και να του πάρουν τα χρόνια. Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά του Παύλο Ψήνα, Βάσω Βασδέκη και λοιπούς συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΒΡΑΔΕΤΟ

Γάμος - Βάπτισή

– Ήρθαν από το Βούπερταλ της Γερμανίας ο **Γιώργος** του Παναγιώτη **Αρθανίτη** και της Μαρίας Αναστασίου και η εκλεκτή της καρδιάς του γερμανίδα **Τζέσικα Λιμπ** και ο εφημέριος Τσεπελόβου παπα Νικόλαος Καξήρας τους πάντρεψε στον Ι. Ν. Γεν. Θεοτόκου στο Βραδέτο, την Κυριακή 13 Ιουλίου 2008. Την ίδια μέρα βάπτισαν και το πρωτότοκο αγοράκι τους. Ο νουνός **Γιώργος Παναγιώτου** του χάρισε το ωραιότατο όνομα **Αριστοφάνης**. Να ζήσουν ευτυχισμένοι, να τους ζήσει με υγεία ο γιος και να χαρούνε και άλλα παιδιάκια...

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Συγχαρητήρια

– Θερμά συγχαρητήρια στη **Χριστίνα**, κόρη του Διοικητή της 8ης Μεραρχίας Θανάση **Καραγιαννόπουλου** και της Περσεφόνης Κατακουδή που διορίστηκε νηπιαγωγός στην Ιθάκη. Καλή σταδιοδρομία και μ' ένα καλό τυχερό.

– Η **Μαριάννα Παλασσοπούλου** του Ιωάννου, εγγονή του αειμνήστου Νικ. Τσιουμάνη εκ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Βαπτίσεις

– Τα ξαδέρφια μας **Βασίλης** και **Ειρήνη Σ. Οικονομίδη** βάπτισαν το πρώτο τους παιδί και άναψαν το όνομα του θείου **Σπύρου**. Ολόψυχα ευχόμαστε να τους ζήσει.

Γιώργος - Ελένη Δούβλη
Μιχάλης Οικονομίδης

ΗΛΙΟΧΩΡΙ

Θάνατοι

– Ο συμπαθέστατος καλονοικοκύρης **Θανάσης Πολύζος** το 4ο παιδί από τα 5 του Κων/νου και της Χαίδως που είχε γεννηθεί στο Ηλιοχώρι το 1933 άκουσε και τα τελευταία κλαρίνα στο πανηγύρι του χωριού του και ώρα 10 μ.μ. πέταξε για την γειτονιά των αγγέλων κοντά στην αείμνηστη σύζυγό του Φρειδερίκη. Ανάλαφρο το χώμα του Ηλιοχωρίου που τον σκέπασε την Δευτέρα 21 Ιουλίου 2008. Θερμά συλλυπητήρια.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

Βαπτίσεις

– Η συμπαθέστατη καλwsυνάτη Ζαγορίσια αρχόντισσα **Έλλη** του Χριστόδουλου Δημητριάδη και της Ανθούλας που είχε γεννηθεί στο Καπέσοβο και παντρεύτηκε στο χωριό της τον αείμνηστο δάσκαλο Παντελή **Παπαγεωργίου** στις 22 Ιουλίου 2008 πέταξε σ' άλλους ουράνους ν' αναπαυτεί κοντά του. Θερμά συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς.
Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

– Πέθανε και κηδεύτηκε στις 23 Ιουλίου 2008 η **Έλλη Παπαγεωργίου** ετών 84. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.

B. Τζιόβας

ΕΛΑΤΗ

Γάμοι

– Στους φίλους Χρήστο και Παναγιώτα **Παπαθανασίου** για το γάμο του γιου τους **Γιώργου** με την καλή του **Ευριδίκη Μπαρούνα** ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Ελένη Δούβλη
Μιχάλης Οικονομίδης

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ

Θάνατοι

– Στις 2/7/08 πέθανε και

κηδεύτηκε στην Αθήνα, όπου έμενε, ο εκπαιδευτικός **Παναγιώτης Ν. Δάχρης** (Νταχρής) σε ηλικία 73 ετών.

Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

– Στις 14 Ιουλίου 2008 πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα, όπου έμενε, ο **Σπύρος Χ. Τουλούπης**, συνταξιούχος του Ο.Π.Α.Π. σε ηλικία 72 ετών.

Στη σύζυγο και τα παιδιά του, τ' αδελφία του Φάνη, Τάκη και Ελένη και σ' όλους τους συγγενείς του θερμά και ειλικρινή συλλυπητήρια.

Συνομήλικος και αγαπητός φίλος του αείμνηστου αδελφού μου Τάκη ο Σπύρος ήταν σ' όλους μας στο χωριό ο αγαπητός μας «ψύλος» όπως χαϊδευτικά τον φωνάζαμε.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Αττικής γης που τον σκέπασε.

B. Τζιόβας

ΚΑΤΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Θάνατοι

– Η 85χρονη καλwsυνάτη χρυσοχέρα φιλότιμη αρχοντονοικοκυρά **Σουλτάνα Μπάτσου** απεβίωσε στα Γιάννενα και πήγε να ξεκουραστεί για πάντα την Κυριακή 13 Ιουλίου του 2008 στη γειτονιά των Αγγέλων. Ανάλαφρο το χώμα των Κάτω Ραβενίων που τη σκέπασε δίπλα στον αείμνηστο νουνό μου Επαμεινώνδα Μπάτσο. Νάχουν την ευχή της παιδιά, εγγόνια. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς όλους.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΚΗΠΟΙ

Γεννήσεις

– Τους φίλους **Αμαλία Βλαχοπούλου** και **Κώστα Οικονόμου** που έγιναν παππούδες ευχόμαστε να τους ζήσει ο εγγονός.

Ελένη Δούβλη

Γάμος-Βάπτισή

– Ο **Μπάμπης Στεφανίδης** και η εκλεκτή του **Ντετελίνα Λέκοβα** από τη Βουλγαρία παντρεύτηκαν με θρησκευτικό γάμο στις 5 Ιουλίου 2008 και την ίδια μέρα έγιναν και τα βαπτίσια του μονάκριβου υπέ-

ροχου μωρού τους. Ο Νεγαδιώτης νουνός του έδωσε το όνομα **Φώτιος**. Να ζήσουν υγιείς, ευτυχισμένοι, να τους ζήσει ο γιος και ν' αποχτήσουν και άλλα παιδιάκια.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

Ευχαριστήρια

– Θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε θερμά το Δήμαρχο Τύμφης κ. Γιώργο Σουκομβέλο ο οποίος, ανταποκρινόμενος στην παράκλησή μας, βοήθησε αμέριστα την προσπάθειά μας για την υδροδότηση της βρύσης, που έχουμε ανεγείρει στη μνήμη της συζύγου και μητέρας μας Μίνας, στη θέση «Κηπάρια» των Κήπων. Ευχαριστούμε επίσης θερμά τους αγαπητούς μας συγχωριανούς κ. Ανδρέα Γκρουϊδή, Πάρεδρο Κήπων και κ. Μιχάλη Βλάχο, τ. Πάρεδρο Κήπων και αγαπητό αναδεχτό της Μίνας, για τη συμπαράστασή τους.

Οι παραπάνω δεν βοήθησαν απλώς την οικογένειά μας να ολοκληρώσει ένα έργο που έχει για μας ιδιαίτερη συναισθηματική αξία, αλλά παράλληλα έδωσαν τη δυνατότητα στους συγχωριανούς μας, που δουλεύουν στα «Κηπάρια», και στους περιπατητές της περιοχής να ξεδιψάνε με τρεχούμενο νερό, που έλειπε από τη θέση αυτή εδώ και δύο δεκαετίες.

Για την οικογένειά μας μένει η ικανοποίηση πως η Μίνα, εκεί που βρίσκεται, θα χαίρεται που με το νερό της βρύσης της δροσίζονται οι συγχωριανοί της, για τους οποίους πάντοτε έτρεφε μεγάλη αγάπη, και την αναθυμούνται.

Βαγγέλης Βλαχοπούλος

Κώστας και Αμαλία Οικονόμου
Θανάσης και Εφη Βλαχοπούλου

Συγχαρητήρια

– Την αγαπητή μου **Νότα Γούσια - Οικονόμου**, κτηνίατρο, σύζυγο του εγγονού μου Βαγγέλη Οικονόμου, συγχαίρω θερμά για το Διδακτορικό της Δίπλωμα που έλαβε με άριστα από τον Τομέα Μικροβιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Συνεχίζει έτσι επάξια την ακαδημαϊκή παράδοση των παιδιών μου και πεθερικών της Κώστα Οικονόμου και Αμαλίας Βλαχοπούλου – Οικονόμου και του εγγονού

μου και συζύγου της Βαγγέλη Οικονόμου. Είμαι βέβαιος πως αν ζούσε η Μίνα, που είχε τόσο πάθος για τη μόρφωση και τα γράμματα, θα ήταν εξαιρετικά υπερήφανη και για τη νύφη μας Νότα.

Βαγγέλης Βλαχόπουλος.

— Στα αγαπητά μας ανήψια **Βαγγέλη Κ. Οικονόμου** και **Νότα Γούσια - Οικονόμου**, που βάφτισαν το χαριτωμένο πρωτότοκο γιο τους και του έδωσαν το όνομα Κωνσταντίνος, και στους ευτυχισμένους παππούδες Βαγγέλη Βλαχόπουλο, καθώς και Δημήτρη και Ανίττα Γούσια, ευχόμαστε να τους ζήσει και να είναι χιλιόχρονο. Γιάννης και Λίτσα Τσεκούρα.

— Τους αγαπητούς μας συμπεθέρους **Δημήτρη** και **Ανίττα Γούσια**, καθώς και τη νύφη μας **Νότα Γούσια-Οικονόμου**, συγχαίρουμε για το γάμο του γιου και αδελφού αντίστοιχα, Κώστα Γούσια, ιατρού, με την εκλεκτή της καρδιάς του ιατρό Μαρκέλλα Μάρκου. Τους ευχόμαστε επίσης οι νεόνυμφοι να ολοκληρώσουν με επιτυχία τις εξαιρετικές Μεταπτυχιακές Σπουδές Ειδικότητας που κάνουν στην Ιατρική Σχολή του

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Πανεπιστημίου της Βόννης και να επιστρέψουν όσο το δυνατόν συντομότερα στην πατρίδα τους για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην Ειδικότητα της Νευροχειρουργικής, που με τόσο πάθος και αφοσίωση θεραπεύει ο Κώστας, και στην Ειδικότητα της Παιδιατρικής η Μαρκέλλα.

Κώστας και Αμαλία Οικονόμου

— Τον αγαπητό μας ανεψιό Χρήστο Χ. Παππά, που έλαβε το πτυχίο του από το Τμήμα Marketing του Αμερικανικού Κολλεγίου Αθηνών και την αδελφή του, αγαπητή μας ανεψιά Λίτσα Χ. Παππά, πτυχιούχο του Τμήματος Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας των Επιστημών, η οποία ανέλαβε υπηρεσία στην Ευρωπαϊκή Πίστη, συγχαίρουμε θερμά και τους ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Συγχαρητήρια απευθύ-
νουμε για τα παιδιά τους στα εξαδέλφια μας Χαράλαμπο Παππά και Άννυ Τσεκούρα - Παππά, καθώς και στους παππούδες Γιάννη και Λίτσα Τσεκούρα και τους ευχόμαστε να τα χαίρονται.

Κώστας Οικονόμου και Αμαλία Βλαχοπούλου - Οικονόμου

ΚΟΥΚΟΥΛΙ Συγχαρητήρια

— Ο **Δημήτρης Κόκορης** μετά το πτυχίο της Θεολογίας απέκτησε και το πτυχίο της Νομικής. Στον ίδιο και τους φίλους γονείς Ανθούλα και Γρηγόρη θερμά συγχαρητήρια.

Ελένη Δούβλη

Γάμοι

— Ο στρατιωτικός **Χρήστος** του αιδεσιμώτατου Κων. **Δήμου** και της πρεσβυτέρας Ελευθερίας Παπαδοπούλου και η εκλεκτή της καρδιάς του εκπαιδευτικός **Αργυρώ Μπουτζοπούλου** από τις Σέρρες παντρεύτηκαν στο Κουκούλι 27 Ιουλίου 2008. Να ζήσουν υγιείς, ευτυχισμένοι, χαρούμενοι και καλούς απογόνους.

Θάνατοι

— Η **Ελευθερία** σύζυγος Σπυρίδωνα **Κοντοδήμου**, το γένος

Σπύρου Γόγολου που γεννήθηκε το 1928 στο Καρβουνάρι Θεσπρωτίας αναπαύτηκε για πάντα στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων στα Γιάννενα την Τετάρτη 6 Αυγούστου 2008. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΛΑΪΣΤΑ

Θάνατοι

— Η **Μαρίκα** του Αθανασίου **Γκόρδη** και της Σουλτάνας Ράσσα που είχε γεννηθεί το 1921 αναπαύτηκε για πάντα στη Λάιστα το Σάββατο 12 Ιουλίου του 2008. Θερμά συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Γεννήσεις

— Ο **Γιώργος Στολίκας** και η **Νατάσα Ευαγγέλου** χάρισαν στην κορούλα τους Αλεξάνδρα αδερφούλα.

Να τους ζήσει το νεογέννητο, να είναι τυχερό και στη γιαγιά Ιωάννα να το καμαρώνει. Θα το βαφτίσουν δίνοντάς του το όνομα του Βασίλη.

Η ξαδέρφη τους Χ. Παπαδοπούλου

ΜΑΚΡΙΝΟ

Γάμοι

— Στις 25/7/08 στον Άγ. Δημήτριο Ψυχικού τελεσθηκαν οι γάμοι του **Σακκά Λάμπρου** του Ευαγγέλου και της Βασιλικής μετά της **Βιντζιλέου Στυλιανής** από την Νάξο.

Οι γονείς του Ευάγγελος και Βασιλική Σακκά τους εύχονται Βίον Ανθόσπαρτον.

ΜΑΝΑΣΣΗ

Βαπτίσεις

— Στις 16 Αυγούστου βαπτίστηκε ο **Ζώης Λάζαρος** στην Κρήτη. Ο παππούς κι ο πατέρας του καταγόταν από το Μανασσή. Ο Λάζαρος Ζώης είναι γιος του **Μηνά και της Βασιλικής Ζώη**.

Θάνατοι

— Στις 23 Αυγούστου 2008 πέθανε στην Αθήνα ο **Παναγιώτης Βλάχος** το γένος Ζώη. Γεννήθηκε στο Μανασσή και αργότερα μετέβη στην Αθήνα όπου

διέμενε μέχρι το τέλος της ζωής του.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Γεννήσεις

— Στα αγαπημένα μας ξαδέρφια, **Μιχάλη Τσεργγογιάννη**, του Θεοδώρου και της Αγγελικής και στη γυναίκα του **Ντίνα Λιανού** που απέκτησαν το πρώτο τους παιδί, ένα υγιέστατο αγοράκι, ευχόμαστε να τους ζήσει και να το δουν όπως επιθυμούν.

Τα ξαδέρφια
Τάσος-Ελπίδα

— Στα τρία χαριτωμένα εγγονάκια του παππού **Θεόδωρου Τσεργγογιάννη** και της γιαγιάς **Αγγελικής**, ένα τέταρτο εγγόνι, μια νέα ζωούλα ήρθε να του δώσει ξεχωριστή χαρά. Ο γιος τους **Μιχάλης** και η γυναίκα του **Ντίνα** απέκτησαν το πρώτο τους παιδί, ένα υγιές και χαριτωμένο αγόρι. Ευχόμαστε να τους ζήσει. Οι παπούδες και οι γιαγιάδες να χαίρονται και να καμαρώνουν.

Οι θείοι τους
και τα ξαδέρφια τους
Παντελής - Ναυσικά
Ελπίδα - Τάσος

Βάπτιση

— Στις 3 Αυγούστου στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου της Ριζαρείου Αθηνών έγινε η βάπτιση της κόρης του ζεύγους **SCOTT SOLOMON και Μπέσης Σκουρή** και το όνομα αυτής **Ευαγγελία-Αίγλη**.

Ανάδοχοι η Κατερίνα Πιτούλη-Χαρβάτη και η Χριστίνα Άγγ. Κίτσου-Πιτούλη.

Στους ευτυχισμένους γονείς και αναδόχους θερμές ευχές να τους ζήσει και νυφούλα να τη χαρούνε.

Σ.Θ.

— Την Κυριακή 24 Αυγούστου 2008 το ζεύγος **Τάσου Λάζου και Ελπίδας Κεφάλα** βάπτισαν την πρωτότοκη κόρη τους στην Ιερά Μονή Ντουραχάν Αμφιθέας Ιωαννίνων.

Η νονά Φανή Ζούμπα χάρισε στη νεοφώτιστη το όνομα **Γεωργία**. Τις θερμότερες ευχές μας να τους ζήσει και νυφούλα να την καμαρώσουν.

Σ.Θ.

Γάμοι

— Στις 16 Αυγούστου 2008, ημέρα Σάββατο στις 8 μ.μ. στον Ιερό Ναό Αγίου Νεκταρίου Αμπελακίου Αμφιλοχίας με την

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

13 Αυγούστου 2008 η **Ανδρομέδα Δημ. Κοντογιώργου**, ετών 100.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.

Σ.Θ.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Συγχαρητήρια

— Ο **Ιωάννης Παπάζογλου** του Κοσμά και της Αικατερίνης ορκίστηκε πτυχιούχος του τμήματος Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Θερμά συγχαρητήρια, καλή σταδιοδρομία.

— Η **Δέσποινα** του Αντώνη **Μπούλη** και της Λεμονιάς Πάσχου ορκίστηκε στην Αθήνα στις 3-7-2008 πτυχιούχος τεχνολόγος μηχανικός της ΑΣΠΑΙΤΕ. Θερμά συγχαρητήρια. Καλή σταδιοδρομία και μ' ένα καλό τυχερό.

Βαπτίσεις

— Η **Χριστίνα Μπριασούλη** και ο **Θανάσης Δ. Τσουμάνης** βάπτισαν το πρωτότοκο κοριτσάκι τους τον Ιούλιο 2008 και της χάρισαν το όνομα της Τσεπελοβίτισσας γιαγιάς **Κωνσταντίνα**.

— Η **Αλεξία Π. Μπράχου** και ο **Χρήστος Πετρόπουλος** βάπτισαν την κορούλα τους στον Άγιο Νικόλαο Τσεπελόβου την Κυριακή 27-7-2008 και ο νουνός της χάρισαν το όνομα της Τσεπελοβίτισσας γιαγιάς **Κωνσταντίνα**.

— Έγστερα από λίγο η **Αντωνία Καραγιάννη** και ο **Νίκος Βαγγελής** βάπτισαν το δευτερότοκο παιδάκι τους την ίδια μέρα στην εκκλησία και ο νουνός συνοριοφύλακας **Νίκος Μήτσης** του χάρισε το όνομα του παππού **Φώτιος**. Συγγενείς και φίλοι συνέφεραν στην οικογενειακή ταβέρνα του Θωμά Κήττα.

Να ζήσουν τα μωράκια όλα και στα στεφάνια τους να χαρούν...

Γεννήσεις

— Η **Βικτωρία** του Ιάσονα **Τσουμάνη** και της Σοφίας Τσιρώνη και ο **Νίκος Κουτσούπας** απόκτησαν πρωτότοκο χαριτω-

μένο κοριτσάκι την Παρασκευή 27 Ιουνίου 2008, στα Γιάννενα. Να τους ζήσει με υγεία και ευτυχία. Ο Λύσανδρος και η Ελένη Τσιρώνη να χαίρονται το πρώτο δισέγγονό τους και άλλες χαρές να γευτούν.

Αρραβώνες

— Και οι χαρές για την οικογένεια συνεχίζονται. Αρραβωνιάστηκε στα Γιάννενα η **Δήμητρα**, δεύτερη κόρη του Ιάσονα **Τσουμάνη** και της Σοφίας Τσιρώνη με τον εκλεκτό της καρδιάς της **Στέλιο** από το Νευροκόπι Δράμας. Θερμά συγχαρητήρια και καλά στέφανα.

Θάνατοι

— Η συμπαθέστατη καλονοι-

κοκυρά 89χρονη **Κατίνα Γεροκώστα** του Κων/νου και της Παρασκευής έφυγε την 17 Ιουλίου 2008 και πήγε να ξεκουραστεί κοντά στον αείμνηστο μπάμπα Βαγγέλη που είχε φύγει πριν από 8 χρόνια.

Ανάλαφρο το χώμα της Αττικής γης που την σκέπασε για πάντα.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

Συγχαρητήρια

— Στην αγαπημένη μου εγγονή **Αλεξάνδρα Μπαρμπατζά**, που πήρε το πτυχίο της από το Τμήμα Νηπιαγωγών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, εύχομαι ολόψυχα καλή σταδιοδρομία και να έχει καλή τύχη στη ζωή της.

Η γιαγιά της
Αντιγόνη Σούλη

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

— Η **Διαχειριστική Επιτροπή Λαμπριαδείου Οικοκυρικής Σχολής** Άνω Πεδινών στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Άνω Πεδινών.

ΑΡΙΣΤΗ

— Για τις ανάγκες του Ι. Ν. Κοίμησης Θεοτόκου Αρίστης προσέφεραν διάφορα χρηματικά ποσά οι:

— **Σπύρος Γκόρτζος** στη μνήμη **Τάκη Βανδέρα**.
— **Ευανθία Στέφα** στη μνήμη συζύγου-γονέων και αδελφού της.
— Στην κηδεία του **Στέφανου Γκατζέ** αντί στεφάνου προσέφεραν χρηματικά ποσά οι: **Ελισάβετ Παναγιώτου, Μαίρη Φουνταρά, Τασία Γουδιά, Ειρήνη Μουτσπούλου, Οικογένεια Ιωάννου Γέπη, Οικογένειες Νικολάου Γκατζέ και Δημητρίου Γκατζέ**.

— Για την εκκλησία Αγίου Αθανασίου χρηματικά προσέφεραν χρηματικά ποσά οι: **Κούλα Κωστοπούλου** υπέρ των ψυχών γονέων και συζύγου, **Εριέττα Οικονομίδη Τσόγκα**.

— Για τη στέγη των Αγ. Ταξιάρχων προσέφερε χρηματικό ποσό ο **Νίκος Βανδέρας**.

— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Αρίστης ευχαριστεί όλους καθώς και την οικογένεια **Ναυσικάς Ν. Οικονομίδη** που με δαπάνη της κατασκευάστηκαν δύο πεζούλια στην Εκκλησία του Αγ. Αθανασίου.

ΒΙΤΣΑ

— Εις μνήμην **Ανδρέα Γ. Βαταβάλη**, αντί στεφάνου κατέθεσαν χρημ. ποσά για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Κοιμ. Θεοτόκου Κ. Βίτσας:

— Η σύζυγος και τα παιδιά του
— Η οικογ. Όμηρου βασδέκη
— Η οικογ. Χριστόδουλου Παπαδημητρίου
— Η οικογ. Κων/νου Σουσόπουλου

— Η Ευγενία Χαρισιάδου
— Η οικογ. Αλίκης Χαρισιάδου
— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί

— Εις μνήμην **Ευγενίας Κων. Ζωΐδη** αντί στεφάνου κατέθεσαν χρημ. ποσά για τις ανάγκες του Αγίου Δημητρίου Κ. Βίτσας οι οικογένειες:

— Η οικογ. Ιωάννου Ζωΐδη
— Η οικογ. Αλέξανδρου Ντρίγιου

— Η Ελένη Μιλτ. Ζωΐδη
— Η οικογ. Γεωργίου Φιλίδη
— Η οικογ. Δημητρίου Χαντζαρόπουλου
— Η οικογ. Μαρκοζάνε
— Η οικογ. Χριστόδουλου Ρογκότη
— Η οικογ. Ιωάννου Τσονίδη
— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

— Στη μνήμη της Έλλης χήρας **Παντελή Παπαγεωργίου** κι αντί στεφάνων, κατατέθηκαν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Ι. Ν. Αγίου Νικολάου χρηματικά ποσά από τους:

Οικογένειες Γεωργίου Παπαγεωργίου, Θεοκυδίδη Παπαγεωργίου, Κων/νος Παπαγεωργίου, Οικογένειες Χαρίλαου Κοντοδήμου, Νικολάου Τζαμπούρα, Κων/νου Οικονόμου, Κων/νου Χασόγια, Φώτη Ρούση, Σωτηρίου Δερδεμένη, Αιμι-

Επιτυχίες

συμπατριωτών μας

Ο συμπατριώτης μας από την Ελάτη **Κωνσταντίνος Θεοδώρου**, γιος του Ηρακλή Θεοδώρου και της Ιουλίας Τσόκου, συνταξιούχων Εκπαιδευτικών, Διπλωματούχος Μηχανολόγος, Μηχανικός της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσσαλονίκης, αφού εργάστηκε για ένα χρονικό διάστημα ως ελεύθερος επαγγελματίας και στη συνέχεια καθηγητής στην Τεχνολογική Εκπαίδευση, πρόσφατα κατέκτησε και άλλο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών με άριστα στις Επιστήμες της Αγωγής Τμήμα Φ.Π.Ψ. του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Παράλληλα παρακολουθεί και ανώτερα μαθήματα πληροφορικής στα Τ.Ε.Ι. Άρτας. Συγχαίροντάς τον θερμά για τις συνεχείς επιτυχίες του ευχόμαστε και σε ανώτερα.

Το «Ζ» μας

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

λιου Σαρηγιάννη, Δημητρίου Τσολάκη, Κων/νου Κατσαδήμα, Ηλία Ράπτη, Χρήστου Ράπτη, Κλέαρχου Ράπτη, Πλάτωνα Ράπτη, Αναστασίας Ράπτη, Γεωργία Δούκα, Αναγνωστοπούλου Ιωάννα, Ελένη Κύρκου και το προσωπικό της Γραμματείας του Τμήματος Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών στο Αγρίνιο.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

Κ. ΣΟΥΔΕΝΑ

— Η **Αλεξάνδρα Κουλούρα** προσέφερε στον Μορφωτικό Εξωραϊστικό Σύλλογο Κ. Σουδενών το ποσό των 200 Ε στη μνήμη του συγγενή της **Βασιλείου Κ. Βασιλείου** που πέθανε πρόσφατα στην Αυστραλία στα 35 του χρόνια.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου ευχαριστεί.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

— Στη μνήμη του αείμνηστου **Αγγελου Κίτσου**, προσέφεραν διάφορα χρηματικά ποσά:

— Το **Διοικητικό Συμβούλιο του Κοινοτικού Θεάτρου Μονοδενδρίου** στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου Μονοδενδρίου.

— Το **προσωπικό της Ριζαρείου Χειροτεχνικής Σχολής Μονοδενδρίου**, το προσωπικό του Ριζαρείου Οικοτροφείου Μονοδενδρίου στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου Μονοδενδρίου.

— Επίσης οι οικογένειες **Αθανασίου Βάντζιου, Βασιλείου Ζαρκάδα, Παρασκευής Νταλύπη και Ευρυμέδοντος Ρίζου** στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου Μονοδενδρίου.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

— Η κ. **Έλλη Τσεκούρα** προσέφερε 200Ε εις μνήμη των γονέων της **Δημητρίου και Ερασμίας** εις τον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου.

— Ο κ. **Γεώργιος και Ειρήνη Τσεκούρα** προσέφεραν 200Ε εις μνήμη των γονέων τους **Δημητρίου και Ερασμίας, Κωνσταντίνου και Καρρίνης** εις τον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου.

Η εκκλησιαστική επιτροπή ευχαριστεί.

— Η κ. **Γκρέτα Γοργόλη** προσέφερε 60Ε στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Φραγκάδων στη μνήμη του συζύγου της **Κοσμά**, των γονιών της **Ευκλείδη και Παρασκευής Μαμουλίδου**, των συμπεθέρων **Δημητρίου και Ελένης Καλύβα**.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Μπλανάς Αρίστιπος
Σκαρβέλη - Τσομπανίδου Μαρίνα
Γεωργιάδου - Βαζάκα Μαίρη
Γεωργιάδου Φωτεινή
Κική Βάντζιου
Ζωρδούμη-Παπαγγέλη Αλεξάνδρα

ΕΥΡΩ 60

Δούσμη - Σαρηπανίδη Ευτυχία

ΕΥΡΩ 50

Μακρής Δημήτριος
Στέφα - Χατζηγιάννη Ευανθία
Βαρκούκη Νίνα
Μανίκας Στέφανος
Σωτηρόπουλος Γιώργος
Τσουμάνη - Παλασοπούλου
Ματούλα

ΕΥΡΩ 45

Βασδέκης Παύλος

ΕΥΡΩ 40

Γιαννακός Αλέκος
Γιαννακός Γιάννης

ΕΥΡΩ 30

Μπούνα Αικατερίνη
Στεργίου Αλέξης
Γοργόλη Γκρέτα
Λάππας Κων/νος
Πρωτόπαππας Χάρης
Μπασογιάννη Λιλίκα
Θεοδωρικά Ανδρονίκη
Πετρέλη Μαριγώ
Χουλιαράς Μιχάλης
Βασδέκης Ευθύμιος
Γκούρη - Γιακουστίδη Μαριγώ
Γιαννάρος Νικόλαος
Γκράτσιου Λιάνα
Γκράτσιου Μαίρη
Ντούμη - Ευαγγελοπούλου Αλέκα
Λαδιάς Γεώργιος του Δημητρίου
Παπαδομαρκάκη - Νούλη
Αλεξάνδρα

Τσέση Έλενα

ΕΥΡΩ 25

Βλαχοπούλου - Κουτρούμπα
Μερόπη
Βλαχοπούλου - Αναστασίου Αλίκη
Βλαχοπούλου Νίκη

ΕΥΡΩ 20

Τάγκας Αριστοτέλης
Ζησιμάτου Ελευθερία
Μπέλλος Νικόλαος
Τσούγιας Μάξιμος
Τζάκος Κων/νος
Χριστοδούλου Δημήτριος
Φώτου Κωνσταντίνα
Γκούρης Χρήστος
Γκέκης Νικόλαος
Σκούρης Κων/νος
Βαζάκα Ιάνθη
Εμμανουηλίδης Ζήσης
Γκούρη Αλεξάνδρα
Δαμιανός Παναγιώτης
Νανόγλου Ανδρέας
Καραγιαννίδη Πόπη
Βάσσης Ελευθέριος
Καρανίκας Φωκίων

ΕΥΡΩ 15

Νίκας Ευάγγελος
Λάβαρης Σπύρος
Καψάλη - Τριανταφυλλίδου
Βασιλική
Τζώμος Παναγιώτης
Ραμαντζά Μαχη
Ντάγκας Ευθύμιος
Κοντογιάννης Κων/νος
Ζαφείρης Παναγιώτης
Σκαμνέλος Βασίλειος
Παναγιώτου Φωτεινή
Μαγγανόπουλος Βασίλης
Κοματσέλη Γκράτσιου Λούλα
Κοματσέλη Στέλλα
Τσουμάνης Παναγιώτης
Ρίζος Ιωάννης
Παπανικολάου Παναγιώτης
Παπανικολάου Νικόλαος

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

Ιδρυτής:
KIMON KYPIAZHS
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

**Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ**ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΓΚΕΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
Α' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑ
Β' Αντιπρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑ ΒΑΣΙΛΗ
Γεν. Γραμματέα
ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΙΩΑΝΝΗ
Ταμία
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
Μέλος
ΖΑΧΑΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟ
Μέλος
Αριστέστην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ - ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΒΑΚΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΕΜΟΥ-ΤΣΟΥΠΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΚΟΥΡΤΗ ΕΛΕΝΗ
ΥΦΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπωλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 15 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

**ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ
ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ****Τυπογραφεία:**

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ
ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΙΤΣΟΥ

— Οι οικογένειες **Πολύβιου Δάλλα, Δημητρίου Δάλλα** και **Φιλομήλας Μπάσιου** 100 ευρώ.

— Η **Λουκία Μαρνέλη - Μιχαήλ** και **Μιχάλης Μιχαήλ** 100 ευρώ.

— Ο **Φαίδων** και η **Άννα Μαρνέλη** 100 ευρώ.

— Η οικογένεια **Κων/νου Ντόκου** 200 ευρώ.

— Η **Πόπη Χρυσομάλλη** 50 ευρώ.

— Στη μνήμη του **Αγγελου Κίτσου** που ο θάνατός του στέφησε από τη μικρή μας πατρίδα, το πολυπόθητο Ζαγόρι, έναν οραματιστή και δημιουργό και από εμάς έναν υπέροχο φίλο, 200 ευρώ στο περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας».

Βασίλης και Στέλλα Λαμπρίδη

— Στη μνήμη του πολυαγαπημένου Αγγελου Κίτσου τα αδέλφια του **Αίγλη και Βασίλης Σκουρή** προσέφεραν το ποσό των 150 ευρώ.

— Στη μνήμη του πολυαγαπημένου του θείου **Αγγελου Κίτσου** τα ανήψια του **Μπέση Σκουρή** και **Σκοτ Σολομών** προσέφεραν το ποσό των 150 ευρώ.

— Οι κ.κ. **Κούλα και Μάρθα Θεοδοσοπούλου** 100 ευρώ.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ ευχαριστεί θερμά.